

LIEPĀJAS PILSĒTAS DOME

LIEPĀJAS PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA
2015.-2020.gadam
STRATĒĢISKĀ DAĻA

GALA REDAKCIJA

2015.gads

Saturs

Saīsinājumu skaidrojums		3. lpp.
1. Ievads		5. lpp.
	1.1. Liepājas pilsētas attīstības plānošanas dokumentu izstrādes pamatojums	7. lpp.
	1.2. Plānošanas konteksts Eiropas, nacionālā, reģionālā un vietējā līmenī	8. lpp.
	1.3. Attīstības programmas struktūra	14. lpp.
2. Stratēģiskā daļa		16. lpp.
	2.1. Vidēja termiņa mērķu pakārtotība ilgtermiņa mērķiem	16. lpp.
	2.2. Vidēja termiņa mērķu izklāsts	17. lpp.
	2.3. Rīcībpolitiku izklāsts un rīcības	20. lpp.
	2.3.1. Vidēja termiņa mērķu un rīcībpolitiku sasaiste	20. lpp.
	2.3.2. Izvērstas rīcībpolitiku izklāsts un rīcības	23. lpp.
3. Attīstības programmas īstenošanas process un iesaistītie		63. lpp.
4. Īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība		64. lpp.
5. Pārskats par izstrādes gaitu un sabiedrības līdzdalību		66. lpp.
PIELIKUMI		
	Pielikums Nr.1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS <i>(aktualizējama ik gadu)</i>	
	Pielikums Nr.2.1. RĪCĪBU PLĀNS <i>(aktualizējams ik gadu)</i>	
	Pielikums Nr.2.2. INVESTĪCIJU PLĀNS <i>(aktualizējams ik gadu)</i>	
	Pielikums Nr.3. VIDES PĀRSKATS	
	Pielikums Nr.4. SABIEDRĪBAS IEBILDUMU UN PRIEKŠLIKUMU KOPSAVILKUMS	
	Pielikums Nr.5. VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJA ATZINUMS	

SAĪSINĀJUMU SKAIDROJUMS

AP – Attīstības pārvalde
APSD – Algotie pagaidu sabiedriskie darbi
AS – Akciju sabiedrība
CAT –
CBJR – Centrālbaltijas jūras attīstības programma
CSP – Centrālā statistikas pārvalde
CZB – Centrālā zinātniskā bibliotēka
DR – Dienvidrietumi
DUS – Degvielas uzpildes stacija
EMN – Eiropas mobilitātes nedēļa
ERAF – Eiropas reģionālās attīstības fonds
ES – Eiropas Savienība
ESF – Eiropas Sociālais fonds
EUR – Eiropas Savienības *euro*
GRT – Garīga rakstura traucējumi
IAS - Ilgtspējīgas attīstības stratēģija
IeIeN – Iedzīvotāju ienākuma nodoklis
IKP – iekšzemes kopprodukts
IKT – Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
IP – IP telefonija (Voice over Internet protocol)
IT – Informācijas tehnoloģijas
ITI – Integrētās teritoriālās investīcijas
JPVAC – Jaunliepājas primārās veselības aprūpes centrs
KF – Kohēzijas fonds
LBJC – Liepājas bērnu un jaunatnes centrs
LBMS – Liepājas bērnu mākslas skola
LDMV – Liepājas Dizaina un mākslas vidusskola
LIAA – Latvijas investīciju un attīstības aģentūra
LiepU – Liepājas universitāte
LOC – Liepājas olimpiskais centrs
LR – Latvijas Republika
LRS – Liepājas Reģionālā slimnīca
LRTIB – Liepājas reģiona tūrisma informācijas centrs
LSEZ – Liepājas Speciālā ekonomiskā zona
LVT - “Liepājas valsts tehnikums”
MK – Ministru kabinets
NAI – Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
NVA – Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO – Nevalstiska organizācija
PA – Pašvaldības aģentūra
PB – Pašvaldības budžets
PII – Pirmsskolas izglītības iestāde
PIKC – Profesionālās izglītības kompetences centrs
PKC – Pārresoru koordinācijas centrs
PLE – Pilna laika ekvivalents
PSRS – Padomju Sociālistisko Republiku Savienība

SAM – Specifiskais atbalsta mērķi
SAMD – Sabiedrisko attiecību un mārketinga daļa
SIA - Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
STEM – Zinātne, tehnoloģijas, inženierzinātnes, matemātika
TV – Televīzija
UPS – Nepārtrauktās barošanas bloks
VARAM - Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VAS – Valsts akciju sabiedrība
VPVAC - Veclicepājas primārās veselības aprūpes centrs
VVD – Valsts vides dienests

1. IEVADS

Liepājas pilsētas attīstības programma 2015.-2020.gadam (turpmāk ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA) ir vietēja līmeņa vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA ir cieši saistīta ar Liepājas pilsētas ilgtermiņa plānošanas dokumentiem – Liepājas pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam un Liepājas pilsētas teritorijas plānojumu¹. Bez pieminētajiem teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA ir saskaņota arī ar Liepājas pilsētas attīstības pamatnostādņēm 2013.-2017.gadam, kas ir Liepājas pilsētas Domes politiskās vadlīnijas².

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS mērķis ir vienoties par vidēja termiņa mērķiem, to sasniegšanai būtiskākajām rīcībpolitikām un to rīcībām, kā arī sasniegšanas rādītājiem.

Sagatavojot ATTĪSTĪBAS PROGRAMMU, izvērtēti un ņemti vērā hierarhiski augstākstāvošo attīstības plānošanas dokumentu uzstādījumi Eiropas Savienības, nacionālā un reģionālā līmenī, kā arī izvērtētas Eiropas Savienības un citu ārvalstu finanšu instrumentu finansējuma piesaistes iespējas.

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS izstrādē ir ievērots pēctecības princips, t.i., tā veidota kā turpinājums iepriekšējam vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentam – “Liepājas pilsētas sociāli ekonomiskajai attīstības programmai 2008.-2014.gadam”, ņemot vērā gan īstenotos uzdevumus, gan arī izvērtējot lietderību, iekļaut jaunajā ATTĪSTĪBAS PROGRAMMĀ nesasniedzot un vēl joprojām aktuālos uzdevumus.

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA ir izstrādāta, balstoties uz plašu iedzīvotāju, speciālistu, nevalstiskā sektora, uzņēmēju, akadēmisko pārstāvju un ekspertu viedokļu saskaņošanu. Vienlaikus tās sagatavošanā ir ievērots pēctecības princips un izvērtēts iepriekšējais vidēja termiņa plānošanas dokuments - “Liepājas pilsētas sociāli ekonomiskā attīstības programma 2008.-2014.gadam”.

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA ietver pēdējo septiņu gadu raksturīgākās Liepājas pilsētas attīstības tendences, nosaka vidēja termiņa mērķus līdz 2020.gadam un rīcības šo mērķu sasniegšanai. Dokuments ietver īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtību, kā arī apraksta izstrādes gaitu un sabiedrības līdzdalības pasākumus³.

Neatņemama ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS sadaļa un ieviešanas instruments ir Rīcību plāns un Investīciju plāns, kuros daudz izvērstākā veidā ir atspoguļotas rīcības, atbildīgie, kā arī konkrēti plānotie investīciju projekti.

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA kalpos kā vadlīnijas turpmākās pilsētas attīstības politikas veidošanai, dažādu pašvaldības institūciju ikgadējo darbības plānu izstrādei, pašvaldības budžeta veidošanai un investīciju piesaistei.

Atbildīgā institūcija par ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS izstrādi ir Liepājas pilsētas pašvaldības Attīstības pārvalde.

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS stratēģisko daļu un pielikumu “Rīcību plāns” izstrādāja Attīstības pārvaldes ekonomikas nodaļas eksperte stratēģiskās plānošanas jautājumos un ekonomiste.

Kartogrāfisko informāciju ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS stratēģiskajai daļai nodrošināja Liepājas pilsētas Būvvaldes plānošanas daļas speciāliste.

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS pielikumu “Investīciju plāns” sagatavoja Liepājas pilsētas pašvaldības Attīstības pārvaldes projektu un ekonomikas nodaļas speciālisti.

¹ Saskaņā ar “Attīstības plānošanas sistēmas likuma” 9.pantu - „Vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumenti ir hierarhiski pakārtoti ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentiem” un saskaņā ar “Teritorijas attīstības plānošanas likuma” 22.panta (2) apakšpunktu - „Vietējās pašvaldības attīstības programmu izstrādā saskaņā ar vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju”.

² Saskaņā ar “Attīstības plānošanas sistēmas likuma” 11.panta ceturto apakšpunktu, “Izstrādājot attīstības plānošanas dokumentus, ievēro attiecīgā pārvaldes līmeņa politisko vadlīniju dokumentus, kuri izvirza uzdevumus valsts un pašvaldību institūcijām”.

³ Saskaņā ar “Teritorijas attīstības plānošanas likuma” 22.pantu.

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS pielikumu “Esošās situācijas raksturojums” sagatavoja Liepājas pilsētas pašvaldības Attīstības pārvaldes ekonomikas nodaļas ekonomiste.

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS pielikumu “Vides pārskats” sagatavoja Liepājas pilsētas pašvaldības Vides un veselības daļas speciāliste.

Metodoloģisku un konsultatīvu atbalstu ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS izstrādē nodrošināja SIA „AC Konsultācijas” pārstāvji.

1.1. LIEPĀJAS PILSĒTAS ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTU IZSTRĀDES PAMATOJUMS

1.1.1. Liepājas pilsētas attīstības plānošanas dokumentu izstrādes nepieciešamību un ietvaru nosaka vairāki attīstības plānošanas dokumentu sistēmu regulējoši normatīvie akti:

a) Attīstības plānošanas sistēmas likums (*spēkā no 2009.gada 1.janvāra*)

Likums nosaka, ka katrai vietēja līmeņa pašvaldībai ir jāizstrādā ilgtermiņa (līdz 25 gadiem) un vidēja termiņa (līdz septiņiem gadiem) attīstības plānošanas dokumenti, kurus apstiprina Liepājas pilsētas Domes deputāti domes sēdē.

Šis likums definē arī to, ka attīstības plānošanas dokumentā izvirza mērķus un sasniedzamos rezultātus attiecīgajā teritorijā, apraksta noskaidrotās problēmas un paredz to risinājumus, izvērtē šo risinājumu iespējamo ietekmi, kā arī plāno turpmāko politikas īstenošanai un rezultātu novērtēšanai nepieciešamo rīcību.

b) Teritoriju attīstības plānošanas likums (*spēkā no 2011.gada 1.decembra*)

Likums detalizētāk nosaka publisko institūciju, tai skaitā vietējo pašvaldību, kompetenci teritorijas attīstības plānošanā, dokumentu veidus un to saturisko ietvaru, kā arī uzsver sabiedrības līdzdalības nepieciešamību teritorijas attīstības plānošanā.

c) Ministru kabineta noteikumi Nr.711 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” (*spēkā no 2012.gada 19.oktobra*)

Noteikumi nosaka pašvaldību ilgtspējīgu attīstības stratēģiju un attīstības programmu saturu, izstrādes, saskaņošanas un apstiprināšanas kārtību, kā arī prasības teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādātājiem.

d) Ministru kabineta noteikumi Nr.970 “Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā” (*spēkā no 2009.gada 5.septembrī*)

Noteikumi nosaka sabiedrības līdzdalības kārtību pašvaldību attīstības plānošanas procesā, norādot iespējamās iedzīvotāju līdzdalības veidus un iesaistīšanās posmus.

1.1.2. Liepājas pilsētas Dome 2012.gada 16.februārī pieņēma lēmumu (*Nr.52 “Par Liepājas pilsētas attīstības programmas 2014.-2020.gadam, tai skaitā ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam izstrādes uzsākšanu”*), vienlaikus izstrādāt ilgtermiņa un vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentus.

Atbilstoši minētajam domes lēmumam, ir sagatavotas divu attīstības plānošanas dokumentu gala redakcijas un pielikumi:

- **Liepājas pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam**
- **Liepājas pilsētas attīstības programmas 2015.-2020.gadam STRATĒGISKĀS DAĻAS** ar pielikumiem, kas ir tās neatņemamas daļas:
  - Pielikums Nr.1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS (*aktualizējams ik gadu*);
  - Pielikums Nr.2. RĪCĪBU PLĀNS UN INVESTĪCIJU PLĀNS (*aktualizējams ik gadu*);
  - Pielikums Nr.3. VIDES PĀRSKATS;
  - Pielikums Nr.4. SABIEDRĪBAS IEBILDUMU UN PRIEKŠLIKUMU KOPSAVILKUMS;
  - Pielikums Nr.5. VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJA ATZINUMS.

1.2.PLĀNOŠANAS KONTEKSTS EIROPAS, NACIONĀLĀ, REĢIONĀLĀ UN VIETĒJĀ LĪMENĪ

Liepājas pilsētas ilgtermiņa un vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentu izstrāde noritējusi saskaņā ar daudz plašāku plānošanas kontekstu, un Liepājas pilsētas attīstības virzienu definēšanā ir ņemti vērā Eiropas, Latvijas nacionālā, reģionālā līmeņa plānošanas dokumenti, kā arī izvērtēti spēkā esošie Liepājas pilsētas attīstības plānošanas dokumenti.

EIROPAS IZAICINĀJUMI UN LATVIJAS LOMA TAJĀ

2010.gada 17.jūnijā tika apstiprināts dokuments „**Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei**” („**ES 2020**” stratēģija), kas ir Lisabonas stratēģijas pēctece. Tās galvenais mērķis ir veicināt ES izaugsmi un nodarbinātību gan ES kopumā, gan tās dalībvalstīs.

„ES 2020” stratēģija ir veidota, ņemot vērā ES ilgtermiņa izaicinājumus - globalizāciju, ierobežotu resursu pieejamību un iedzīvotāju novecošanās procesu.

„ES 2020” stratēģijai ir trīs galvenās prioritātes: gudra, ilgtspējīga un iekļaujoša izaugsme. Prioritāšu sasniegšanai ir noteikti pieci kvantitatīvie mērķi, kuri aptver nodarbinātības politikas, pētniecības un inovācijas politikas, enerģētikas un klimata pārmaiņu politikas, izglītības politikas un sociālās politikas jomas.

„ES 2020” stratēģijas kvantitatīvo mērķu sasniegšanai tiek īstenotas septiņas vadošās iniciatīvas:

- 1) *“Inovatīva Savienība”* atvieglos pieeju pētniecības un inovācijas finansējumam, lai nodrošinātu inovatīvo ideju pārvēršanu produktos un pakalpojumos;
- 2) *“Jaunieši kustībā”* uzlabos izglītības sistēmu sniegumu un veicinās jauniešu integrāciju darba tirgū;
- 3) *“Digitālā Eiropa”* nodrošinās digitāla vienotā tirgus izveidi, uzlabos interneta drošību un piekļuvi internetam, palielinās digitālās prasmes, kā arī piemēros informācijas un komunikācijas tehnoloģijas sabiedrībā aktuālu problēmu risināšanai, piemēram, tādu kā klimata pārmaiņas un sabiedrības novecošanās;
- 4) *“Eiropa, kas efektīvi izmanto resursus”* nodrošinās pāreju uz zema oglekļa satura ekonomiku, palielinās atjaunojamo energoresursu izmantošanu, modernizēs transporta nozari un veicinās energoefektivitāti;
- 5) *“Rūpniecības politika globalizācijas laikmetam”* uzlabos uzņēmējdarbības vidi, it īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kā arī atbalstīs stipras, ilgtspējīgas un konkurētspējīgas rūpniecības bāzes attīstību;
- 6) *“Jaunas prasmes un darbavietas”* modernizēs darba tirgu un dos iespēju cilvēkiem attīstīt prasmes visa mūža garumā, palielinot līdzdalības līmeni, kā arī labāk sabalansēt darbaspēka piedāvājumu un pieprasījumu, t.sk., ar darbaspēka mobilitātes palīdzību;
- 7) *“Eiropas platforma pret nabadzību”* veicinās ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, palīdzot trūcīgiem un sociāli atstumtiem cilvēkiem, t.sk., veicinot to dalību sabiedriskajos procesos.

Katra ES dalībvalsts, pamatojoties uz „ES 2020” stratēģiju, sagatavojusi nacionālo reformu programmu „ES 2020” stratēģijas īstenošanai. **Latvijas nacionālo reformu programmu „ES 2020” stratēģijas īstenošanai** izstrādāja LR Ekonomikas ministrija, un šo programmu Ministru kabinetā apstiprināja 2011.gada 26.aprīlī.

Latvijas mērķis ir veicināt izaugsmi un nodarbinātību, nodrošinot vidējā termiņā IKP pieauguma tempus 4–5% apmērā un augstu nodarbinātības līmeni 73% apmērā līdz 2020.gadam. Latvijas Nacionālajā reformu programmā iekļautie nacionālie mērķi ir cieši saistīti ar ES kopīgajiem mērķiem.

LATVIJAS MĒRĶI

Liepājas pilsētas attīstības plānošanas dokumentu izstrāde ir balstīta uz hierarhiski augstākajiem valsts līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem:

- ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments “**Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030.gadam**” (Latvija 2030);
- vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments “**Nacionālais attīstības plāns**” (NAP2020).

Par Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Nacionālā attīstības plāna izstrādi, īstenošanas uzraudzību un koordināciju atbild LR Ministru prezidents, kura tiešā pakļautībā ar šiem jautājumiem kopš 2011.gada 1.decembra strādā Pārresoru koordinācijas centrs (PKC).

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030.gadam (Latvija2030) apstiprināta Saeimā 2010.gada 10.jūnijā. Latvija2030 pamatuzstādījumi ir laimīgs cilvēks labklājības valstī, ilgtspējīgs un veselīgs dzīvesveids, radoša, iecietīga un toleranta sabiedrība, sadarbībā radīta konkurētspēja un valsts kā ātrspējas partneris.

Latvija2030 ir atspoguļotas septiņas prioritātes, un katra no tām ietver vienu vai vairākus galvenos attīstības virzienus un atbilstoši definētus ilgtermiņa mērķus.

Latvija2030 būtiska un neatņemama sastāvdaļa ir **Latvijas telpiskā attīstības perspektīva**, un tā iezīmē integrētu skatījumu valsts teritorijas līdzsvarotai un ilgtspējīgai attīstībai, lai Latvijas galvenās vērtības, resursi un priekšrocības tiktu izmatotas visefektīvākajā veidā.

Latvijas telpiskā attīstības perspektīva akcentē trīs galvenos aspektus:

- sasniedzamība un mobilitātes iespējas;
- apdzīvojums kā ekonomiskās attīstības, cilvēku dzīves un darba vide;
- nacionālo interešu telpas – unikālas specifiskas teritorijas, kas nozīmīgas visas valsts attīstībai.

Latvija2030 atspoguļo arī ilgtermiņa uzstādījumus nacionālajai reģionālās attīstības politikai, t.i., valsts teritoriju līdzsvarota attīstība un Latvijas, tās reģionu un pilsētu starptautiskā konkurētspēja.

Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam (NAP2020) apstiprināts Saeimā 2012.gada 22.decembrī. Tā vadmotīvs - "Ekonomikas izrāviens – katra Latvijas iedzīvotāja un valsts labklājības pieaugumam!" - un trīs prioritātes: "Tautas saimniecības izaugsme", "Cilvēka drošumspēja" un "Izaugsmi atbalstošas teritorijas", veido savstarpēji iedarbīgu un vienotu sistēmu, kas atbilst gan ilgtspējīgas plānošanas pieejai, gan arī Latvija2030 un Latvijas nacionālās reformu programmas noteiktajai struktūrai.

Bez iepriekš apskatītajiem nacionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem, attīstības plānošanā svarīgi ir arī **nozaru ministriju vidēja termiņa politikas plānošanas dokumenti**. Katrai no ministrijām ir vismaz viens visaptverošs vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments.

Liepājas pilsētas attīstības plānošanas dokumentu izstrādē ir ņemta vērā liela daļa no ministriju plānošanas dokumentiem, tomēr **Reģionālās attīstības pamatnostādnes 2013.-2019.gadam** ir aplūkotas detalizētāk. Pamatnostādnes ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas nosaka Latvijas reģionālo politiku (Ministru kabinetā apstiprinātas 2013.gada 8.oktobrī).

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) ir vadošā iestāde valsts reģionālās politikas izstrādē un īstenošanā, kā arī reģionālās attīstības valsts atbalsta pasākumu īstenošanas koordinācijā.

Pamatnostādnes ir Latvija2030 noteiktās Telpiskās attīstības perspektīvas ieviešanas dokuments, kas paredz konkrētus rīcības virzienus un uzdevumus vidējā termiņā, kā arī detalizēti NAP2020 uzstādījumus reģionālajā politikā.

Latvijas reģionālās politikas izstrādē ir ņemti vērā vairāki ES līmeņa dokumenti, t.i., **Eiropas Savienības Teritoriālās attīstības darba kārtība 2020**, kas pieņemta 2011.gada 19.maijā Ungārijas prezidentūras organizētajā neformālā Ministru padomes sanāksmē par telpisko plānošanu un teritoriālo attīstību, un **Eiropas Savienības stratēģija Baltijas jūras reģionam**.

Eiropas reģionālās politikas kontekstā tiek uzsvēta pilsētu loma un pilsētu konkurētspējas sekmēšana. Priekšplānā tiek izvirzīta policentrisma pieeja, nosakot pilsētām reģionu izaugsmes virzītājspēka un apkārtējo lauku teritoriju saliedētāja lomu. Līdzšinējā nozariskā pieeja reģionālajā politikā ir aizstāta ar integrētu un vispusīgu attīstības programmu un projektu īstenošanu ar plašāku politikas jomu aptvērumu. Visaptverošas reģionālās politikas arvien vairāk tiek uzskatītas par nozīmīgu papildinājumu valstu ekonomiskajām politikām un struktūrpolitikām, palīdzot radīt izaugsmi reģionos.

Pamatnostādnes nosaka šādus galvenos uzstādījumus reģionālās politikas īstenošanā:

- „Latvija 2030” definēto starptautiskas, nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centru mērķtiecīga attīstīšana un nostiprināšana visā valsts teritorijā kā instruments reģionu izaugsmes sekmēšanai. Investīciju koncentrācija attīstības centros reģionālās attīstības atbalsta pasākumu ietvaros;
- transporta infrastruktūras, kas nodrošina attīstības centru sasniedzamību, sakārtošana kā viens no nozīmīgiem priekšnoteikumiem attīstības centru izaugsmes sekmēšanai un funkcionālo saišu starp starptautiskas, nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centriem un apkārtējo teritoriju stiprināšanai;
- investīciju atbalsta sniegšana funkcionālajām mērķteritorijām, kas noteiktas „Latvija 2030” (attīstības centri, lauku attīstības telpa, Rīgas metropoles areāls, Baltijas jūras piekraste un Austrumu pierobeža, primārais atbalsta saņēmējs – pašvaldība);
- plašāka teritoriālās pieejas izmantošana investīciju sniegšanā teritorijām – pašvaldību attīstības programmas kā pamats un priekšnoteikums investīciju piešķiršanai atbalsta pasākumu ietvaros;
- uzsvars uz ekonomikas stimulēšanu un uzņēmējdarbības vides uzlabošanu vietējā un reģionālajā līmenī – ieguldījumi uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūrā, lai piesaistītu vietējos un ārvalstu investorus, sekmētu jaunu uzņēmumu dibināšanu un esošu uzņēmumu paplašināšanos pašvaldības teritorijā, administratīvā sloga samazināšana u.c. pasākumi;
- pakalpojumu “groza” noteikšana katram attīstības centru līmenim (kultūra, veselība, sociālie pakalpojumi, izglītība, zinātne, jaunatne un sports) un investīciju atbalsts tā nodrošināšanai pašvaldībās;
- pašvaldību un reģionu aktīvāka loma teritorijas attīstības veicināšanā (varas un atbildības nodošana pašvaldībām lielākā mērā investīciju plānošanā, lielāka rīcības brīvība uzņēmējdarbības sekmēšanā, pieejamo finanšu resursu un kapacitātes palielināšana);
- lai uzlabotu pašvaldību spēju efektīvi sekmēt savu attīstību, tiks sagatavoti priekšlikumi administratīvi teritoriālā iedalījuma pilnveidošanai un papildus funkciju, kas cieši saistītas ar teritorijas attīstības sekmēšanu, decentralizēšanai uz pašvaldībām.

Pamatnostādnēs izvirzīti šādi mērķi:

- 1) sekmēt teritorijās uzņēmējdarbības attīstību un darbavietu radīšanu, veicināt darbavietu un pakalpojumu sasniedzamību, kā arī uzlabot pakalpojumu kvalitāti un pieejamību (*īstenošana galvenokārt ar investīciju atbalsta pasākumiem*);
- 2) stiprināt reģionu un pašvaldību rīcībspēju un lomu savas teritorijas attīstības veicināšanā (*īstenošana galvenokārt ar ne investīciju pasākumiem*).

KURZEMES MĒRĶI

Kurzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006.-2026.gadam ir ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments Kurzemes reģionam (apstiprināts Kurzemes plānošanas reģiona attīstības padomes sēdē 2008.gada 9.janvārī).

Plānojums definē Kurzemes reģiona telpiskās attīstības vispārējos mērķus:

- Kurzemes reģiona attīstības perspektīva ir veidota, pamatojoties uz trim telpiskās struktūras attīstības virzieniem:
  - a) spēcīgi un dinamiski centri;
  - b) kvalitatīva vide un daudzveidīgām aktivitātēm pieejamas lauku teritorijas;
  - c) augstas kvalitātes infrastruktūra un satiksme.
- Katram no reģiona perspektīvās telpiskās struktūras pamatelementiem ir izvirzīti mērķi:
  - a) apdzīvojuma struktūra (*spēcīgi un dinamiski centri*)
Mērķi: (1) līdzsvarots specializētu reģiona centru – pakalpojumu tīkls;
(2) aktivitātes vienojošas un savstarpēji papildinošas pilsētu – piepilsētu - *lauku teritorijas*.
  - b) lauku attīstība
Mērķi: (1) kvalitatīva dzīves vide un saglabātas dabas vērtības;
(2) diferencēta aktivitāšu un daudzveidīgu dzīvesveidu telpa.
  - c) infrastruktūra un sasniedzamība
Mērķi: (1) droša un efektīva darba vietu/ māju sasniedzamība lauku teritorijās;
(2) reģionu iekšēji vienojoša efektīva sabiedriskās satiksmes sistēma;
(3) Baltijas jūras baseina Z-Eiropas līmenī konkurētspējīga tranzīta pakalpojumu infrastruktūra;
(4) specializēta lielo ostu starptautiska konkurētspēja;
(5) reģiona ostu attīstība iekšzemes attīstības resursu mobilizācijai

Kurzemes reģiona attīstības stratēģija (Darba variants, 2.projekts), kas pieejama 2004.gada janvāra redakcijā, nav apstiprināta. **Kurzemes plānošanas reģiona Rīcības plāns 2010.-2013.gadam** (apstiprināts 2010.gada 4.novembrī Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības padomē).

Pašlaik ir izstrādātas pirmās redakcijas jaunajiem reģiona plānošanas dokumentiem - **“Kurzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.-2030.gadam”** (1.redakcija) un **“Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības programmas 2014.-2020. gadam”** (1.redakcija).

APKĀRTĒJO NOVADU – NĪCAS UN GROBIŅAS MĒRĶI

Nīcas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.-2030.gadam (turpmāk – Nīcas novada IAS) ir teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka pašvaldības vēlamu attīstību ilgtermiņā (apstiprināta ar 2014.gada 27.jūnija Nīcas novada domes lēmumu).

Nīcas novada IAS definētie stratēģiskie mērķi paredz attīstīt kvalitatīvu dzīves telpu novada iedzīvotājiem, kā arī veicināt novada sabalansētu un konkurētspējīgu ekonomisko attīstību, nodrošinot ilgtspējīgu vides resursu izmantošanu.

Izvirzīto mērķu sasniegšanai noteiktas šādas ilgtermiņa attīstības prioritātes:

- iedzīvotājiem draudzīgas dzīves telpas un pakalpojumu punktu attīstība;
- uzņēmējdarbībai pievilcīgas vides veidošana;
- transporta un sakaru infrastruktūras attīstība;
- tūrisma un aktīvas atpūtas iespēju attīstība;
- kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un attīstīšana.

Nīcas pašvaldības ekonomiskajā specializācijā lielākais uzsvars tiks likts uz tūrisma un rekreācijas attīstību. Papildus tiks attīstīta arī lauksaimniecība, zivsaimniecība un rūpnieciskā

ražošana ar augstu pievienoto vērtību. Novadā tiks atbalstīta un veicināta arī cita veida ekonomiskā darbība, kas nav pretrunā ar novada ilgtspējīgas attīstības un dabas aizsardzības plāniem.

Nīcas novada teritorijas plānojums 2013.-2025. gadam arī ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, bet ir daudz konkrētāks un nosaka novada pašvaldības teritorijas izmantošanu, apbūvi, turklāt ir izstrādāts, ievērojot novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas konceptuālos uzstādījumus (apstiprināts ar 2014.gada 14.aprīļa Nīcas novada domes lēmumu).

Nīcas novada attīstības programma 2014.-2020. gadam ir vidēja termiņa pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments (apstiprināta ar 2014.gada 27.jūnija Nīcas novada Domes lēmumu). Tajā ir noteikts vidēja termiņa pasākumu kopums pašvaldības attīstības stratēģijā izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai.

Līdz 2020. gadam novadā akcents tiks likts uz pamatpakalpojumu – izglītības, kultūras, sporta, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu attīstību, ciemu vides un transporta, sakaru un komunālās infrastruktūras attīstību, kas vairo novada iedzīvotāju dzīves kvalitāti, kā arī veicinās uzņēmējdarbības attīstību. Sekmējot jaunu darba vietu radīšanu novadā, tiks uzlabota novada iedzīvotāju labklājība. Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un tradīciju izkopšana nodrošinās Nīcas novada unikālo vērtību nodošanu no paaudzes paaudzē. Tiks atbalstītas dažādas aktivitātes un pasākumi Nīcas tradīciju stiprināšanai un popularizēšanai. Saglabājot neizsīkstošu dabas resursu bāzi un pašvaldībai sadarbībā ar vietējiem uzņēmējiem efektīvi apsaimniekojot novada lauksaimniecības, ražošanas un ūdens resursus, tiks veicināta novada atpazīstamība, attīstot konkurētspējīgu Nīcas novada piedāvājumu.

Nīcas novada attīstības programmā minētās jomas sadarbībai ar Liepājas pilsētu:

- veloceļu tīkla attīstība, mobilitātes plāna izstrāde, meliorācijas sistēmas telpiskais plānojums, dabas aizsardzības plānu izstrāde, pludmaļu infrastruktūras izveide, kultūrvēsturiskā mantojuma projekti, kas identificēti kā reģionāla mēroga projekti;
- Liepājas ezera un Otaņķu upes apsaimniekošana, dzīvnieku kapsētas, sadzīves atkritumu šķirošanas sistēmas izveide, lauksaimniecības produktu loģistikas ķēžu attīstība, kas identificēti kā vietēja mēroga projekti.

Grobiņas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014. – 2030.gadam ietver ilgtermiņa konceptuālu skatījumu uz novada attīstību (apstiprināta ar 2013. gada 26.septembra Grobiņas novada domes lēmumu). Dokumentā ir definēta novada attīstības vīzija un Grobiņas novada telpiskā attīstības struktūra:

- lauku un mežu telpas, sniedzot to attīstības perspektīvu;
- apdzīvoto vietu un ceļu tīklojums, izvērtējot tā atbilstību un attīstības tendences;
- īpašo mērķu telpu struktūra, kas ietver kultūrvēsturiskās ainavas, īpaši aizsargājamas dabas teritorijas un mikroliegumus, vizuāli nozīmīgus areālus.

Izstrādātā telpiskās attīstības perspektīva neparedz būtisku urbānās (apbūvētās) teritorijas paplašināšanos.

Grobiņas novada ekonomiskā specializācija ietver kokapstrādi, metālapstrādi, lauksaimniecību un pārstrādi, transportu un loģistiku, atjaunojamās enerģijas ražošanu un tūrismu.

Grobiņas novada teritorijas plānojums 2014. – 2025.gadam, tai skaitā tā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi ir vērsti uz novada ilgtspējīgu attīstību (apstiprināts ar 2013.gada 19.novembra Grobiņas novada domes lēmumu).

Grobiņas novada attīstības programma 2011.-2017.gadam nosaka vidēja termiņa prioritātes un to īstenošanai nepieciešamo pasākumu kopumu (apstiprināts ar 2011.gada 29.septembra Grobiņas novada domes lēmumu).

Grobiņas novada attīstības prioritāte ir iedzīvotāju labklājība, un tā tiks īstenota, vēršot rīcības četros vienlīdz svarīgos attīstības virzienos:

- uzlabot dzīves vides kvalitāti;
- veidojot ekonomisko aktivitāti veicinošu vidi;
- ilgtspējīgi izmantojot pieejamos dabas resursus;
- veidojot efektīvu un profesionālu pārvaldi.

Grobiņas novada attīstības programmā minētas jomas sadarbībai ar Liepājas pilsētu:

- rekreācijas iespējas pilsētas iedzīvotājiem;
- mazdārziņu teritorijas un to attīstība Šķēdē un Dubēnos;
- savstarpējā darbaspēka apmaiņa;
- lidostas un veloceļu attīstība;
- A9 autoceļš Rīga (Skulte) - Liepāja;
- savstarpēji saskaņota sabiedriskā transporta sistēmas veidošana.

LIEPĀJAS ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS IETVARIS

Liepājas pilsētas teritorijas plānojums ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, un maksimālais tā darbības termiņš ir līdz 25 gadiem. Plānojums apstiprināts ar Liepājas pilsētas Domes 2012.gada 16.februāra lēmumu Nr.74 "Par Liepājas pilsētas teritorijas plānojuma un Vides pārskata apstiprināšanu", un tas stājās spēkā 2012.gada 1.martā.

Saskaņā ar jauno normatīvo regulējumu, ir sagatavots vēl viens ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments – **Liepājas pilsētas ilgtspējīga attīstības stratēģija līdz 2030.gadam.**

Liepājas pilsētas sociāli ekonomiskā attīstības programma 2008.-2014.gadam ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, un tās darbības termiņš ir līdz septiņiem gadiem. Šo programmu secīgi nomainīs topošā **Liepājas pilsētas attīstības programma 2015.-2020.gadam**, kas arī ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments.

Liepājas pilsētas attīstības pamatnostādnes 2013.-2017.gadam ir Liepājas pilsētas domes deputātu politiskās vadlīnijas, par kurām ir panākta vienošanās deputātu starpā un kuras ir apstiprinātas ar Liepājas pilsētas domes 2013.gada 22.augusta lēmumu Nr.258. Izstrādājot Liepājas pilsētas attīstības programmu 2015.-2020.gadam, ir izvērtēti un ņemti vērā politiskie uzstādījumi līdz 2017.gadam.

Liepājas pilsētas pašvaldībai ir bijis nozīmīgi izprast savas teritorijas attīstību arī nozaru griezumā, kas ir veicinājis lielu skaitu nozaru attīstības plānošanas dokumentu izstrādi – kopumā **13 nozaru attīstības plānošanas dokumenti**. Daļai no šiem nozaru dokumentiem jau ir beidzies to darbības termiņš, atlikušajai daļai tas drīzumā beigsies, jo to darbības laiks bija pakārtots plānošanas periodam līdz 2014.gadam.

Izvērtējot šo situāciju, ir secināts:

- pārāk apjomīgs nozaru plānošanas dokumentu klāsts;
- kapacitātes un cilvēkresursu trūkums nozarēs, lai tās spētu īstenot nospraustos mērķus un veikt uzraudzību;
- attīstības plānošanas dokuments katrai nozarei neveicina komunikāciju starp dažādām nozarēm un vāji īstenojas integrēti, pārsektorāli attīstības risinājumi.

Lai veidotu efektīvu un rezultatīvu attīstības plānošanas sistēmu, nākamā plānošanas perioda ietvaros no 2014. līdz 2020.gadam, katra pašvaldības institūcija sagatavos **DARBA PLĀNU** (vienam līdz trīs gadiem), balstoties uz jaunizstrādāto Liepājas pilsētas attīstības programmu 2015.-2020.gadam.

Neskatoties uz Liepājas pilsētas pašvaldības nostāju neveidot atsevišķus nozaru plānošanas dokumentus, tomēr atsevišķās nozarēs šādu dokumentu nepieciešamību nosaka dažādi iemesli -

augstākstāvošie normatīvi, nepieciešamība noteikt rīcības kādam konkrētam jautājumam. 2015.gada sākumā ir sekojoši nozaru dokumenti:

- **Liepājas pilsētas enerģētikas rīcības plāns**, ko nosaka Eiropas Savienības prasības;
- **Liepājas kūrorta attīstības koncepcija 2014.-2020. gadam**, kura ir nepieciešama, lai nacionālā mērogā Liepāja iegūtu kūrorta statusu un veicinātu investīciju piesaisti šīs nozares attīstībai saskaņā ar Liepājas mērķiem;
- **Liepājas pilsētas izglītības nozares attīstības koncepcija 2015.-2020.gadam** (vienlaikus ar šo koncepciju izglītības nozarei tiks sagatavots arī Darba plāns).

1.3. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS STRUKTŪRA

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA kopumā sastāv no stratēģiskās daļas kā pamatdokumenta un pieciem pielikumiem:

a) **Liepājas pilsētas attīstības programmas 2015.-2020.gadam STRATĒĢISKĀ DAĻA:**

Stratēģiskā daļa ir veidota, ņemot vērā esošās situācijas raksturojumu, galvenās tendences un definētos ilgtermiņa attīstības virzienus, lai formulētu vidēja termiņa mērķus, rīcībpolitikas un rīcības.

b) **pielikumi:**

Pielikums Nr.1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS (*aktualizējams ik gadu*)

Esošās situācijas raksturojums tika veidots, lai atspoguļotu Liepājas pilsētas pašvaldības pašreizējo situāciju un analizētu attīstības tendences pēdējos deviņos gados.

Pielikums Nr.2. RĪCĪBU PLĀNS UN INVESTĪCIJU PLĀNS (*aktualizējams ik gadu*)

Rīcību plāns un Investīciju plāns ietver konkrētas rīcības un investīciju projektus, nosakot izpildītājus un finanšu resursus tuvākajiem septiņiem gadiem.

Pielikums Nr.3. VIDES PĀRSKATS

Vides pārskata mērķis ir novērtēt attīstības plānošanas dokumentu iespējamo ietekmi uz vidi un pašākumus iespējamās ietekmes mazināšanai. Vides pārskata projektā ir iekļauta informācija un veikta pieejamās informācijas analīze atbilstoši prasībām un detalizācijas līmenim, ko nosaka vides aizsardzības jomas normatīvie akti.

Pielikums Nr.4. SABIEDRĪBAS IEBILDUMU UN PRIEKŠLIKUMU KOPSAVILKUMS

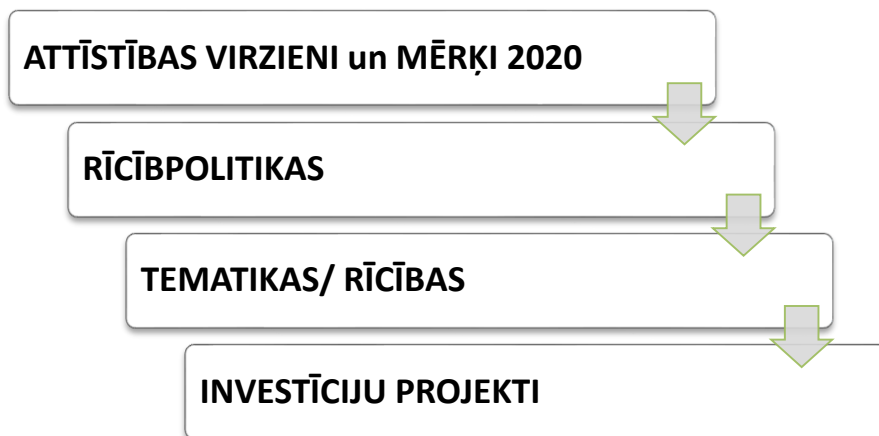
Sabiedrības iebildumu un priekšlikumu kopsavilkumā ir apkopoti visi publiskās apspriešanas laikā saņemtie priekšlikumi un norāde par katru priekšlikumu, vai tas ir ņemts vērā un kāds ir pamatojums, ja tas nav ņemts vērā.

Pielikums Nr.5. VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJA ATZINUMS

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS stratēģiskā daļa ir cieši saistīta ar Liepājas pilsētas ilgtermiņa attīstības virzieniem un mērķiem līdz 2030.gadam, kas ir definēti Liepājas pilsētas ilgtspējīgā attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam. Lai atvieglotu ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS uztveramību, zemāk shematiski ir atspoguļota plānošanas loģika un saturiskā pakārtotība.

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS plānošanas loģikas shematisks attēlojums:

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS stratēģiskās daļas ietvaros ir definēti četri mērķi, kuri raksturo Liepājas pilsētas vēlamo situāciju 2020 gadā. Katrs no mērķiem ir formulēts, ņemot vērā vienu no četriem attīstības virzieniem, līdzīgi kā Liepājas pilsētas ilgtspējīgā attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam.

Rīcībpolitikas ir pakārtotas kādam no četriem mērķiem, un kopumā ir deviņas rīcībpolitikas.

Katra no rīcībpolitikām apvieno rīcību kopumu, kas izvirzītas vidēja termiņa mērķa īstenošanai.

Ņemot vērā, ka katra rīcībpolitika aptver lielu skaitu rīcību, lai atvieglotu uztveramību, rīcības ir grupētas pa tematikām.

Daudz detalizētāks rīcību atspoguļojums ir redzams RĪCĪBU PLĀNĀ, kur katrai no rīcībām ir norādīts atbildīgais par īstenošanu, izpildes periods un finansējuma avots (skatīt pielikumu Nr.2.1. RĪCĪBU PLĀNS).

Konkrēti investīciju projekti ir atspoguļoti INVESTĪCIJU PLĀNĀ, kur ir minēti konkrētā investīciju projekta plānotie darbības rezultāti, indikatīvais finansējums un sasaiste ar rīcībpolitiku un mērķi (skatīt pielikumu Nr.2.2. INVESTĪCIJU PLĀNS).

2. STRATĒGISKĀ DAĻA

2.1. VIDĒJA TERMIŅA MĒRĶU PAKĀRTOTĪBA ILGTERMIŅA MĒRĶIEM

Liepājas pilsētas vidēja termiņa (septiņi gadi) mērķi laika posmam no 2015. līdz 2020. gadam ir noteikti atbilstoši Liepājas ilgtermiņa stratēģiskajiem uzstādījumiem - ilgtermiņa vīzijai, ilgtspējīgas attīstības scenārijam, virsmērķim un četriem ilgtermiņa mērķiem (saskaņā ar “Liepājas pilsētas Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam”).

LIEPĀJAS VĪZIJA 2030 LIEPĀJA IR RADOŠA UN AKTĪVA PILSĒTA JŪRAS KRASTĀ, KURĀ CILVĒKI PILNVĒRTĪGI DZĪVO, IZGLĪTOJAS, STRĀDĀ UN ATPUŠAS			
VIRSMĒRĶIS <i>Stiprināt Liepājas lomu un atpazīstamību starptautiskā mērogā, piesaistot pilsētai ziņošus un radošus cilvēkus, investīcijas, tūristus</i>			
		Mērķis 2030	Mērķis 2020
Attīstības virzieni	Liepājnieks	Liepāja ir labklājības pilsēta - draudzīga ģimenēm un radošiem cilvēkiem	Liepāja ir nacionālas nozīmes attīstības centrs un pilnvērtīga dzīves un darbavieta
	Dzīves vide	Liepājā ir kvalitatīva dzīves vide iedzīvotājiem un pilsētas viesiem	Liepājā ir saglabātas un atjaunotas dabas vērtības un kultūrvēsturiskais mantojums, pilsētas apsaimniekošana ir ilgtspējīga
	Ekonomika	Liepājā ir līdzsvarota un dažāda ekonomika - ražošanas un pakalpojuma nozares ir konkurētspējīgas starptautiskā mērogā	Liepājā ir stabila mazo, vidējo uzņēmumu darbība un modernizētas tradicionālās ražošanas nozares
	Sasniedzamība, atpazīstamība	Liepāja ir ērti un ātri sasniedzams attīstības centrs Baltijas jūras reģionā un starptautiskā mērogā	Liepāja ir daudzveidīgi sasniedzama Baltijas jūras reģionā

2.2. VIDĒJA TERMIŅA MĒRĶU IZKLĀSTS

Vidēja termiņa mērķis – koncentrēts politisku uzstādījumu kopums vēlamajām situācijas izmaiņām noteiktā laika periodā, kas ir vērsts uz teritorijas attīstības vīzijas sasniegšanu un kas kalpo par pamatu prioritāšu noteikšanai un turpmāk veicamo darbību identificēšanai.

Vidēja termiņa mērķi raksturo pilsētas stratēģiskos uzstādījumus līdz 2020.gadam, iekļaujas un papildina ilgtermiņa mērķus līdz 2030.gadam.

Izvirzītie vidēja termiņa mērķi, līdzīgi kā ilgtermiņa mērķi, ir vērsti četros vienlīdz svarīgos attīstības virzienos – uzlabot Liepājas pilsētas iedzīvotāju labklājību, veidot pievilcīgu dzīves un darba vidi, stimulēt ekonomisko attīstību, veicināt Liepājas starptautisko sasniedzamību un atpazīstamību. Visi četri attīstības virzieni ir vienlīdz svarīgi un mijiedarbojas savā starpā.

Attīstības virziens – LIEPĀJNIEKI UN VIŅU LABKLĀJĪBA

Mērķis (M1-2020) Liepāja ir nacionālas nozīmes attīstības centrs un pilnvērtīga dzīves un darbavieta

Mērķa ietvaros sasniegtās situācijas raksturojums 2020.gadā:

Liepāja kā nacionālas nozīmes attīstības centrs nodrošina daudzveidīgu un dažādu līmeņu izglītības piedāvājumu, vienlaikus nodrošinot konkurētspējīgu izglītības kvalitāti.

Izglītības process un mācību līdzekļi Liepājas vispārīzglītojošajās izglītības iestādēs ir nodrošināti atbilstoši aktuālajām prasībām un jauniešu konkurētspējai turpmākā dzīvē. Liepājas pirmsskolas un vispārīzglītojošajās izglītības iestādēs ir veikti mācību vides un materiāltehniskās bāzes uzlabojumi, tai skaitā sporta infrastruktūras nodrošinājums.

Lai veicinātu jauniešu interesi par eksaktajiem priekšmetiem, ārpus izglītības iestāžu izglītības procesa, pilsētā tiek piedāvātas papildus iespējas jauniešu zināšanu attīstīšanai (piemēram, Zinātnes centrs jauniešiem, Mazā Informāciju tehnoloģiju universitāte Liepājas Universitātē, radošās vasaras nometnes u.tml.).

Ar mērķi attīstīt jauniešos dažādas prasmes, gūt darba pieredzi un tuvināt darba tirgum, ir paplašinātas jauniešu nodarbinātības iespējas vasarā un prakšu iespējas, kā arī aktīvāk popularizēts brīvprātīgais darbs.

Veiktajiem ieguldījumiem Liepājas augstākās un profesionālās izglītības iestādēs ir bijusi pozitīva ietekme uz Liepājas un tās apkārtnes teritoriju attīstību. Tas veicinājis cilvēkresursu piesaisti, zināšanu apmaiņu un mūsdienīgas izglītības infrastruktūras koncentrāciju, stiprinot Liepājas kā izglītības, zinātnes un pētniecības centra lomu.

Liepājas profesionālās izglītības iestādēs sagatavotie jaunie speciālisti ir guvuši darba tirgus prasībām un mūsdienu biznesa infrastruktūrai atbilstošu izglītību un prasmes, tādējādi nodrošinot ne tikai Liepājas uzņēmumu konkurētspēju. Veiktie uzlabojumi un ieguldījumi Liepājas profesionālās vidējās kultūrizglītības iestādēs ir veicinājušas jaunu talantu izaugsmi mūzikā, mākslā un dizainā, kā arī radošo industriju attīstību Liepājā un plašākā mērogā.

Veiksmīgas karjeras plānošanā jauniešiem būtiska loma ir Karjeras izvēles centra darbībai PIKC „Liepājas Valsts tehnikums” ietvaros, sniedzot būtisku atbalstu izglītības izvēlē un spējā iekļauties darba tirgū.

Pilnveidojot sadarbību starp izglītības iestādēm, apmācāmajiem un uzņēmējiem Liepājā ir attīstīts kvalitatīvs mūzizglītības jeb pieaugušo izglītības piedāvājums, atbilstoši pieprasījumam darba tirgū.

Attīstības virziens – DZĪVES VIDE

Mērķis (M2-2020) Liepājā ir saglabātas un atjaunotas dabas vērtības un kultūrvēsturiskais mantojums, pilsētas apsaimniekošana ir ilgtspējīga

Mērķa ietvaros sasniegtās situācijas raksturojums 2020.gadā:

Mērķtiecīgi īstenotā ilgtspējīga pilsētsaimniecība ir radījusi priekšnosacījumus unikālas, saistošas, iedzīvotājiem un viesiem draudzīgas pilsētvides attīstībai. Investīcijas pilsētsaimniecības jomā radījušas iespējas augstai dzīves kvalitātei, ieinteresējot izvēlēties Liepāju kā mājvietu jaunām ģimenēm, speciālistiem, kā arī pavadīt vecumdienas, atrodoties tuvumā daudzveidīgu pakalpojumu klāstam.

Vidējā termiņā Liepāja ir paplašinājusi savu tūrisma pakalpojuma klāstu, sniedzot iespējas izbaudīt dažādās ūdensmalas, labiekārtoto pludmali un veselības tūrisma pakalpojumus, kurortoloģijas un rehabilitācijas piedāvājumu.

Attīstības virziens – EKONOMIKA

Mērķis (M3-2020) Liepājā ir stabila mazo, vidējo uzņēmumu darbība un modernizētas tradicionālās ražošanas nozares

Mērķa ietvaros sasniegtās situācijas raksturojums 2020.gadā:

Ņemot vērā ilgtermiņā definēto Liepājas ekonomisko specializāciju un izvirzītos mērķus tautsaimniecības attīstībai, pilsētas ekonomisko situāciju 2020.gadā raksturo līdzsvarotība, modernizācija un konkurētspēja.

Liepājā ir aktīva uzņēmējdarbības vide ar pieaugošu mazo, vidējo uzņēmumu īpatsvaru, nodrošinot jaunas darba vietas un dažādojot pilsētas tautsaimniecības struktūru. Jaunu, izglītotu speciālistu darbība kultūras, tūrisma, jauno mediju, arhitektūras, informāciju komunikāciju tehnoloģiju jomās ir veicinājusi jaunu pakalpojumu un produktu attīstību ar augstu pievienoto vērtību.

Liepājas tradicionālās eksportspējīgās ražošanas nozares ir spējušas saglabāt konkurētspēju starptautiskā mērogā, ko nodrošinājuši ieguldījumi tehnoloģiju modernizācijā, inovatīvu risinājumu ieviešanā ražošanas procesā un konkurētspējīgu produktu ražošanā.

Infrastrukturā ieguldījumi uzņēmējdarbības teritorijās, tai skaitā ostas, kūrorta teritorijās, un kompleksa piedāvājuma sagatavošana potenciālajiem investoriem ir veicinājusi ārvalstu investīciju ienākšanu Liepājas ekonomikā. Piesaistītie investori un investīcijas Liepājas uzņēmumos ir būtisks ekonomiskās un sociālās attīstības veicinošs instruments.

Attīstības virziens – SASNIEDZAMĪBA, ATPAZĪSTAMĪBA

Mērķis (M4-2020) Liepāja ir daudzveidīgi sasniedzama Baltijas jūras reģionā

Mērķa ietvaros sasniegtās situācijas raksturojums 2020.gadā:

Liepāja kā nacionālās nozīmes attīstības centrs vidējā termiņā ir kļuvusi sasniedzamāka un atpazīstamāka, ko lielā mērā nodrošina mērķtiecīgas investīcijas gan Liepājas lidostā, gan valsts investīcijas autoceļos Rīga – Liepāja un Liepājas – Lietuvas robeža, kā arī investīciju projektu attīstība pilsētas transporta infrastruktūrā.

Liepājas ostas konkurētspēja ir veicinājusi kravu apgrozījuma pieaugumu, kā arī piesaistītas jaunas prāmju līnijas un radīti priekšnoteikumi jahtu ostas attīstībai. Ieguldījumi uzņēmējdarbības infrastruktūras attīstībā paver iespējas Liepājā piesaistīt jaunus ražošanas uzņēmumus un paplašināt jau esošos.

Pilsēta ir pievilcīga mājvieta ikvienam, kurš šeit dzīvo, audzina bērnus un pavada savas vecumdienas.

Pilsētas atpazīstamību ievērojami veicina augstas klases kultūras un sporta pasākumu īstenošana, šim nolūkam pielāgotos kultūras un sporta infrastruktūras objektos.

Lai novērtētu pilsētas sociālekonomisko attīstību un tās virzību, ir definēti sekojoši vidēja termiņa rādītāji:

RĀDĪTĀJS	BĀZES VĒRTĪBA	SASNIEDZAMĀ VĒRTĪBA 2020.GADĀ
Iedzīvotāju skaits	71 926 (2013)	70 000
Bērnu skaits līdz 15 gadu vecumam	11 576 (2013)	10 800
Darba spējas vecuma iedzīvotāju skaits	43 334 (2013)	42 500
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis uz 1 iedzīvotāju, EUR	Liepāja - EUR 480 Vidēji 9 nacionālas nozīmes pilsētās - EUR 564 (2013)	Virs vidējā 9 nacionālas nozīmes pilsētu IeIeN apmēra uz 1 iedzīvotāju
Ekonomiski aktīvo individuālo komersantu un komercsabiedrību skaits uz 1000 iedz.	33 (2012)	35
Iedzīvotāji, kuri maksā IeIeN, % no kopējā iedzīvotāju skaita	44,0% (2013)	44%
Privātā sektorā strādājošo darbinieku īpatsvars, % no kopējā strādājošo skaita	68,5% (2012)	70%
Pakalpojumu sfēras darba vietu īpatsvars kopējā darba vietu skaitā	64,6% (2013)	65%

2.3. RĪCĪBPOLITIKU IZKLĀSTS UN RĪCĪBAS

Rīcībpolitikas ir konkrētu rīcību kopums, kas izvirzītas vidēja termiņa mērķu īstenošanai.

2.3.1. VIDĒJA TERMIŅA MĒRĶU UN RĪCĪBPOLITIKU SASAISTE

Katram vidēja termiņa mērķim ir definēta vismaz viena rīcībpolitika, kas sastāv no rīcību kopuma. Lai rīcībpolitiku ietvaros uzskaitītās rīcības būtu vieglāk uztvert, tās ir grupētas pa tēmām. Katra no rīcībpolitikām ietver konkrētas rīcības, un īstenošana ir paredzēta laika periodā no 2015. līdz 2020.gadam.

Kopumā ir izvirzītas deviņas rīcībpolitikas un katra ietver visplašāko pašvaldības institūciju un struktūrvienību rīcību kopumu, atbilstoši konkrētās rīcībpolitikas saturiskajam ietvaram. Tas nozīmē, ka rīcībpolitikas nav sadalītas pa nozarēm, bet ar integrētu skatījumu uz jautājumu risināšanu.

Mērķu un rīcībpolitiku sasaiste:

(1.) Attīstības virziens - Liepājnieki un viņu labklājība	
<i>Mērķis (M1-2020) Liepāja ir nacionālas nozīmes attīstības centrs un pilnvērtīga dzīves un darbavieta</i>	<i>Rīcībpolitika (1.1.) Konkurētspējīga izglītība, prasmju attīstīšana un nodarbinātības iespēju paplašināšana</i> <i>Rīcībpolitika (1.2.) Aktīvi, veseli un sociāli aizsargāti liepājnieki</i> <i>Rīcībpolitika (1.3.) Pilnvērtīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas, tai skaitā mūsdienīga un kvalitatīva kultūrizglītība, atpazīstami sasniegumi kultūrā, sportā un piederības sajūtas stiprināšana</i> <i>Rīcībpolitika (1.4.) Efektīva pilsētas pārvaldība, līdzdarbojoties pilsētas iedzīvotājiem</i>
(2.) Attīstības virziens - Dzīves vide Liepājā	
<i>Mērķis (M2-2020) Liepājā ir saglabātas un atjaunotas dabas vērtības un kultūrvēsturiskais mantojums, pilsētas apsaimniekošana ir ilgtspējīga</i>	<i>Rīcībpolitika (2.1.) Videi draudzīga pilsētas saimniekošana un dzīvesveids</i> <i>Rīcībpolitika (2.2.) Liepājas iedzīvotājiem un viesiem pievilcīgas publiskās infrastruktūras attīstība</i>
(3.) Attīstības virziens – Liepājas ekonomikas attīstība un jaunas darba vietas	
<i>Mērķis (M3-2020) Liepājā ir stabila mazo, vidējo uzņēmumu darbība un modernizētas tradicionālās ražošanas nozares</i>	<i>Rīcībpolitika (3.1.) Pilsētas ekonomikas konkurētspējas uzlabošana tradicionālajās nozarēs un vietējai nodarbinātībai svarīgajās nozarēs</i> <i>Rīcībpolitika (3.2.) Liepājas perspektīvie ekonomikas virzieni un to potenciāla attīstīšana</i>
(4.) Attīstības virziens – Liepājas sasniedzamība un pilsētas atpazīstamība	
<i>Mērķis (M4-2020) Liepāja ir daudzveidīgi sasniedzama Baltijas jūras reģionā</i>	<i>Rīcībpolitika (4.1.) Liepājas starptautiskā sasniedzamība, pilsētas tēls un atpazīstamība</i>

Rīcībpolitiku saturiskais ietvars:

(1.) Attīstības virziens - Liepājnieki un viņu labklājība

Rīcībpolitika (1.1.) Konkurētspējīga izglītība, prasmju attīstīšana un nodarbinātības iespēju paplašināšana

Rīcībpolitikas (1.1.) saturiskais ietvars:

- kvalitatīva pirmskolas izglītība un vietu nodrošinājums pirmsskolas izglītības iestādēs;
- skolēnu prasmju attīstīšana un karjeras plānošana vispārizglītojošās skolās, uzlabojot jauniešu nodarbinātības iespējas nākotnē;
- efektīvs Liepājas vispārizglītojošo skolu tīkls un konkurētspējīga materiāltehniskā bāze (tai skaitā ģimnāzija);
- sporta infrastruktūras nodrošinājums vispārizglītojošajās izglītības iestādēs un fizisko aktivitāšu pieaugums skolēnu vidū;
- kvalificēti pedagogi (pirmskolas, vispārizglītojošās iestādēs);
- darba tirgū pieprasītu, kvalificētu speciālistu sagatavošana Liepājas profesionālās izglītības iestādēs, palielinot darba tirgū nepieciešamo prasmju ieguvu izglītības procesā;
- starptautiski konkurētspējīga augstākā izglītība, attīstīta pētniecība un tās rezultātu komercializācija;
- pieaugušo mūžizglītība un nodarbinātības veicināšana.

Rīcībpolitika (1.2.) Aktīvi, veseli un sociāli aizsargāti liepājnieki

Rīcībpolitikas (1.2.) saturiskais ietvars:

- aktīva un veselīga dzīvesveida popularizēšana un veselības veicināšana;
- veselības aprūpes nodrošinājums;
- sociālā drošības sajūta;
- nodarbinātības veicināšana bezdarbnieku, īpaši jauniešu vidū.

Rīcībpolitika (1.3.) Pilnvērtīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas, tai skaitā mūsdienīga un kvalitatīva kultūrizglītība, atpazīstami sasniegumi kultūrā, sportā un piederības sajūtas stiprināšana

Rīcībpolitikas (1.3.) saturiskais ietvars:

- saistoša interešu izglītība bērniem un jauniešiem, veicinot saturīgu brīvā laika pavadīšanu;
- kultūras tradīciju saglabāšana un iedzīvotāju pašizpaušme brīvajā laikā;
- profesionālās kultūras izcilības veicināšana un konkurētspējīgs kultūrizglītības piedāvājums;
- attīstīts augstu sasniegumu sports;
- piederības sajūtas stiprināšana Liepājai.

Rīcībpolitika (1.4.) Efektīva pilsētas pārvaldība, līdzdarbojoties pilsētas iedzīvotājiem

Rīcībpolitikas (1.4.) saturiskais ietvars:

- efektīva pašvaldības funkciju pārvaldība;
- pašvaldības speciālistu kompetenču uzlabošana;
- komunikācijas pilnveidošana starp pašvaldības institūcijām;
- mūsdienīga un efektīva iedzīvotāju informēšana par norisēm pašvaldībā;
- iedzīvotāju līdzdalība pārvaldībā.

(2.) Attīstības virziens - Dzīves vide Liepājā

Rīcībpolitika (2.1.) Videi draudzīga pilsētas saimniekošana un dzīvesveids

Rīcībpolitikas (2.1.) saturiskais ietvars:

- vides komunikācija un “zaļa” dzīvesveida popularizēšana;
- teritoriju apsaimniekošana (pludmale, ūdensmalas, ezeru dabas teritorijas);
- degradēto teritoriju revitalizācija;

	<ul style="list-style-type: none"> - mājokļi un labiekārtota apkārtējā vide; - enerģētika un energoefektivitāte; - komunālā infrastruktūra; - ērta, droša un videi draudzīga pārvietošanās pilsētā.
Rīcībpolitika (2.2.) Liepājas iedzīvotājiem un viesiem pievilcīgas infrastruktūras attīstība	Rīcībpolitikas (2.2.) saturiskais ietvars: <ul style="list-style-type: none"> - Liepājas kultūrvēsturiskā vide, pilsētas atpazīstamības enkurobjekti, tūrisma piedāvājums; - Liepājas pludmales pievilcība; - atpūtas iespējas pilsētas ūdensmalās un zaļajās teritorijās (parkos, skvēros); - aktīvā tūrisma iespējas; - tūristiem ērta pilsētvide; - drošība pilsētvidē un uz ūdeņiem.
(3.) Attīstības virziens – Liepājas ekonomikas attīstība un jaunas darba vietas	
Rīcībpolitika (3.1.) Pilsētas ekonomikas konkurētspējas uzlabošana tradicionālajās nozarēs un vietējai nodarbinātībai svarīgajās nozarēs	Rīcībpolitikas (3.1.) saturiskais ietvars: <ul style="list-style-type: none"> - aktīva uzņēmējdarbības vide; - investoru un investīciju piesaiste pilsētai; - inovatīvi risinājumi Liepājas uzņēmumos; - uzņēmējdarbības teritoriju infrastruktūras attīstība; - ostas attīstība un infrastruktūras pilnveidošana.
Rīcībpolitika (3.2.) Liepājas perspektīvie ekonomikas virzieni un to potenciāla attīstīšana	Rīcībpolitikas (3.2.) saturiskais ietvars: <ul style="list-style-type: none"> - tūrisma piedāvājuma un infrastruktūras attīstība; - attīstītas radošās industrijas; - atbalsts enerģētikas nozarei; - atbalsts informāciju un komunikāciju tehnoloģiju nozarei.
(4.) Attīstības virziens – Liepājas sasniedzamība un pilsētas atpazīstamība	
Rīcībpolitika (4.1.) Liepājas starptautiskā sasniedzamība, pilsētas tēls un atpazīstamība	Rīcībpolitikas (4.1.) saturiskais ietvars: <ul style="list-style-type: none"> - savstarpēji saistītas transporta infrastruktūras attīstība Liepājā un tās integrācija Eiropas un starptautiskajos transporta tīklos; - vienots pilsētas tēls, ārējais mārketinga un pilsētas atpazīstamības veicināšana.

2.3.2. IZVĒRSTS RĪCĪBPOLITIKU IZKLĀSTS UN RĪCĪBAS

1. Attīstības virziens – LIEPĀJNIEKI UN VIŅU LABKLĀJĪBA

Rīcībpolitika (1.1.) Konkurētspējīga izglītība, prasmju attīstīšana un nodarbinātības iespēju paplašināšana

Liepājas izaicinājums izglītības jomā ir saglabāt daudzveidīgu un dažāda līmeņa izglītības piedāvājumu lielākajā nacionālās nozīmes pilsētā Kurzemē, vienlaikus nodrošinot konkurētspējīgu izglītības kvalitāti.

TEMATIKA - Kvalitatīva pirmsskolas izglītība un vietu nodrošinājums pirmsskolas izglītības iestādēs

Pirmsskolas izglītība ir pamats sekmīgai iesaistei pamatizglītībā, personības attīstībai, sociālajai iekļaušanai un nodarbinātībai nākotnē. Lai nodrošinātu, ka pāreja no pirmsskolas uz pamatskolu ir pēctecīga un saturiski saskaņota, jāpilnveido izglītības saturs un jānodrošina atbilstoša mācību vide arī pirmsskolās.

Neskatoties uz vietu trūkumu pirmsskolas izglītības iestādēs, jaunu iestāžu būvniecība nav paredzēta. Pašvaldība plāno iesāktos pasākumus - turpināt attīstīt alternatīvu pirmsskolas bērnu pieskatīšanas pakalpojumu, t.i., bezmaksas rotaļu grupas, kā arī piedāvāt Aukļu dienesta pakalpojumus un nodrošināt finansiālu atbalstu ģimenēm, kuru bērni apmeklē privāto pirmsskolas izglītības iestādi. Jāuzsver, ka pirmsskolas izglītības iestāžu fiziskās vides nodrošināšana un arī uzlabošana ir pašvaldības kompetence, kas prasa ievērojamus pašvaldības finansiālos ieguldījumus.

RĪCĪBAS

1. Nodrošināt Liepājas pirmsskolas izglītības iestādes ar mūsdienīgu mācību aprīkojumu un mācību līdzekļiem, lai veicinātu vecuma posmam atbilstošu prasmju apgūšanu, sagatavošanos pārejai uz pamatskolu
2. Nodrošināt pilsētā deklarētos bērnus ar vietu pirmsskolas izglītības iestādēs no pusotra gada vecuma vai līdzvērtīgu alternatīvu pakalpojumu, tai skaitā atbalstīt privāto pirmsskolas izglītības iestāžu darbību
3. Nodrošināt Liepājas pirmsskolas izglītības iestāžu piegulošo teritoriju labiekārtošanu, tai skaitā fiziskām aktivitātēm piemērotu vidi

TEMATIKA - Skolēnu prasmju attīstīšana un karjeras plānošana vispārizglītojošās skolās, uzlabojot jauniešu nodarbinātības iespējas nākotnē

Mūsdienu mainīgajos apstākļos, kur pieprasa tikpat strauju zināšanu un kompetenču attīstību, Liepājas izglītības iestādēm ir jāspēj piedāvāt aktuālāko prasmju apgūšanu. Arvien lielāku nozīmi iegūst tehnoloģiskā kompetence, radošas iemaņas, kā arī spēja integrēt dažādu jomu prasmes. Liepājas jauniešiem ir izšķiroši uzkrāt kompetences, kas noteiks viņu spēju iekļauties darba tirgū un veidot profesionālo karjeru.

Dažādajām Liepājas izglītības iestādēm nepieciešams vienoties un sadarboties, saskatot iespējas apvienot resursus Liepājā iegūstamās izglītības konkurētspējas uzlabošanai. Piemēram, izveidot Liepājā vienotu karjeras plānošanas atbalsta un koordinācijas sistēmu, mazinot neveselīgu konkurenci par skolēniem starp dažāda līmeņa izglītības iestādēm. Informēt un iepazīstināt skolēnus ar dažādām izglītības un darba iespējām, nodrošinot iespēju viņiem pašiem izvēlēties savu nākotni un attiecīgi arī darba iespējas. Kvalitatīva un mūsdienīga karjeras izglītība un karjeras atbalsta pasākumi ir nozīmīgs priekšnosacījums jauniešu apzinātai izglītības un turpmākās karjeras izvēlei.

<i>RĪCĪBAS</i>
1. Īstenot aktuālo prasmju apgūšanu un pielietošanu (digitālo, radošo, inženierzinātnisko u.tml.) Liepājas vispārizglītojošo izglītības iestāžu skolēniem
2. Attīstīt pilsētas mērogā pieeju darbam ar talantīgiem jauniešiem viņu spēju attīstībai
3. Izvērtēt iespēju diferencēt mācību programmas Liepājas vispārizglītojošās izglītības iestādēs
4. Veicināt bilingvālu mācību procesu kādā no Liepājas izglītības iestādēm un piesaistīt speciālistus, studentus no ārvalstīm
5. Turpināt īstenot jauniešu ar speciālām vajadzībām integrāciju vispārizglītojošās izglītības iestādēs un meklēt piemērotāko pieeju citu sociālā riska grupu jauniešu iekļaušanai
6. Atbalstīt vispārizglītojošo izglītības iestāžu sadarbību ar augstākajām mācību iestādēm, veicinot jauniešu ieinteresētību zinātniskajā darbībā
7. Ieviest karjeras konsultantus vispārizglītojošās izglītības iestādēs un stimulēt skolēnus iepazīties ar dažādām profesijām, un plānot savu karjeru
8. Veicināt izglītojamo iesaistīšanos mācību uzņēmumu veidošanā un biznesa iemaņu iegūšanā
9. Veicināt Liepājas skolēnu iepazīstināšanu ar Liepājas uzņēmumiem un ekonomikas procesiem pilsētā (ekskursijas uz uzņēmumiem; iepazīstināšana ar Liepājas ekonomiku mācību stundās)
10. Popularizēt brīvprātīgā darba ieguvumus - pieredzes iegūšanā un savu spēju apzināšanā, stimulējot jauniešus to izmantot
11. Paplašināt iespējas vasaras nodarbinātībai un dažādu prasmju attīstīšanai

TEMATIKA - Efektīvs Liepājas vispārizglītojošo skolu tīkls un konkurētspējīga materiāltehniskā bāze (tai skaitā ģimnāzija)

Saskaņā ar demogrāfiskajām prognozēm, laika periodā līdz 2020.gadam, līdzīgi kā citviet Latvijā, arī Liepājas vidējās izglītības iestādēs sagaidāms izglītojamo skaita kritums. Lai nodrošinātu efektīvu un ilgtspējīgu izglītības iestāžu darbību, nepieciešams īstenot pārdomātu izglītības pakalpojumu pieejamības pārstrukturizēšanu un resursu koncentrāciju.

Ņemot vērā nepieciešamību veicināt izglītojamo interesi un sekmes eksakto zināšanu jomā, būtiski ir ieviest modernu mācību vidi un aprīkojumu. Arī šo ieguldījumu veikšanā ir būtiski izvērtēt lietderību, ņemot vērā izglītojamo vecumu un atbilstošu tehnoloģisko aprīkojumu.

Piesaistot ievērojamus Eiropas Savienības investīciju fondu līdzekļus, Liepājai ir bijusi iespēja renovēt un nodrošināt energoefektivitāti gandrīz visās pilsētas pirmskolas un vispārizglītojošajās izglītības iestādēs. Tomēr kvalitatīvas mācību vides nodrošināšanai vēl nepieciešams veikt inženierkomunikāciju nomaīņu un izglītības iestāžu apkārtnes sakārtošanu, tai skaitā sporta infrastruktūras sakārtošanu.

<i>RĪCĪBAS</i>
1. Sakārtot un reorganizēt vispārizglītojošo skolu tīklu, veicinot konkurētspējīgu skolu darbību, tai skaitā reģionālas vidusskolas izveidi
2. Turpināt ieguldījumus Liepājas Valsts ģimnāzijā, stiprinot tās konkurētspēju, tai skaitā metodiskā centra funkciju īstenošanu
3. Nodrošināt Liepājas vispārizglītojošās skolās mūsdienīgu mācību vidi un aprīkojumu, ieinteresējot plašāku izglītojamo loku eksakto zināšanu jomā (tehnoloģijas, inženierzinātnes un matemātika)
4. Veikt nepieciešamos uzlabojumus Liepājas vispārizglītojošo izglītības iestāžu infrastruktūrā (inženiertehniskās komunikācijas, klašu labiekārtojums, apgaismojums, u.c.)

TEMATIKA - Sporta infrastruktūras nodrošinājums vispārizglītojošajās izglītības iestādēs un fizisko aktivitāšu pieaugums skolēnu vidū

Atbilstoša sporta bāze ir viens no primārajiem nosacījumiem, lai nodarbotos ar sportu. Lai veicinātu Liepājas skolēnu interesi par sportiskām aktivitātēm un stiprinātu viņu veselību, prioritāri ir nepieciešams attīstīt sporta infrastruktūru pie Liepājas vispārizglītojošām skolām – sporta zāļu rekonstrukciju, renovāciju un jaunu zāļu būvniecību, tai skaitā inventāra un aprīkojuma iegādi, kā arī standartizētu brīvpieejas sporta laukumu būvniecību.

Neskatoties uz to, ka jau pašreizējais izglītības iestāžu sporta bāzu nodrošinājums nav pietiekams, ne arī atbilstošs, valsts mērogā plāno ieviest trešo obligāto sporta stundu nedēļā gan pamatzglītības, gan vispārējās vidējās izglītības līmenī. Šī situācija vēl vairāk pastiprina nepieciešamību attīstīt sporta bāzes Liepājas vispārizglītojošajām izglītības iestādēm.

Nosakot par prioritāti sporta infrastruktūras attīstību Liepājas vispārizglītojošām skolām, tas nenozīmē tās pieejamības nodrošināšanu tikai skolēniem. Jāuzsver, ka izglītības iestāžu sporta infrastruktūru izmanto arī Liepājas sporta skolas, noslogojot tās pēcpusdienās un vakarā. Veidojot pie izglītības iestādēm brīvpieejas sporta laukumus, tiks nodrošināta sportiskām aktivitātēm un veselīgam dzīvesveidam piemērota vide arī pārējiem konkrētā mikrorajona iedzīvotājiem.

RĪCĪBAS

1. Palielināt sporta stundu skaitu Liepājas pilsētas izglītības iestādēs un organizēt savstarpējas skolu sporta sacensības, veicinot bērnu un jauniešu motivāciju nodarboties ar sportu
2. Nodrošināt Liepājas izglītības iestādēm sporta aktivitātēm nepieciešamo infrastruktūru un inventāru (sporta zāles, sporta inventāru, sporta laukumus)

TEMATIKA - Kvalificēti pedagogi (pirmsskolas, vispārizglītojošās iestādēs)

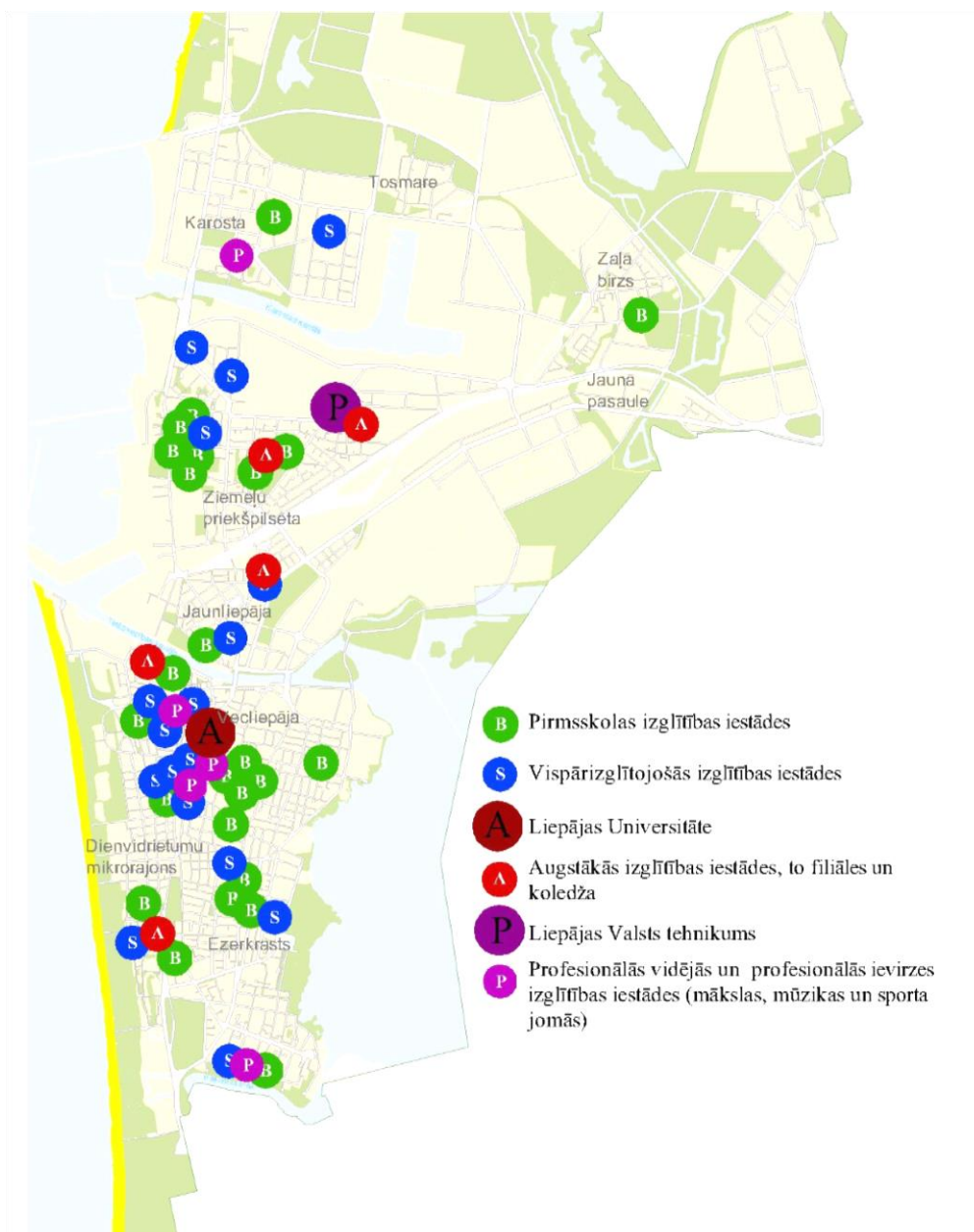
Liepājas izglītības iestādēs nepieciešams pilnveidot mūsdienu prasībām atbilstošas mācību metodes, materiālu klāstu un atbilstošu skolotāju sagatavotību. Īpaša uzmanība jāvelta tieši radošu un interaktīvu mācību metožu un materiālu izmantošanai, attīstot interesi un radošu pieeju skolēnos.

Liepājas pilsētas Izglītības pārvaldes “Iekļaujošās izglītības atbalsta centra” ietvaros jāpilnveido atbalsta sniegšana izglītības iestādēm un pedagogiem dažāda rakstura jautājumu risināšanai izglītības iestādēs (iekļaujošās izglītības nodrošināšanai vairākām mērķa grupām – personas ar īpašām vajadzībām, sociālo apstākļu riskam pakļautiem bērniem, izglītojamiem ar uzvedības problēmām, reemigrējušie bērniem/ ārzemēs dzimušiem bērniem). Nepieciešams atslogot mācību priekšmetu skolotājus no sociālu un ne ar mācību procesu saistītu jautājumu risināšanas, lai viņi pilnvērtīgi pievērstos skolēnu apmācībai.

RĪCĪBAS

1. Rūpēties par pedagogu profesijas prestiža paaugstināšanu un veicināt motivētu, profesionālu pedagogu piesaisti izglītības iestādēs
2. Nodrošināt pedagogu profesionālās kompetences pilnveidi un mūsdienīgu mācību metožu, materiālu izmantošanu
3. Veicināt atbalsta personāla darbību un speciālistu savstarpējo sadarbību (psihologs, sociālais pedagogs, u.c.) pirmsskolas un vispārizglītojošās izglītības iestādēs, pilnveidojot iekļaujošo izglītību

Attēls “Daudzlīmeņu Liepājas izglītības sistēma”

TEMATIKA - Darba tirgū pieprasītu, kvalificētu speciālistu sagatavošana Liepājas profesionālās izglītības iestādēs (PIKC "Liepājas Valsts tehnikums", Liepājas Jūrnieceības koledža, plānotā Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskola ar profesionālās izglītības kompetences centra statusu uz Liepājas Dizaina un mākslas vidusskolas un Emiļa Melngaiļa Liepājas mūzikas vidusskolas bāzes), palielinot darba tirgus nozīmi izglītības procesā

Neskatoties uz to, ka Liepājā darbojas Izglītības un Kultūras ministrijas padotībā esošas profesionālās izglītības iestādes, Liepājas pilsētas pašvaldība ir ieinteresēta un saistīta ar šo izglītības iestāžu attīstību.

2011.gada 1.septembrī Liepājā tika izveidots profesionālās izglītības kompetences centrs PILC „Liepājas Valsts tehnikums” (PIKC LVT), apvienojot Liepājas Būvamatniecības vidusskolu, Liepājas Tūrisma un tekstila skolu, kā arī Rīgas Tehniskās universitātes filiāles profesionālo vidusskolu. Šo izglītības iestāžu reorganizācijas būtiskākie ieguvumi ir administratīvo un apsaimniekošanas resursu konsolidācija, vienotas attīstības politikas īstenošana, kā arī izglītības programmu realizācija vienuviet, ļaujot efektīvāk komplektēt izglītojamo grupas un realizēt mācību procesu.

PIKC „Liepājas Valsts tehnikums” ir lielākais profesionālās izglītības centrs Kurzemē, kas nodrošina plaša spektra profesionālās izglītības ieguves iespējas un sagatavo nepieciešamos speciālistus Liepājas un Kurzemes vadošajām tautsaimniecības nozarēm.

Jau veiktie un vēl plānotie vērienīgie ieguldījumi PIKC LVT infrastruktūras uzlabojumos sniegs iespēju piedāvāt studentiem gan mūsdienīgu mācību vidi, gan apgūt profesionālās iemaņas uz modernām iekārtām, kā arī nodrošinās kvalitatīvus izmitināšanas pakalpojumus. Šie ieguldījumi vēl vairāk nostiprinās tehnikuma pozīcijas kā vadošajai profesionālās izglītības iestādei Kurzemē.

Turpinot profesionālās izglītības sistēmas strukturālo reformu īstenošanu, sekmējot resursu efektīvāku izmantošanu, paaugstinot profesionālās izglītības kvalitāti un pieejamību, ir plānots līdz 2016.gada 1.septembrim Liepājā izveidot vēl vienu kompetences centru (Liepājas mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolu ar profesionālās izglītības kompetences statusu), reorganizējot divas Kultūras ministrijas padotībā esošas profesionālās vidējās kultūrizglītības iestādes – Liepājas Dizaina un mākslas vidusskolu un Emiļa Melngaiļa Liepājas mūzikas vidusskolu.

PIKC izveide kultūrizglītības jomā nodrošinās ne tikai efektīvāku administratīvo un finanšu modeļa īstenošanu, pieejamo resursu pilnvērtīgāku izmantošanu, bet būs spēcīgs stimuls kultūrizglītības attīstībai, profesionālās kultūras izcilības sekmēšanai un reģiona tautsaimniecības izaugsmei.

Lai profesionālā izglītība būtu elastīga attiecībā uz darba tirgus pieprasījumu, būtiski sadarboties ar Kurzemes reģiona uzņēmējiem, nozaru asociācijām un sistemātiski īstenot izglītības programmu aktualizēšanu. Neatsverams ieguvums ir prakses iespējas pie uzņēmējiem, ko nepieciešams nodrošināt gan studentiem, gan mācītbspēkiem.

RĪCĪBAS

1. Veicināt Liepājas un tās apkārtnes uzņēmējdarbības videi atbilstošu izglītības programmu izstrādi Liepājas profesionālās izglītības iestādēs, iesaistot uzņēmējus programmu izstrādē
2. Veicināt Liepājas profesionālo izglītības iestāžu pedagogu kvalifikācijas paaugstināšanu atbilstoši aktualitātēm tautsaimniecībā
3. Reorganizēt Emiļa Melngaiļa Liepājas mūzikas vidusskolu un Liepājas Dizaina un mākslas vidusskolu, izveidojot Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolu ar profesionālās izglītības kompetences centra statusu
4. Veikt priekšdarbus profesionālās un koledžas līmeņa izglītības programmu izveidošanai
5. Stiprināt sadarbību ar Latvijas profesionālajām tautsaimniecības nozaru asociācijām darbaspēka sagatavošanā
6. Sekmēt prakses iespēju paplašināšanu izglītojamiem Liepājas un apkārtnes uzņēmumos, kā arī ārvalstīs

7. Atbalstīt Kurzemes mēroga karjeras plānošanas atbalsta un koordinācijas centra attīstību PIKC „Liepājas Valsts tehnikuma” ietvaros
8. Popularizēt izglītības iespējas Liepājā un ieinteresēt Kurzemē dzīvojošos jauniešus iegūt izglītību Liepājā
9. Veikt uzlabojumus/ieguldījumus profesionālo izglītības iestāžu izglītojamo izmitināšanas jomā, nodrošinot kvalitatīvus dzīves apstākļus
10. Veikt Liepājas augstāko un profesionālo mācību iestāžu absolventu monitoringu par tālākās karjeras gaitām
11. Sekmēt kvalitatīvai mācību procesa apguvei nepieciešamās materiāli tehniskās bāzes izveidošanu Liepājas profesionālās izglītības iestādēs, tai skaitā sportiskām aktivitātēm nepieciešamo infrastruktūru

TEMATIKA - Starptautiski konkurētspējīga augstākā izglītība, attīstīta pētniecība un tās rezultātu komercializācija

Liepājas pilsētas izaugsme ir cieši saistīta ar Liepājas augstāko izglītības iestāžu konkurētspēju, kuru noteiks dažādi aspekti – studiju kvalitātes uzlabošana, augsta līmeņa mācību spēku piesaiste, kā arī cieša sadarbība ar uzņēmējdarbības vidi, sasaiste ar tautsaimniecības nozaru attīstību un darba tirgus pieprasījumu.

Astoņas Liepājas augstākās izglītības iestādes vai to filiāles (*Liepājas Universitāte, Rīgas Tehniskās universitātes Liepājas filiāle, Rīgas Stradiņa universitātes Liepājas filiāle, Liepājas Jūrniecības koledža, Juridiskās koledžas Liepājas filiāle, SIA “Biznesa augstskola Turība” Liepājas filiāle, Baltijas psiholoģijas un menedžmenta augstskolas Liepājas filiāle, Baltijas Starptautiskās akadēmijas Liepājas filiāle*) piedāvā dažāda veida augstāko izglītību, tomēr jāturpina pilnveidot inženierzinātņu programmas, sagatavojot Liepājas ražošanas nozares uzņēmumiem nepieciešamos augstas kvalifikācijas speciālistus un veicinot virzību uz zināšanu ekonomiku. Kvalitatīva studiju procesa nodrošināšanai ir būtiski uzlabot tehniskās bāzes nodrošinājumu.

Daudzu Liepājas uzņēmumu turpmākā izaugsme būs saistīta ar produktivitātes uzlabošanu, ko ietekmēs spēja piesaistīt augsti kvalificētus darbiniekus, īstenot zināšanu pārnesi ražošanā un ieviest inovatīvus risinājumus.

Liepājas Universitātei ir jāturpina veiksmīgi iesāktā sadarbība ar uzņēmējiem, no vienas puses nodrošinot industrijā fokusētas studijas, no otras puses attīstot tehnoloģiju un zināšanu pārnesi tautsaimniecībā. Izveidotais Zinātnes un inovāciju parks ir viens no mehānismiem šai sadarbībai, ko jāturpina attīstīt.

Konkurētspējas uzlabošanai Liepājas augstākajām izglītības iestādēm ir svarīgi veicināt augstākās izglītības eksportspēju, piesaistot studējošos un akadēmisko personālu no ārvalstīm (Eiropas, Āzijas un Austrumeiropas valstīm). Augstskolu atvērtība kompetentiem, jauniem cilvēkiem veicinās cilvēkresursu piesaisti pilsētai un zināšanu apmaiņu.

RĪCĪBAS

1. Veicināt Liepājas augstāko izglītības iestāžu starptautisko konkurētspēju, sasniedzot augstus studiju kvalitātes rādītājus un attīstot zinātnisko darbību
2. Stiprināt dabas un inženierzinātņu studiju programmu darbību, tai skaitā doktorantūras programmas
3. Veicināt augstākās izglītības eksportspēju, piesaistot studējošos un akadēmisko personālu no ārvalstīm
4. Attīstīt studiju programmas un jauno speciālistu sagatavošanu perspektīvajās Liepājas tautsaimniecības jomās (kurortoloģijā, radošo industriju jomā - jauno mediju māksla, dizains, foto māksla u.c.)
5. Attīstīt sadarbību starp Liepājas augstākajām izglītības iestādēm efektīvākai resursu izmantošanai
6. Īstenot regulāru Liepājas augstāko izglītības iestāžu sadarbību ar vispārīglītojošām izglītības iestādēm, veicinot jauniešu interesi par dabaszinātnēm un inženierzinātnēm, kā arī citām augstskolu piedāvātajām studiju programmām
7. Veicināt Liepājas augstāko izglītības iestāžu sadarbību ar uzņēmējiem jauno speciālistu sagatavošanā un zināšanu pārnesē uzņēmējdarbībā

8. Sekmēt investīciju piesaisti zinātnes un pētniecības infrastruktūrā, tehnoloģiskas ievirzes projektu īstenošanai
9. Sekmēt kvalitatīvai studiju procesa apguvei nepieciešamo materiāli tehniskās bāzes nodrošinājumu
10. Veikt uzlabojumus augstskolu studentu izmitināšanas jomā, nodrošinot kvalitatīvus dzīves apstākļus

TEMATIKA - Pieaugušo mūžizglītība un nodarbinātības veicināšana

Liepājas mūžizglītības piedāvājums ir sadrumstalots, nekoordinēts un nenodrošina pārkvalifikāciju atbilstoši darba tirgus vajadzībām. Lai stiprinātu darbaspējīgo iedzīvotāju konkurētspēju darba tirgū, ir nepieciešams mērķtiecīgs un koordinēts mūžizglītības programmu piedāvājums, veidojot to ciešā sadarbībā ar Liepājas un tās apkārtnes uzņēmējiem.

Izglītības iestādēm, kuras piedāvā mūžizglītības programmas Liepājā, nepieciešams paaugstināt savu efektivitāti, cieši sadarbojoties ar privāto sektoru, darba biržu un valsts institūcijām. Šādā veidā var nodrošināt efektīvu darba tirgus vajadzību pārraudzību, darba devējus var iesaistīt izglītības satura definēšanā, kā arī veikt kvalitatīvu apmācības metožu izvērtēšanu.

RĪCĪBAS

1. Attīstīt kvalitatīvu mūžizglītības jeb pieaugušo izglītības piedāvājumu Liepājā atbilstoši pieprasījumam darba tirgū, tai skaitā veicot nepieciešamo izpēti
2. Izvērtēt nepieciešamību izveidot mūžizglītības koordinācijas centru, kas veiktu koordinējošas funkcijas un pilnveidotu sadarbību starp izglītības iestādēm, apmācāmajiem un uzņēmējiem Liepājā
3. Paplašināt atbalsta pasākumus pārkvalifikācijas iegūšanai strādājošajiem, uzlabojot iedzīvotājiem nodarbinātības iespējas
4. Sekmēt sociālās uzņēmējdarbības attīstību kā mūsdienīgu nodarbinātības veicināšanas instrumentu, īpaši sociāli mazaizsargātām iedzīvotāju grupām

Ar rīcībpolitiku (1.1.) saistītās pašvaldības autonomās funkcijas:

- Gādāt par iedzīvotāju izglītību (pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iegūšanu, pirmsskolas vecuma bērnu nodrošināšanu ar vietām pirmsskolas izglītības iestādēs);
- Organizēt pedagoģisko darbinieku tālākizglītību un izglītības metodisko darbu;
- Veikt attiecīgajā administratīvajā teritorijā dzīvojošo bērnu uzskaiti.

Atbildīgie par rīcībpolitikas (1.1.) īstenošanu:

Izglītības pārvalde, Sporta pārvalde, Liepājas Universitāte, Liepājas Valsts tehnikums, Jauniešu māja, Attīstības pārvalde, Kultūras pārvalde.

Atbildīgās komitejas un saistītās komisijas:

Izglītības, kultūras un sporta komiteja (Izglītības komisija, Sporta komisija, Jaunatnes lietu komisija).

Sociālo lietu, veselības un sabiedriskās kārtības komiteja (Bērnu tiesību aizsardzības komisija).

TEMATIKA - Aktīva un veselīga dzīvesveida popularizēšana un veselības veicināšana

Pilsētas iedzīvotāju veselību ietekmē dažādi faktori, tomēr liela nozīme ir ikdienas paradumiem un dzīvesveidam. Veselības veicināšanā ietilpst virkne darbību, kuru mērķis ir atbalstīt veselīgu dzīvesveidu, t.i., atkarību izraisošo un veselību ietekmējošo vielu lietošanas samazināšanas pasākumi, fizisko aktivitāšu intensitātes paaugstināšanas pasākumi, veselīga un pilnvērtīga uztura idejas attīstīšanas pasākumi un citi veselīga dzīvesveida nostiprināšanas pasākumi.

Veselības veicināšana ir ekonomiski izdevīgākais un efektīvākais veids slimību cēloņu novēršanā, nepieļaujot slimību rašanos un veicinot iedzīvotājus uzņemties lielāku atbildību par savu veselību.

Veselības veicināšanā ir jānovērtē nevalstiskā sektora loma, līdzdarbojoties dažādu mērķa grupu informēšanā, iesaistīšanā veselīga dzīvesveida popularizēšanā un rūpēs par savu veselību.

Būtiska nozīme veselīga un aktīva dzīvesveida īstenošanai ir piemērota brīvpieejas sporta infrastruktūrai pilsētvidē. Līdz šim lielākie ieguldījumi ir bijuši veloceliņu izbūvē, bērnu rotaļlaukumu ierīkošanā un cita veida brīvā laika pavadīšanas infrastruktūrā. Turpmākajos gados pašvaldība iecerējusi uzlabot pie mikrorajona skolām esošos sporta laukumus, kuri būtu pieejami ne tikai izglītības iestāžu audzēkņiem, bet arī mikrorajona iedzīvotājiem.

Jāuzsver, ka netiešā veidā veselības veicināšanas pasākumi pozitīvi ietekmē citas jomas pašvaldībā, t.i., veicina iedzīvotāju līdzdalību un stiprina piederības sajūtu pilsētai, pateicoties videi draudzīga pārvietošanās veida izvēlei, pilsētā samazinās gaisa piesārņojums un troksnis. Rezultātā Liepāja kļūst pievilcīgāka ne tikai liepājniekiem, bet arī viesiem.

RĪCĪBAS

1. Informēt un organizēt veselības veicināšanas pasākumus atbilstoši mērķa grupu interesēm un aktualitātēm veselības jomā, tai skaitā atbalstīt nevalstisko organizāciju darbību šajā jomā
2. Rosināt iedzīvotājus veikt regulāras profilaktiskās pārbaudes un savlaicīgi konsultēties ar ģimenes ārstiem, speciālistiem
3. Attīstīt un popularizēt tautas sportu, organizējot masu sporta pasākumus, kā arī atbalstīt senioru un cilvēku ar īpašām vajadzībām sporta aktivitātes
4. Ieviest un attīstīt ikgadēju studējošo un pasniedzēju čempionātu starp profesionālajām un augstākajām Liepājas izglītības iestādēm
5. Ieviest projektu konkursu dažādu sporta pasākumu organizēšanai, atbalstot iedzīvotāju pašorganizēšanos veselīga, aktīva dzīvesveida popularizēšanā
6. Mērķtiecīgi attīstīt sportiskām aktivitātēm nepieciešamo brīvpieejas infrastruktūru pilsētvidē un turpināt paplašināt rekreācijas teritorijas pilsētā
7. Atbalstīt iniciatīvas jauniešu veselības uzturēšanas un veicināšanas jomā, tai skaitā atjaunojot veselības mācību pilsētas pirmsskolas un vispārizglītojošajās mācību iestādēs
8. Veicināt veselīgu un no atkarībām brīvu dzīvesveidu un sniegt praktiskus ieteikumus
9. Atbalstīt ekoloģiski tīras produkcijas un zaļo tirdziņu attīstību, popularizējot veselīga uztura lietošanu

Attēls "Veselības aprūpes iestādes un infrastruktūra veselības veicināšanai"

TEMATIKA - Veselības aprūpes nodrošinājums

Liepājas Reģionālā slimnīca ir lielākais daudzprofilu medicīniskās aprūpes centrs Kurzemē. Pašreizējie apjomīgie infrastruktūras ieguldījumi šajā iestādē stiprina tās pozīcijas veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanā visā Kurzemē. Jāakcentē, ka būtiski ieguldījumi ir veikti tieši ambulatoro pakalpojumu uzlabošanā, tādejādi sniedzot iespēju savlaicīgi saņemt kvalitatīvu veselības aprūpes pakalpojumu.

Liepājas Reģionālās slimnīcas sniegtie pakalpojumi ir vērsti gan uz Liepājas pilsētas, gan tās apkārtējo pašvaldību, gan arī visas Kurzemes reģiona iedzīvotājiem. Tādejādi ārstniecības iestādes darbība ir cieši saistīta ar daudz plašākiem jautājumiem, t.i., pilsētas sasniedzamību, transporta risinājumiem pilsētā un citiem pakalpojumiem.

Rūpēs par iedzīvotāju veselību ir būtiski pilnveidot pakalpojuma pieejamību un kvalitāti ambulatorajās veselības aprūpes iestādēs. Šīs iestādes ir vienas no pirmajām, kurās iedzīvotāji vēršas pēc palīdzības un kurām ir nozīmīga loma savlaicīgā diagnostikas veikšanā un ārstēšanas uzsākšanā.

Tomēr viens no svarīgākajiem faktoriem kvalitatīvu veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanā ikvienā no veselības aprūpes līmeņiem ir nodrošinājums ar speciālistiem. Šis jautājums ir aktuāls arī Liepājas veselības aprūpes iestādēs, līdzīgi kā daudzās citās Latvijas pilsētās.

Liepājā ir pieejami unikāli dabas dziednieciskie resursi, kuru izmantošanu ir plānots attīstīt plašāk. Pašlaik Liepājā iegūstamo augstvērtīgo minerālūdeni un netālu no Liepājas iegūstamās dziednieciskās dūņas savos pakalpojumos izmanto Liepājas Reģionālā slimnīca, piedāvājot ārstnieciskas procedūras. Nākotnē pilsēta plāno attīstīt veselības tūrismu, kūrorta zonu un pilnveidot rehabilitācijas pakalpojumus, veicinot šī veida pakalpojuma eksportu.

RĪCĪBAS

1. Piesaistīt veselības aprūpes speciālistus, nodrošinot augstu veselības aprūpes kvalitāti atbilstoši nacionālās nozīmes pakalpojumu centram
2. Sekmēt kvalitatīvu primārās un sekundārās veselības aprūpes pakalpojumu attīstību un iestāžu infrastruktūru
3. Pilnveidot veselības aprūpes pieejamību, uzlabot informācijas apmaiņu starp iedzīvotājiem, veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem un Vides un veselības daļu, tai skaitā e-veselības iespēju izmantošanu
4. Stiprināt Liepājas Reģionālās slimnīcas kā Kurzemes lielākā daudzprofila medicīnas aprūpes centra lomu, nodrošinot nepieciešamo infrastruktūru un aprīkojumu
5. Veicināt Liepājā kvalitatīvu un dažādu rehabilitācijas pakalpojumu attīstību, sekmējot Liepājas kā starptautiska rehabilitācijas centra izaugsmi

TEMATIKA - Sociālā drošības sajūta

Lai sniegtu savlaicīgu un vispiemērotāko atbalstu sociālās grūtībās nonākušajiem liepājniekiem, pastāvīgi nepieciešams pilnveidot sociālā atbalsta sistēmu.

Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta darbība ir cieši saistīta ar citām jomām un dažādiem sociālajiem partneriem – valsts un pašvaldības institūcijām, struktūrvienībām, kā arī nevalstiskām organizācijām un privātā sektora pārstāvjiem. Būtisks nosacījums ātrai klienta situācijas izvērtēšanai un efektīvai palīdzības sniegšanai ir iespēja ātri saņemt informāciju no dažādām datu bāzēm. Tādēļ efektīvai Sociālā dienesta darbībai ir nepieciešams stiprināt sadarbību ar sociālajiem partneriem, kā arī pilnveidot informācijas iegūšanas datu bāzi, lai mazinātu sociālam riskam pakļauto skaitu.

Sociālo pakalpojumu sniegšanu Liepājā galvenokārt nodrošina Sociālais dienests, tādēļ nepieciešams pilnveidot sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām un privātstruktūrām, kas veicinātu sociālo pakalpojumu piedāvājuma paplašināšanos un veidotu konkurenci, nodrošinot sociālos pakalpojumus.

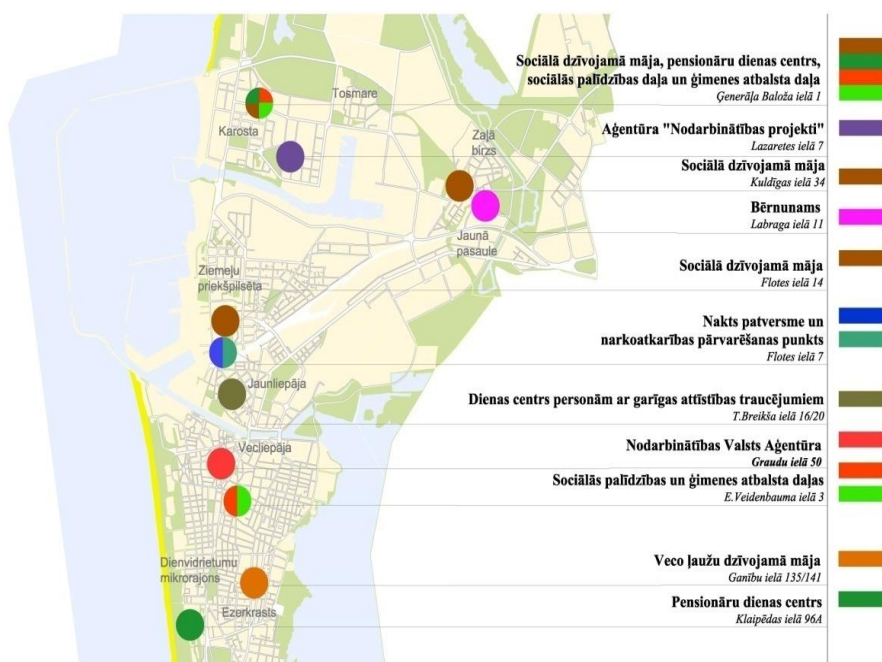
Būtiskākais resurss, nodrošinot sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību, ir cilvēkresursi. Sociālā darba speciālistiem nepieciešams piedāvāt motivācijas programmu gan attiecībā uz darba samaksu, gan attiecībā uz augstākās izglītības iegūšanu vai tālākizglītības iespējām.

Sociālā dienesta darbības un darbinieku darba kvalitātes nodrošināšanai nepieciešams veikt infrastruktūras un materiāltehniskās bāzes attīstīšanu un modernizēšanu. Liepājas pilsētā tiek pilnveidota institūciju pieejamība atbilstoši universālajam dizainam – personām ar funkcionāliem traucējumiem, vecākiem ar bērniem, veciem cilvēkiem un citām mērķa grupām.

RĪCĪBAS

1. Turpināt attīstīt pilsētā starpnozaru un starpprofesionālo sadarbības pieeju, veicinot kompleksu un efektīvu sociālo jautājumu risināšanu, īpašu uzmanību veltot ģimenēm ar bērniem
2. Veikt regulāru izpēti un analīzi par sociāli mazaizsargātajām pilsētas iedzīvotāju grupām, aktualizējot sociālā atbalsta sistēmu
3. Paplašināt iespējas saņemt psiho-sociālo atbalstu depresijas māktiem, grūtā situācijā nokļuvušiem iedzīvotājiem
4. Atbalstīt nevalstisko organizāciju darbību sociālo jautājumu risināšanā
5. Pilnveidot esošos un veicināt alternatīvus sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumus, īpaši ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem un jauniešiem
6. Nodrošināt sociālā jomā strādājošo speciālistu kvalifikācijas pilnveidi, tai skaitā e-prasmju un svešvalodu apguvi
7. Veikt uzlabojumus sociālajā infrastruktūrā, attīstot sabiedrībā balstītu pakalpojumu sniegšanu personām ar garīga rakstura traucējumiem, personām ar invaliditāti, bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un citām sociālā riska grupām

Attēls "Sociālās drošības infrastruktūra"

Jauniešu līdz 30 gadu vecumam un jo īpaši jauniešu līdz 25 gadu vecumam neiesaistīšanās darba tirgū, ne arī izglītības iegūšanā ir ļoti aktuāls jautājums ne tikai Latvijā, bet visā Eiropas Savienībā. Latvijas un arī Liepājas situācijā tas ir drauds kopējai demogrāfiskai situācijai, tautsaimniecības izaugsmei un sabiedrības dzīves kvalitātei. Lai risinātu šo situāciju, jauniešu mērķa grupai tiks pievērsta īpaša uzmanība, ar dažādu pasākumu palīdzību tiks radītas iespējas jauniešiem vai nu papildināt zināšanas, veiksmīgākai darba iegūšanai, vai nu nodrošināta iespēja praktizēties un iegūt darba iemaņas.

Neskatoties uz dažādajiem un, iespējams, izteikti Liepājai raksturīgiem bezdarba iemesliem (*liels skaits strādājošo vienā uzņēmumā, salīdzinoši zems algu līmenis noteiktas jomas ražošanas uzņēmumos, zems nodarbinātības līmenis Liepājas apkārtnes novados u.c.*), būtiski ir nodrošināt sasaisti starp sociālo atbalstu un nodarbinātību veicinošiem pasākumiem, t.i., sniegt ne tikai sociālo pabalstu, palīdzību un līdzīgus atbalsta pasākumus, bet, galvenokārt, piedāvāt iespēju paaugstināt kvalifikāciju un prasmes atbilstoši darba tirgus pieprasījumam. Sociālo iekļaušanas pasākumu apvienošana ar nodarbinātības aktivitātēm rada iespēju veiksmīgāk risināt sociālās iekļaušanas un nabadzības mazināšanas jautājumus.

Pateicoties uzņēmēju ieinteresētībai, Liepājā veiksmīgi tiek īstenota bezdarbnieku pārkvalifikācija, apmācība pēc konkrētu uzņēmumu pieprasījuma. Šīs aktivitātes priekšrocība ir tāda, ka pēc pārkvalifikācijas beigšanas ir potenciāla darba vieta.

Liepājā kā nacionālas nozīmes centrā ir salīdzinoši augsts cilvēku ar īpašām vajadzībām īpatsvars. Šī situācija aktualizējusi jautājumu par cilvēku ar invaliditāti nodarbinātības veicināšanu. Līdzīgi kā Latvijā kopumā, arī Liepājā, cilvēku ar invaliditāti nodarbinātības jautājumus visbiežāk un rezultatīvāk risina nevalstiskās organizācijas. Sociālās uzņēmējdarbības prakse šajā jomā ir neliela, bet tas ir viens no instrumentiem šīs mērķa grupas iesaistei darba tirgū un viņu potenciāla pielietošanai.

RĪCĪBAS

1. Veicināt pēc iespējas ātrāku bez darba esošu jauniešu tuvināšu darba tirgum, tai skaitā darba tirgū konkurētspējīgu prasmju apguvi
2. Atgriezt darba tirgū bezdarbniekus, uzlabojot dažādas prasmes
3. Veicināt nodarbinātības iespējas nestrādājošajiem cilvēkiem ar invaliditāti

Ar rīcībpolitiku (1.2.) saistītās pašvaldības autonomās funkcijas:

- Nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, kā arī veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sportu;
- Nodrošināt iedzīvotājiem sociālo palīdzību (sociālo aprūpi);
- Sniegt palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļa jautājumu risināšanā;
- Īstenot bērnu tiesību aizsardzību pašvaldības teritorijā;
- Gādāt par aizgādību, aizbildnību, adopciju un bērnu personisko un mantisko tiesību un interešu aizsardzību.

Atbildīgie par rīcībpolitikas (1.2.) īstenošanu:

Vides un veselības daļa, SIA "Liepājas Reģionālā slimnīca", SIA "Jaunliepājas primārās veselības aprūpes centrs", SIA "Vecliepājas primārās veselības aprūpes centrs", Sporta pārvalde, Izglītības pārvalde, Liepājas vidējās profesionālās un augstākās izglītības iestādes, SIA „Liepājas reģiona tūrisma informācijas birojs”, Attīstības pārvaldes eksperte nodarbinātības jautājumos, Sociālais dienests, Nodarbinātības projekti.

Atbildīgās komitejas un saistītās komisijas:

Sociālo lietu, veselības un sabiedriskās kārtības komiteja (Veselības aprūpes komisija, Sociālo lietu komisija).

Izglītības, kultūras un sporta komiteja (Sporta komisija, Jaunatnes lietu komisija).

Rīcībpolitika (1.3.) Pilnvērtīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas, tai skaitā mūsdienīga un kvalitatīva kultūrizglītība, atpazīstami sasniegumi kultūrā, sportā un piederības sajūtas stiprināšana

TEMATIKA - Saistoša interešu izglītība bērniem un jauniešiem, veicinot saturīgu brīvā laika pavadīšanu

Liepājā ir plašs interešu izglītības piedāvājums, tomēr interešu izglītības koncentrēšana ārpus pirmskolas un vispārizglītojošām izglītības iestādēm mazina iespēju bērniem to izmantot. Lai veicinātu pilnvērtīgu brīvā laika pavadīšanu un radošo spēju attīstīšanu, svarīgi piedāvāt interešu izglītību arī mikrorajonos un izglītības iestādēs.

Katrā mikrorajonā būtu jāpārdomā iespēja veidot vietu pilnvērtīgai laika pavadīšanai, īpaši skolēniem un vecāka gadagājuma cilvēkiem. Tas varētu būt daudzfunkcionāls saieta nams, kurā uzturēties, satikties un pilnvērtīgi pavadīt laiku.

Katrā mikrorajonā nepieciešams uzlabot brīvpieejas sporta infrastruktūru. Lai koncentrētu resursus, pie izglītības iestādēm jāveido sporta laukumi, kuri būtu pieejami arī konkrētā mikrorajona iedzīvotājiem.

Daļa interešu izglītības sporta programmās ir pilnveidota kvalitāte tādā pakāpē, lai pārietu uz profesionālas ievirzes sporta izglītības programmām. Šāda rīcība dod iespēju sportistiem izvirzīt jaunus mērķus un startēt profesionālā līmenī.

Lai veicinātu bērnu un jauniešu interesi par eksaktiem priekšmetiem, vispārārstāta prakse ir veidot interaktīvu vidi to izzināšanai. Liepājas Universitāte, izmantojot jau esošos resursus, aicina pie sevis skolēnus, lai iepazīstinātu un ieinteresētu eksaktajās zinātnēs. Tomēr, izvērsot iesākto darbu un izveidojot interaktīvu zinātņu parku (tuvākais veiksmīgais piemērs ir Tartu izveidotais AHHA zinātnes centrs), būtu iespējams ieinteresēt un piesaistīt daudz vairāk jauniešu un veidot to kā pilnvērtīgu brīvā laika pavadīšanas vietu.

RĪCĪBAS

1. Dažādot interešu izglītības pieejamību pirmskolas vecuma bērniem un skolēniem, izvērtējot iespējas to nodrošināt izglītības iestādēs
2. Veicināt interesi eksakto zināšanu apgūvē, izveidojot interaktīvu zinātnes centru
3. Atbalsīt sporta biedrību un komersantu realizētās interešu izglītības sporta programmas, tai skaitā veicinot labāko programmu pāreju uz profesionālas ievirzes sporta izglītības programmām

TEMATIKA - Kultūras tradīciju saglabāšana un iedzīvotāju pašizpaušme brīvā laikā

Lai Liepāja arī turpmāk būtu pilsēta ar spēcīgu identitāti, katram tās iedzīvotājam ir jāiesaistās kultūras mantojuma saglabāšanā un popularizēšanā. Tas ir pamats dažādiem jaunrades procesiem un daudzveidīgai kultūras dzīvei. Liepāja savu unikālo pilsētas tēlu attīsta, izmantojot vietējo kultūras mantojumu un cilvēku radošo potenciālu. Ir svarīgi veicināt iedzīvotāju iesaistīšanos un aktīvu līdzdalību dažādos kultūras procesos, tādējādi atklājot un izkopjot savus talantus.

RĪCĪBAS

1. Sekmēt iedzīvotāju līdzdalību tautas mākslas un amatiermākslas nodarbēs, veicinot kultūras mantojuma popularizēšanu un saglabāšanu
2. Atbalsīt mūsdienīgus, radošus kultūras pasākumus, veicinot iedzīvotāju pašizpaušmi un līdzdalību
3. Paplašināt kultūrizglītības pakalpojumu piedāvājumu un pieejamību pamata un vidējās izglītības skolēniem

4. Atbalstīt mazākumtautību kultūras tradīciju saglabāšanu un veicināt starpkultūru pasākumu norisi
5. Paplašināt bibliotēku pieejamību un kvalitāti, stiprinot tās kā kultūras mantojuma, informācijas pakalpojumu un zināšanu resursu centrus
6. Turpināt veikt uzlabojumus pilsētas kultūras mantojuma izpētē, saglabāšanā un veicināt tā pieejamību plašākai sabiedrībai
7. Sekmēt muzeja kā kultūras tūrisma, muzejpedagoģijas, kā arī kultūras un radošo industriju resursu attīstību

TEMATIKA - Profesionālās kultūras izcilības veicināšana un konkurētspējīgs kultūrizglītības piedāvājums

Liepāja ir spēcīgs kultūrvides attīstības centrs. Pateicoties plašai institucionālo, cilvēku un finanšu resursu koncentrācijai, Liepāja nodrošina lielu kultūras pakalpojumu daudzveidību, pieejamību un augstu kvalitāti. Liepāja sekmē kultūrvides attīstību arī apkārtējās pašvaldībās un sadarbojas starptautiskā līmenī.

Liepājā ir bagātīgs dažādu kultūras jomu klāsts un nākotnes izaicinājumi ir saistīti ar kvalitatīviem uzlabojumiem kultūras produktu un pakalpojumu sniegšanā. Lai to sasniegtu, nepieciešami ieguldījumi gan cilvēkresursos, gan infrastruktūrā.

Līdz 2015.gada vidum Liepājā tiks pabeigta jauna, mūsdienīga Kurzemes reģionālajam mērogam atbilstoša koncertzāle un daudzfunkcionāls kultūras centrs “Lielais Dzintars”, kurā tiks izvietota E.Melngaiļa Liepājas Mūzikas vidusskola un Liepājas Simfoniskais orķestris.

Liepājā ir nodrošināta pēctecīga kultūrizglītība⁴ - sākot ar pamata, vidējo un augstāko izglītības līmeni, kā arī mūžizglītības perspektīvā. Pašlaik Liepājā ir divas profesionālās vidējās kultūrizglītības iestādes - Liepājas Dizaina un mākslas vidusskola un Emiļa Melngaiļa Liepājas mūzikas vidusskola. Saskaņā ar Kultūras ministrijas iecerēm, ir plānots izveidot kultūrizglītības kompetences centru uz jau pieminēto iestāžu bāzes (skatīt Rīcībpolitikas 1.1. rīcības). Šādas reformas ļaus pilnveidot un radīt konkurētspējīgu profesionālās vidējās kultūrizglītības programmu piedāvājumu, talantu veidošanos mākslā, mūzikā, radot priekšnoteikumus starptautiski konkurētspējīgai profesionālajai kultūrai un radošo industriju attīstībai.

RĪCĪBAS

1. Vairo Liepājas īpašo devumu Latvijas un starptautiskajā kultūras telpā (mūzikas, teātra, vizuālās mākslas u.tml. jomās)
2. Sagatavot daudzfunkcionālā centra „Lielais Dzintars” vidēja termiņa repertuāru, attīstības plānu, stiprinot Liepājas profesionālās mākslas konkurētspēju un veicinot kultūrtūrisma
3. Veicināt radošo industriju, radošo kvartālu attīstību Liepājā
4. Nodrošināt kultūras dzīves izaugsmes tendencēm atbilstošu un pievilcīgu kultūras infrastruktūru
5. Sekmēt pēctecīgas un konkurētspējīgas profesionālās kultūrizglītības attīstību Liepājā un talantīgu profesionāļu izaugsmi – pilnveidojot izglītības kvalitāti un sekmējot nepieciešamos ieguldījumus
6. Veicināt jaunu un konkurētspējīgu progresīvu profesionālās vidējās kultūrizglītības iestāžu programmu (tostarp starpnozaru) veidošanu atbilstoši darba tirgus pieprasījumam

⁴ **Kultūrizglītība** – izglītības sistēmas sastāvdaļa, kas aptver ne tikai visu līmeņu (pamata, vidējo un augstāko) profesionālo izglītību kultūras nozarēs un speciālistu tālākizglītības iespējas, bet arī vispārēju izglītošanos kultūras jomās, ikviena indivīda radošo spēju un talantu izkopšanu mūžizglītības perspektīvā (*Avots: Kultūrizglītības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam “radošā Latvija”, akceptēts MK 29.07.2014., rīkojums Nr.401*)

Attēls "Liepāju raksturojoša kultūras vērtību, kultūras iestāžu un sporta jomas infrastruktūra"

TEMATIKA - Attīstīts augstu sasniegumu sports

Liepājai ir senas sporta tradīcijas ar augstiem sasniegumiem. Lai turpinātu šo tradīciju, ir nepieciešams pilnveidot sportistu motivācijas programmu, kā arī piesaistīt augstas klases speciālistus darbam ar Liepājas sporta treneriem un audzēkņiem Liepājai prioritārajās sporta jomās. Komandu sportā: futbolā, basketbolā, florbolā un individuālajos sporta veidos - peldēšanā, vieglatlētikā, cīņas sportā, vingrošanā.

Ne mazāk svarīga sportistu sasniegumiem ir kvalitatīva sporta bāze, kas ir atbilstoša konkrētajam sporta veidam. Liepājas sportistiem vienlīdz būtiskas ir sekojošas sporta bāzes: slēgti tenisa korti, daudzfunkcionāla vieglatlētikas sporta manēža, daudzfunkcionāls vingrošanas sporta veidu centrs, kā arī sporta bāze "Draudzība". Jāuzsver, ka šo sporta bāžu izveidošana nodrošinātu iespēju ar sportu nodarboties arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

RĪCĪBAS

1. Paplašināt labāko sportistu atbalsta sistēmu, radot papildus motivāciju sasniegumiem sportā, tai skaitā kvalitatīviem sadzīves apstākļiem dienesta viesnīcā un ēdināšanai
2. Atbalstīt kvalificētu treneru piesaisti Liepājai prioritārajās sporta jomās (Sporta pārvaldes definētie prioritārie pilsētas sporta veidi: komandu sportā - futbols, basketbols, florbols, bet individuālajā sportā - peldēšana, vieglatlētika, cīņa, vingrošana, teniss)
3. Turpināt atbalstīt sportistu dalību Pasaules un Eiropas čempionātos
4. Turpināt attīstīt atbilstošu sporta infrastruktūru pilsētā (daudzfunkcionāla sporta kompleksa izveide, ūdens sporta bāzes modernizācija, tenisa kortu rekonstrukcija, sporta bāze "Draudzība") un sporta inventāra, aprīkojuma iegāde

TEMATIKA - Piederības sajūtas stiprināšana Liepājai un sabiedrības integrācija

Lokālpatriotisms jeb piederības sajūta ir nozīmīga iedzīvotājiem, jo tā veido cilvēka sociālo pašsajūtu sabiedrībā un rada drošību. Iedzīvotāju aptaujas par teritoriālo piederību⁵ liecina, ka lielākais vairums (82%) sabiedrības piederību izjūt tieši savā tuvākā apkārtnē, t.i., pilsētā un daudz mazāk reģionā, un vēl mazāk Eiropas Savienībā.

Piederības sajūta konkrētai teritorijai ir tikai viena no identitātes šķautnēm, bet, lai arī kādu identitātes šķautni apskatītu, tās veidošanās pamatā svarīga loma ir ģimenei, skolai, masu medijiem, draugu lokam.

Tas nozīmē, ka piederības sajūtu pilsētai mēs veidojam paši, ar kopīgiem uzskatiem, visu akceptētām vērtībām. Tieši šī vienotā izpratne satur liepājniekus kopā un veido piederības sajūtu.

RĪCĪBAS

1. Organizēt plašākai sabiedrībai saistošus seminārus par pilsētas kultūrvēsturiskajām vērtībām, stiprinot liepājnieku zināšanas par pilsētu un iesaistot iedzīvotājus pilsētas popularizēšanā
2. Izcelt un popularizēt liepājnieku sasniegumus dažādās jomās
3. Ieinteresēt, iesaistīt bērnus un jauniešus Liepājas norisēs, veidojot piederības sajūtu pilsētai
4. Uzturēt saikni ar aizbraukušajiem liepājniekiem e-vidē, informēt par norisēm Liepājā un veicināt sadarbības iespējas
5. Sniegt efektīvu atbalstu iedzīvotājiem, kuri atgriežas un iekļaujas pilsētas dzīvē, īpaši skolēniem izglītības iestādēs
6. Pilnveidot integrācijas pasākumus potenciālajiem ārvalstu studentiem, skolēniem u.c. interešu grupām

⁵ Zepa B., Kļave E. (galv. red.) 2011. Latvija. Pārskats par tautas attīstību 2010/2011.: Nacionālā identitāte, mobilitāte un rīcībspēja. Rīga: LU Sociālo un politisko pētījumu institūts

Ar rīcībpolitiku (1.3.) saistītās pašvaldības autonomās funkcijas:

- Rūpēties par kultūru un sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un tautas jaunrades attīstību;
- Veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sportu.

Atbildīgie par īstenošanu:

Liepājas bērnu un jauniešu centrs, Kultūras pārvalde, Sporta pārvalde, Izglītības pārvalde, Sabiedrisko attiecību un mārketinga daļa, Apmeklētāju pieņemšanas centrs, SIA "Liepājas reģiona tūrisma informācijas birojs", Liepājas Valsts tehnikums, Liepājas Universitāte.

Atbildīgās komitejas un saistītās komisijas:

Izglītības, kultūras un sporta komiteja (Jaunatnes lietu komisija, Kultūras lietu komisija, Sporta komisija).

Sociālo lietu, veselības un sabiedriskās kārtības komiteja (Sabiedrības saskaņas komisija, Reliģisko lietu komisija).

Rīcībpolitika (1.4.) Efektīva pilsētas pārvaldība, līdzdarbojoties pilsētas iedzīvotājiem

TEMATIKA - Efektīva funkciju pārvaldība

Efektīva publiskā pārvalde ir uz iedzīvotāju interesēm vērsta pārvalde. Pašvaldībai jācenšas savus pakalpojumus iedzīvotājiem, uzņēmējiem un citām mērķa grupām sniegt pēc iespējas efektīvākā veidā.

Mūsdienu situācijā publiskā pārvalde nav iedomājama bez e-pārvaldes. E-pārvaldes īstenošanai informācijas un komunikācijas tehnoloģijas jāapvieno ar organizatoriskām izmaiņām un jaunām prasmēm. E-pārvaldība ir līdzeklis, ar kuru pašvaldība samazina administratīvo slogu iedzīvotājiem, uzņēmējiem un citām mērķa grupām un uzlabo sniegtos pakalpojumus.

Būtiska nozīme pilsētas pārvaldes darbā ir sadarbības stiprināšanai dažādos līmeņos. Raugoties pašvaldības ietvaros, vienmēr var pilnveidot pašvaldības iestāžu un struktūrvienību savstarpējo sadarbību. Attiecīgi sadarbība ar tuvākajām pašvaldībām ir gan saimnieciska rakstura, gan kopīgu interešu risināšana. Ne mazāk nozīmīgi ir attīstīt starptautisku sadarbību, iegūstot pieredzi dažādos jautājumos, gan arī stiprinot Liepājas pilsētas lomu plašākā reģionā.

RĪCĪBAS

1. Stiprināt Liepājas lomu Baltijas jūras reģionā un veicināt Liepājas atpazīstamību
2. Attīstīt mērķtiecīgu sadarbību ar Liepājas apkārtnes pašvaldībām kopīgu jautājumu risināšanā, kā arī sadarbību ar citām pašvaldībām Latvijā un ārpus tās
3. Veicināt pašvaldības darbinieku dažādu kompetenču uzlabošanu (svešvalodu apmācība, e-prasmes u.c.)
4. Veicināt starpnozaru iestāžu un speciālistu sadarbību efektīvākas pārvaldības nodrošināšanai
5. Atbalstīt investīcijas pašvaldības informāciju un komunikāciju infrastruktūrā un veicināt efektīvāku e-pārvaldību
6. Sekmēt iedzīvotāju informētību par e-pakalpojumiem un to izmantošanu
7. Pilnveidot savstarpējo koordināciju pašvaldības, valsts iestāžu vidū un pēc iespējas izmantot vienotas datu bāzes
8. Integrēt "zaļā publiskā iepirkuma" nosacījumus visās ar preču vai pakalpojumu iepirkumu saistītās darbībās
9. Turpināsim pašvaldības publisko pakalpojumu sistēmas pilnveidošanu, ieviešot "vienas pieturas" aģentūras pieeju, saskaņā ar Publisko pakalpojumu sistēmas koncepciju un Publisko pakalpojumu likumprojektu
10. Veicināt mūsdienu prasībām atbilstošu pašvaldības īpašumu uzskaites informācijas sistēmu, efektīvai un uz attīstību vērstai Liepājas pilsētas pašvaldības īpašumu pārvaldībai

TEMATIKA - Iedzīvotāju līdzdalība

Iedzīvotāju līdzdalība un viedokļu izteikšana par dažādiem jautājumiem pakāpeniski kļūst par neatņemamu lēmumu pieņemšanas daļu Liepājas pilsētas pašvaldībā. Tomēr biežāk sastopama noteiktu aktīvistu un noteiktu organizāciju regulāra iesaistīšanās, nevis plaša un aktīva vispārēja iedzīvotāju līdzdalība.

Lai padarītu sabiedriskās līdzdalības procesus pēc iespējas efektīvākus, jāstiprina iedzīvotāju, īpaši jauniešu, spēja un prasmes līdzdarboties sabiedriskajos procesos un lēmumu pieņemšanā. Vienlaikus jāattīsta mūsdienu sabiedrisko diskusiju formas pašvaldības pārstāvju un iedzīvotāju viedokļu apmaiņai.

RĪCĪBAS

1. Sekmēt iedzīvotāju, nevalstisko organizāciju, uzņēmēju līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesā un sabiedriskajās diskusijās
2. Veicināt Liepājas pilsētas domes Trīspusējās konsultatīvās padomes darbību, nodrošinot sociālo partneru iesaistīšanos pilsētas sociālo un ekonomisko jautājumu risināšanā
3. Veicināt jauniešu līdzdalību pārvaldībā, stiprinot saikni ar Liepājas Skolēnu domi un Liepājas Universitātes Studentu padomi
4. Sniegt iedzīvotājiem aktuālu un koordinētu informāciju par aktualitātēm pašvaldībā, veidojot vienotu Liepājas pašvaldības iestāžu mājas lapu tīklojumu un citus mūsdienīgus, saistošus informācijas sniegšanas veidus
5. Izmantot mūsdienīgas sabiedrisko diskusiju formas pašvaldības un iedzīvotāju viedokļu apmaiņai, tai skaitā organizēt regulārus radošu priekšlikumu forumus, veikt ikgadēju iedzīvotāju aptauju utt.
6. Veicināt pensionēto speciālistu un aktīvo iedzīvotāju brīvprātīgu iesaistīšanos sabiedriskajās aktivitātēs, popularizējot brīvprātīgā darba iniciatīvas

Ar rīcībpolitiku (1.4.) saistītās pašvaldības autonomās funkcijas:

Likumā „Par pašvaldībām” nav izdalīta atsevišķa funkcija

Atbildīgie par īstenošanu:

Liepājas pilsētas domes vadība, Personāla daļa, Liepājas pilsētas pašvaldības struktūrvienību un institūciju vadītāji, Administratīvā daļa, Publisko iepirkumu daļa, Ārējo sakaru organizators, Sabiedrisko attiecību un mārketinga daļa, Liepājas pilsētas pašvaldības iestāžu sabiedrisko attiecību speciālisti, Attīstības pārvalde, Izglītības pārvalde, Jauniešu māja, Eksperts nevalstisko organizāciju un sabiedrības integrācijas lietās.

Atbildīgās komitejas un saistītās komisijas:

Sociālo lietu, veselības un sabiedriskās kārtības komiteja (Administratīvā komisija).

Finanšu komiteja (Budžeta komisija, Iepirkumu komisija).

Rīcībpolitika (2.1.) Videi draudzīga pilsētas apsaimniekošana un dzīvesveids

Liepāju ieskauj Baltijas jūra un Natura2000 teritorijas. Tie ir nozīmīgi dabas resursi, ar kuriem jārēķinās, apsaimniekojot Liepāju un nodrošinot dzīves komfortu (t.i., nepieciešamos komunālos pakalpojumus) liepājniekiem un pilsētas viesiem.

Pēdējos septiņos gados ir veikti būtiski ieguldījumi pilsētas komunālajā saimniecībā. Veicot rekonstrukcijas darbus vairākās komunālās saimniecības jomās, ir ieviesti energoefektīvi risinājumi (ielu apgaismojums, siltumapgāde, ēku energoefektivitāte). Tomēr, neskatoties uz jau paveikto, nepieciešams turpināt gan siltumtīklu, gan ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu, gan apgaismojuma tīklu rekonstrukciju.

Viens no lielākajiem Liepājas komunālās saimniecības izaicinājumiem būs atrast ilgtspējīgāko risinājumu Liepājas attīrīšanas iekārtu aizsardzībai pret noskalošanu, ko izraisa intensīvā ostas darbība un klimata pārmaiņas pasaulē.

Liepājas pašvaldība mērķtiecīgi paplašina videi draudzīgas pārvietošanās iespējas pilsētā, t.i., tramvaja līnijas pagarināšana, veloceļu izbūve, elektromobiļu, hibrīdauto izmantošana.

TEMATIKA - Vides komunikācija un 'zaļa' dzīvesveida popularizēšana, laba vides kvalitāte

Pilsētvides veidošana par zaļu, veselīgu un cilvēkam draudzīgu dzīves, darba un atpūtas vidi kļūst arvien būtiskāka pilnvērtīgas dzīves kvalitātes uzturēšanai. Tomēr neatkarīgi no pašvaldības darbībām šajā jomā, iedzīvotājiem draudzīgas pilsētvides veidošana ir atkarīga no katra liepājnieka un pilsētas viesā. Lai mainītu ikdienas ierasto praksi un līdzdarbotos ilgtspējīga dzīvesveida aktivitātēs, liela nozīme ir vides informācijai un vides izglītībai, kas veido indivīdu vides apziņu. Šim darbam ir jābūt nepārtrauktam un regulāram.

Turpinot iesākto darbu vides jomā, tiks aktualizēta Vides rīcības programma, kura aptver sekojošus jautājumus - gaisa kvalitāte, trokšņi, vibrācijas pilsētā, augsnes un grunts kvalitāte u.c.

RĪCĪBAS

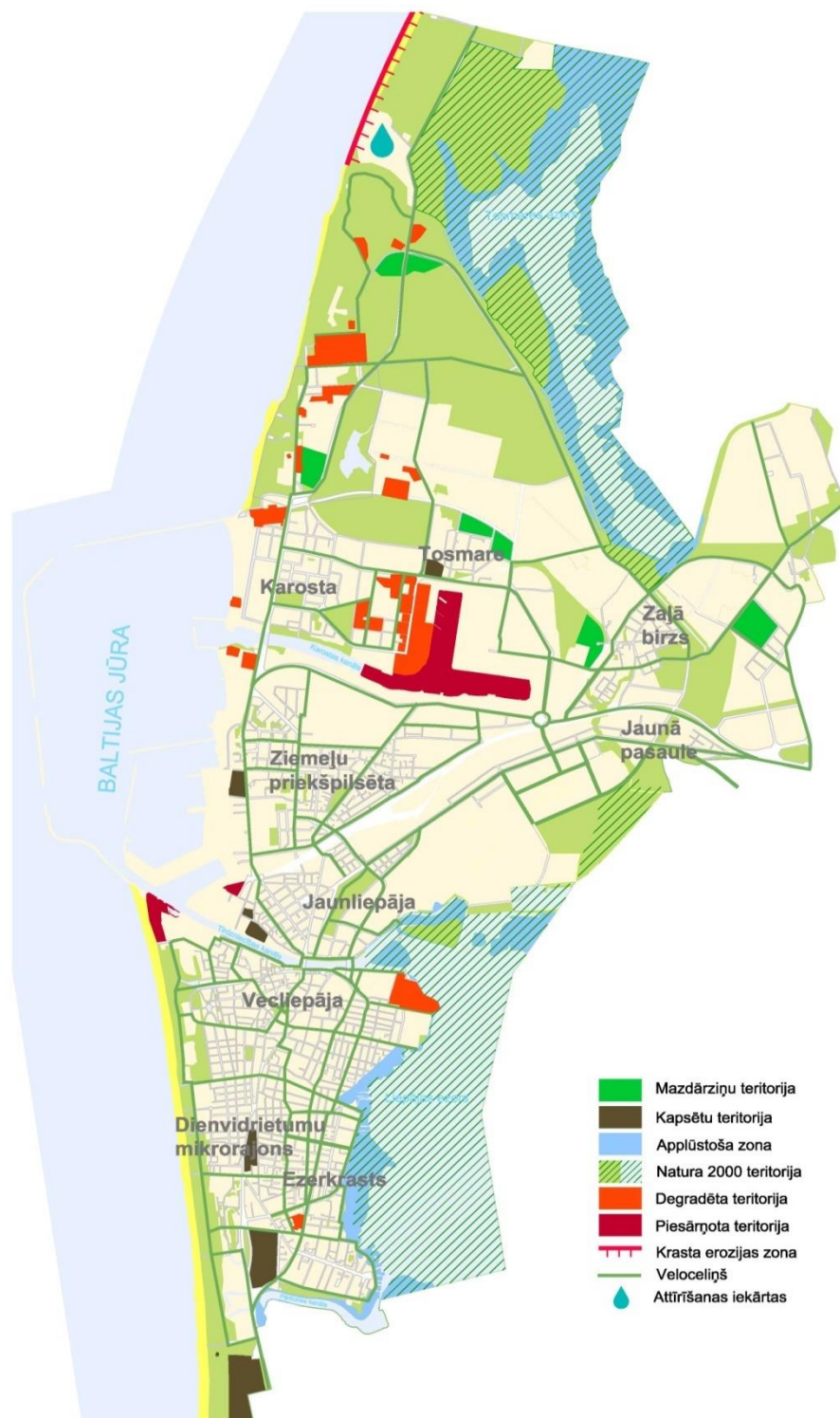
1. Informēt un izglītēt Liepājas iedzīvotājus par videi draudzīgu, “zaļu” dzīvesveidu un saistību ar vides kvalitāti
2. Īstenot videi draudzīgas rīcības kampaņas, iesaistot iedzīvotājus un citas mērķa grupas (piemēram, “Diena bez auto”, “Energodienas” u.c.)
3. Vides rīcības programmas aktualizēšana un īstenošana

TEMATIKA – Pilsētas teritoriju apsaimniekošana (pludmale, ūdensmalas, ezeru dabas teritorijas)

Liepājas pilsētas teritorija ir bagāta gan ar dažāda veida zaļajām teritorijām, gan arī ūdensmalām. Veicinot šo resursu izmantošanu iedzīvotāju veselīga un aktīva dzīvesveida izpausmēm, būtiski ir saskaņot vides un šo teritoriju sociālekonomiskās izmantošanas aspektus un rast piemērotākos apsaimniekošanas veidus.

Baltijas jūras piekrastes joslas apsaimniekošanas aktivitātes ir vērstas uz ilgtspējīgu attīstību, saglabājot tās vērtības un nodrošinot daudzfunkcionālu šīs teritorijas izmantošanu. Ņemot vērā piekrastes pievilcību un tās intensīvo izmantošanu, nepieciešams nodrošināt atbilstošu publisko infrastruktūru. Jānorāda, ka Liepājas pludmales apsaimniekošanas un labiekārtošanas pasākumiem ir jābūt cieši saistītiem ar Zilā karoga kritēriju stingru izpildi.

Attēls "Liepājas pilsētas teritoriju apsaimniekošana"

Dabas liegums “Liepājas ezers” ir iekļauts Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju NATURA 2000 tīklā kā ornitoloģiskais liegums ligzdojošo un caurceļojošo putnu aizsardzībai. Liepājas ezeram ir izstrādāts un apstiprināts dabas aizsardzības plāns, kurā ir noteikti tā apsaimniekošanas pasākumi, un tas ir pamats finansējuma piesaistei šo pasākumu īstenošanai. Tosmares ezers arī ir iekļauts Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju NATURA 2000 tīklā kā vērtīgu un retu biotopu zona. Tomēr tam vēl nav izstrādāts dabas aizsardzības plāns, kas kavē teritorijas apsaimniekošanu dabas vērtību aizsardzībai un tās izmantošanu tūrisma, rekreācijas un sabiedrības izglītošanas funkcijām.

RĪCĪBAS

1. Īstenot ilgtspējīgu piekrastes zonas un pludmales apsaimniekošanu, nodrošinot vides kvalitāti Liepājas jūras piekrastē
2. Apsaimniekot Liepājas ezeru saskaņā ar dabas aizsardzības plānu un izstrādāt Tosmares ezera dabas aizsardzības plānu
3. Izvērtēt laivu novietņu teritorijas pie Liepājas ezera un veicināt to sakārtošanu, paplašinot pieeju ūdensmalām

TEMATIKA - Degradēto teritoriju revitalizācija

Liepājas pilsētas teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros tika veikts pētījums „Degradēto teritoriju izpēte Liepājā”, kura ietvaros tika apsektas pilsētas degradētās teritorijas. Degradēto teritoriju izvietojums pilsētā ir nevienmērīgs, un tās iedalāmas vairākās grupās – vēsturiskais centrs un tā apkārtnē, Jaunliepājas dzīvojamās apbūves teritorijas, no kurām daļa ēku pieder pie koka arhitektūras mantojuma: Zemnieku un Brīvības ielas apkārtnē, Karosta un pilsētas perifērijas teritorijas, visbeidzot, teritorijas pie ūdensobjektiem un ostas teritorijas. Turpinot iesākto darbu, Būvvalde ir izveidojusi prioritāru sarakstu ar vidi degradējošām, sagruvušām un cilvēku drošību apdraudošām būvēm (pieejams www.liepaja.lv).

Specifiska problēma ir daudzas Padomju Savienības laikā darbojušās industriālās teritorijas, kas ir pamestas un kurās atrodas ēku drupas. Šajās teritorijās ir izveidojies vides piesārņojums, dažādām ķīmiskām vielām nonākot augsnē. Šīs teritorijas degradē pilsētas vidi un netiek produktīvi izmantotas. Degradēto teritoriju reģenerācija ir priekšnosacījums efektīvai pašvaldību teritoriju resursu izmantošanai, gan risinot piesārņojuma problēmas, gan arī iegūstot papildu teritorijas pilsētas attīstības vajadzībām.

RĪCĪBAS

1. Pilsētas degradēto teritoriju sakārtošana un atgriešana ekonomiskajā apritē, tai skaitā kultūrvēsturiskais mantojums
2. Veicināt piesārņoto un potenciāli piesārņoto teritoriju augšņu izpēti un sanāciju (galvenokārt pilsētas ziemeļu daļā, t.i., bijušajās militārajās teritorijās), mazinot vides piesārņojuma ietekmi

TEMATIKA - Mājokļi un labiekārtota apkārtējā vide

Pašvaldības īpašumā ir salīdzinoši neliela daļa pilsētas dzīvojamā fonda - 21%, bet fizisku personu īpašumā - 67%.

Padomju laikā celtās sērijveida ēkas ir jau stipri nolietotojās, tāpēc arvien aktualizējas vajadzība pēc esošo mājokļu renovācijas vai jauniem mājokļiem.

Ņemot vērā ekonomiskos apsvērumus (apsaimniekošanas izmaksas, nekustamā īpašuma vērtību, komunālo pakalpojumu izmaksas), arvien pieprasītāki ir ekonomiskie mājokļi. Rietumeiropas valstu pieredze rāda, ka 80% iedzīvotāju dzīvo ekonomiskas klases mājokļos. Pašvaldībai nepieciešams izstrādāt risinājumus sava dzīvojamā fonda papildināšanai, kas būtu

ekonomiskie īres dzīvokļi. Šis jautājums aktuāls arī saistībā ar dažādu jomu speciālistu piesaisti pilsētai.

50% no pilsētas dzīvojamā daudzdzīvokļu fonda veido daudzstāvu dzīvojamās mājas. Iekšpagalmu infrastruktūra ir novecojusi un savas funkcijas pilda nekvalitatīvi. Ilgstoši neveiktie pagalmu labiekārtojuma remontdarbi strauji pasliktinājuši iekšpagalmu vides kvalitāti. Neatbilstoši lielā transporta līdzekļu skaita dēļ daudzos pagalmos apstādījumi tiek iznīcināti un to vietā veidojas nesankcionētas autostāvvietas. Satiksmes plūsma pagalmos nav nodalīta no iedzīvotāju atpūtas un pārvietošanās zonām. Lai uzlabotu daudzdzīvokļu māju iekšpagalmu labiekārtojumu, pašvaldība ir uzsākusi šajā jomā īstenot projektu konkursu. Māju apsaimniekotāji izrādījuši plašu ieinteresētību, kas veicinās arī turpmāko atsaucību.

Jānorāda, ka daudzdzīvokļu māju iekšpagalmu sakārtošana aktuāla ir arī operatīvo dienestu darbības nodrošināšanai. Daudzos pagalmos operatīvais dienests nevar piekļūt pie ēkām, kas ierobežo operatīvo dienestu spēju veikt savus pienākumus, glābjot un palīdzot cilvēkiem.

Saskaņā ar Liepājas pilsētas teritorijas plānojumu privātmāju ciemata attīstība ir plānota Karostas ziemeļu daļā (Atmodas bulvārī). Šo teritoriju raksturo ekskluzīvi dabas apstākļi (jūras tuvums), tomēr šīs vietas attīstību nepieciešams plānot kompleksi ar infrastruktūras un pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu.

Jānorāda, ka plašākas privātmāju ciematu attīstības iespējas paveras tikai novados ap Liepāju.

RĪCĪBAS

1. Nodrošināt kvalitatīvu pašvaldības dzīvojamo fondu, tai skaitā stimulēt ekonomisku īres dzīvokļu piedāvājumu
2. Veicināt investīciju piesaisti kvalitatīva savrupmāju rajona attīstībai pilsētas ziemeļu daļā
3. Stimulēt iedzīvotājus iesaistīties un īstenot kvalitatīvus daudzdzīvokļu dzīvojamo māju iekšpagalmu labiekārtojuma projektos, ņemot vērā dažādu grupu intereses un vajadzības
4. Uzlabot mikrorajonu vidi, veidot zaļās zonas starp dzīvojamām zonām un ražošanas vai ostas teritorijām

TEMATIKA - Enerģētika un energoefektivitāte

Liepājas pašvaldība jau līdz šim ir aktīvi strādājusi pie enerģētikas jautājumu risināšanas gan attiecībā uz esošo siltumapgādi, gan iespējas izmantot atjaunojamus energoresursus, gan energoefektivitātes pasākumu īstenošanas pašvaldības ēkās.

Pie energoefektivitātes pasākumiem var pieskaitīt arī novecojušo un neekonomisko ielu apgaismojuma infrastruktūras rekonstrukciju. Visu šo pasākumu kopums mazina negatīvu ietekmi uz pilsētas vides kvalitāti, un turpmākos septiņos gados ir plānots turpināt uzsāktos darbus.

Jāuzsver, ka dzīvojamo ēku energoefektivitātes paaugstināšanā aktīvi ir iesaistījušies arī Liepājas daudzdzīvokļu māju īpašnieki. Šajā ziņā Liepāja ir labs piemērs citām pilsētām. Izmantojot Eiropas fondu finansējumu, 22 Liepājas daudzdzīvokļu mājās pabeigti energoefektivitātes pasākumi. 84 daudzdzīvokļu mājas noslēgušas līgumu vai pieņemts lēmums (iespējams darbi pabeigti, bet darbu nodošanas akts vēl nav parakstīts) par ēku renovāciju vai citiem energoefektivitātes pasākumiem. Renovēto daudzdzīvokļu māju, t.sk., māju, kurās renovācijas process vēl notiek, īpatsvars no kopējā daudzdzīvokļu māju skaita (3 un vairāk stāvi) ir ap 18%. Tomēr Liepājai vēl joprojām paliek aktuāli energoefektivitātes risinājumi dzīvojamās ēkās, kuras nav daudzdzīvokļu mājas. Īpaši aktuāli tas ir kultūrvēsturiskajās, tai skaitā koka ēkās.

RĪCĪBAS

1. Izstrādāt Liepājas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plānu (2014.-2020. gadam) un īstenot paredzētās darbības
2. Veicināt dzīvojamo ēku energoefektivitātes paaugstināšanu, īpaši dzīvojamās mājās ar nelielu īpašnieku skaitu
3. Turpināt energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus pašvaldības un sabiedriskās ēkās

4. Paaugstināt centralizētās siltumapgādes sistēmas efektivitāti, izmantojot vietējos energoresursus un turpināt siltumtrašu rekonstrukciju
5. Turpināt realizēt efektīvu apgaismojuma infrastruktūras atjaunošanu, īpaši iekšpagalmos un pie gājēju pārejām

TEMATIKA - Komunālā infrastruktūra

Centralizētos notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas pakalpojumus pilsētā saņem 93,1% lietotāju. Attiecīgi centralizētai dzeramā ūdensapgādes sistēmai ir pieslēgti 94,8 % iedzīvotāju. Arī turpmāko gadu laikā ir mērķis turpināt projektus, kuru ietvaros iedzīvotājiem tiek nodrošināts šis pakalpojums.

Liepājas pilsētas ziemeļu daļā uz ziemeļiem no Liepājas ostas ziemeļu mola ir pieaugoša krasta erozijas josla. Atbilstoši profesora G.Eberharda vērtējumam, turpmāko 30-50 gadu laikā, jūrai turpinot noskalot kāpu joslu, erozijas stāvkrasts pietuvosies krasta nostiprinājumiem pie Liepājas notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (NAI). Neapturot erozijas procesu, pastāv draudi, ka nākotnē var tikt izskalota Liepājas NAI teritorija. SIA „Liepājas ūdens” ir veicis detalizētu Baltijas jūras krasta erozijas procesu izpēti un izstrādājis būvprojektu krasta aizsargbūves – būnas izbūvei. Izbūvējot projektējamo 500 m garo būnu, tiks pasargātas NAI un arī Memoriāls ar 2.Pasaules kara masu apbedījumu vietu. Pašlaik pie Liepājas NAI krasts ir nostiprināts ar gabioniem (izbūvēti 2005.gadā), kuru kalpošanas plānotais laiks ir 10 gadi. Savukārt, ja tuvāko 10 gadu laikā būna netiks izbūvēta, ik pēc 2-5 gadiem, atkārtojoties spēcīgām vētrām, krasta nostiprinājums ar gabioniem, iespējams, tiks sagrauts.

Liepājas pilsētā darbojas centralizētā atkritumu apsaimniekošanas sistēma, kurā ir iesaistīti aptuveni 95% iedzīvotāju. Sadzīves atkritumi tiek nogādāti reģionālajā cieto sadzīves atkritumu poligonā “Ķīvītes” Grobiņas novadā.

Svarīgākais uzdevums atkritumu apsaimniekošanā Liepājā ir dalītās atkritumu savākšanas sistēmas ieviešana. Dalīto atkritumu pieņemšanai no iedzīvotājiem SIA „EKO Kurzeme” teritorijā, Ezermalas ielā 11, ir ierīkots dalītās atkritumu vākšanas laukums, kur var nodot stiklu, papīru, krāsu bundžas, koksni, lietotas elektropreces. Atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas plānā paredzētajam, pilsētā jāveido divas atkritumu dalītās vākšanas laukumi.

No visiem dzīvnieku labturības jautājumiem visaktuālākais ir nepieciešamība risināt suņu pastaigu laukumu izveidošanu, ko apgrūtina ierobežotās iespējas vietas izvēlē pilsētas teritorijā. Līdzīgs iemesls ir dzīvnieku kapsētas izveidošanai pilsētas teritorijā.

Liepājas pilsētā ir sešas kapsētas ar kopējo platību 69,18ha. Kapsētas iekļaujas Liepājas pilsētas apstādījumu un dabas teritoriju telpiskajā struktūrā un ir būtisks kvalitatīvas pilsētvides elements. Tomēr gandrīz visās kapsētās aktuāls ir jautājums par kapsētu teritoriju (apstādījumu, pievedceļu, pieminekļu u.c. elementu) kvalitatīvu un regulāru kopšanu.

RĪCĪBAS

1. Turpināt atjaunot un modernizēt Liepājas pilsētas ūdensapgādes un kanalizācijas tīklus, nodrošināt pēc iespējas visiem pilsētas mājokļiem pieslēgumu centralizētajiem tīkliem
2. Nodrošināt pēc iespējas visiem pilsētas mājokļiem pieslēgumu centralizētajiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem
3. Mazināt krasta erozijas procesus pilsētas ziemeļu daļā pie Liepājas notekūdeņu attīrīšanas iekārtām
4. Īstenot pasākumus meliorācijas sistēmas un lietus ūdens novadīšanas sistēmas sakārtošanā
5. Ieviest Liepājā dalīto atkritumu savākšanu, pārstrādi un nodrošināt bīstamo sadzīves atkritumu savākšanu
6. Izveidot atbilstošu infrastruktūru mājas (istabas) dzīvnieku labturībai pilsētā (pastaigu laukumi, dzīvnieku kapsēta u.tml.)
7. Izstrādāt labiekārtojuma projektus pilsētas kapsētu teritorijām un īstenot kapsētu teritoriju inventarizāciju

TEMATIKA – Ērta, droša un videi draudzīga pārvietošanās pilsētā

Liepājas prioritāte ir ilgtspējīga transporta sistēmas attīstība, kas ir gan Eiropas Savienības, gan Latvijas ilgtermiņa mērķis, un viens no tā veidiem ir velotransports. Pārbūvējot vai rekonstruējot pilsētas ielu infrastruktūru, mērķtiecīgi tiek attīstīta gājējiem un velosipēdistiem piemērota vide un infrastruktūra, saskaņā ar Liepājas pilsētas teritorijas plānojumu.

Jāuzsver, ka ne mazāk būtiski ir veidot velobraucējiem draudzīgu infrastruktūru un labiekārtojumu gar veloceļiem.

Tramvaju kā videi draudzīgu sabiedriskā transporta veidu ir pamats uzskatīt par Liepājas transporta sistēmas mugurkaulu. Jaunas tramvaja līnijas izbūve ir nostiprinājusi tā lomu pasažieru pārvadājumos. Atkarībā no finansējuma pieejamības arī nākotnē ir plānots turpināt attīstīt tramvaja līnijas.

Kopš 2014.gada vairāku Liepājas pilsētas pašvaldības iestāžu autoparks pakāpeniski tiek nomainīts ar videi draudzīgākiem transporta veidiem, tādejādi radot priekšnosacījumus plašākai elektromobiļu un citu zaļo transporta veidu izmantošanai.

80% Liepājas pilsētas ielu ir cietais segums (63% asfaltbetona, 10% bruģis vai kaltie akmeņi, 7% cementbetona), kas ir augsts rādītājs citu lielo pilsētu vidū. Pārējās ielas vairumā gadījumu ir grants ielas. Liepājas asfaltbetona seguma ielu renovācijas un rekonstrukcijas programmas ietvaros tiek remontētas ielas, dzīvojamo māju mikrorajonu iekškvartālu ielas un noasfaltētas vairākas grants seguma ielas. Jāuzsver, ka pēdējos gados ir īstenoti ievērojami ielu infrastruktūras projekti, kuri ir finansēti no Eiropas Savienības līdzekļiem.

Īstenojot jebkāda veida ielu infrastruktūras izbūvi, tiek kompleksi realizēti arī universālā dizaina risinājumi.

Sabiedrisko un tirdzniecības objektu koncentrācija pilsētas centrā un transporta intensitāte šajā teritorijā rada auto novietošanas problēmas. Līdz ar to jāmeklē efektīvākie risinājumi auto novietņu trūkuma mazināšanai, vienlaikus, arī pilsētas centra atslogošanai no autotransporta.

RĪCĪBAS

1. Turpināt pilnveidot drošas satiksmes organizāciju pilsētā, rūpējoties par gājējiem un velobraucējiem
2. Veicināt videi draudzīga transporta izmantošanu pilsētā, prioritāri sabiedriskā transporta jomā un pašvaldības institūcijās
3. Turpināt pilsētas līmeņa veloceļņu izbūvi saskaņā ar Liepājas pilsētas perspektīvo veloceļņu karti un veicināt velobraucējiem atbilstošas infrastruktūras nodrošinājumu (velosipēdu novietnes, norādes utt.)
4. Turpināt uzlabot sabiedriskā transporta kustību, tai skaitā ieviest efektīvu pasažieru uzskaites sistēmu
5. Rekonstruēt un izbūvēt pilsētas ielas, uzlabojot pārvietošanās iespējas pilsētā
6. Turpināt izstrādāt efektīvākos risinājumus transportlīdzekļu novietošanai pilsētas centra daļā un pie nozīmīgākajiem sabiedriskajiem objektiem pilsētā
7. Turpināt ieviest pilsētvidē un sabiedriski nozīmīgos objektos universālā dizaina principus, kura risinājumos ņemtas vērā visu lietotāju vajadzības

TEMATIKA – Tūristiem ērta pilsētvide

Tūristiem ērta pilsētvide ir saistīta ar vispārējas un speciālas tūrisma infrastruktūras nodrošinājumu. Lai sekmīgi attīstītos tūrisma nozare un pieaugtu tūristu skaits pilsētā, svarīgi ir nodrošināt viesu ērtībām atbilstošu infrastruktūru un apkalpošanu.

RĪCĪBAS

1. Regulāri aktualizēt un papildināt informatīvās norādes pilsētvidē un informāciju pie konkrētiem tūrisma objektiem pilsētā
2. Uzlabot tūrisma informācijas biroja aprīkojumu, ceļot tūristu apkalpošanas kvalitāti
3. Pilnveidot publisko infrastruktūru (soliņi, atkritumu urnas, tualetes u.c.) pilsētvidē un pie populārākajiem tūrisma objektiem
4. Nodrošināt tūrisma un vides objektu regulāru apsaimniekošanu

TEMATIKA - Drošība pilsētvidē un uz ūdeņiem

Drošas pilsētvides radīšana iedzīvotājiem un tās viesiem ir svarīgs pašvaldības uzdevums, kura nodrošināšanā ir būtiska pašvaldības policijas sadarbība ar visām iesaistītajām pusēm - iedzīvotājiem, citām pašvaldības institūcijām un arī valsts institūcijām. Viens no svarīgākajiem uzdevumiem ir veikt profilaktiskus un iedzīvotājus izglītojošus pasākumus, pievēršot uzmanību drošībai izglītības iestādēs, sabiedriskajos pasākumos, kā arī atrodoties pie ūdenstilpnēm vai uz ūdeņiem. Kā vēl viens būtisks preventīvs pasākums drošībai pilsētvidē ir video novērošana.

RĪCĪBAS

1. Īstenot preventīvus pasākumus iedzīvotāju un tūristu drošības veicināšanai pilsētvidē
2. Regulāri pilnveidot inventāru un aprīkojumu Liepājas pilsētas Pašvaldības policijā
3. Regulāri organizēt darbinieku profesionālo pilnveidošanu Liepājas pilsētas Pašvaldības policijā

Ar rīcībpolitiku (2.1.) saistītās pašvaldības autonomās funkcijas:

- Organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (*ūdensapgāde un kanalizācija; siltumapgāde; sadzīves atkritumu apsaimniekošana; notekūdeņu savākšana novadīšana un attīrīšana*);
- Gādāt par administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (*ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana*);
- Sniegt palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļu jautājumu risināšanā;
- Organizēt sabiedriskā transporta pakalpojumus;
- Piedalīties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā;
- Piedalīties civilās aizsardzības pasākumu nodrošināšanā;
- Saskaņā ar attiecīgās pašvaldības teritorijas plānojumu noteikt zemes izmantošanas un apbūves kārtību;
- Noteikt kārtību, kādā izmantojami publiskā lietošanā esošie meži un ūdeņi, ja likumos nav noteikts citādi.

Atbildīgie par īstenošanu:

Izpilddirektora birojs, Izpilddirektora vietnieks (nekustamā īpašuma jautājumos), Vides un veselības daļa, Nekustamo īpašumu pārvalde, Liepājas pilsētas domes vadība, Attīstības pārvalde, Būvvalde, SIA "Komunālā pārvalde", SIA "Liepājas ūdens", SIA "Liepājas enerģija", SIA "Liepājas RAS", Kapsētu pārvalde, Pašvaldības aģentūra "Liepājas sabiedriskais transports", SIA "Liepājas autostāvvietas", namu apsaimniekotāji.

Atbildīgās komitejas un saistītās komisijas:

Pilsētas attīstības komiteja (Vides komisija, Apstādījumu uzraudzības komisija, Transporta infrastruktūras komisija, Sabiedriskās kārtības un drošības komisija).

Sociālo lietu, veselības un sabiedriskās kārtības komiteja (Dzīvokļu komisija).

Finanšu komiteja (Dzīvojamo māju privatizācijas komisija, Privatizācijas komisija).

Rīcībpolitika (2.2.) Iedzīvotājiem un tūristiem pievilcīgas publiskās infrastruktūras uzlabošana

Liepājā ir daudzslāņaina un interesanta pilsētvide, kuru papildina bagāti dabas resursi. Ņemot vērā Liepājas centienus attīstīt vairākas pakalpojumu nozares, kas veicinās viesu pieplūdumu pilsētai, ir būtiski pilnveidot pilsētvidi veidojošus elementus. Pārdomāti atjaunojot, izbūvējot un papildinot esošās bagātības, Liepājai būtu iespēja izraisīt lielāku viesu interesi par Liepāju un pagarināt viņu uzturēšanās ilgumu.

Liepājai ir svarīgi īstenot projektus, kuri izceltu Liepājas unikālās vērtības. Viens no vērienīgākajiem šādiem objektiem ir Jūrniecības muzejs, kas spilgti raksturotu Liepājas kā ostas pilsētas identitāti. Ne mazāk nozīmīgi ir saglabāt un atjaunot Liepājas kultūrvēsturiskās ēkas, kuras raksturo pilsētu un ir tās neatņemama daļa.

Pilsētas atrašanās pie Baltijas jūras nodrošina pieeju unikālai pludmalei. Tā ir iecienīta atpūtas vieta ne tikai vietējiem iedzīvotājiem, bet arī viesiem. Ņemot vērā vēlmi piekrastē attīstīt kūrorta pakalpojumus, ir svarīgi uzlabot pludmales infrastruktūru un labiekārtot to. Kopumā Liepājas teritorijā ir ap 60 kilometriem ūdensmalu – kanālmalas, ezermalas. Liepāja vēlas veicināt pieeju šīm vietām, attīstot rekreācijas teritorijas pilsētvidē.

Svarīgi ir turpināt pilnveidot arī Liepājas mikrorajonu vidi. Iesāktās aktivitātes mikrorajonu iekšpagalmu labiekārtošanā veicina ne tikai pagalmu vizuālo labiekārtošanu. Iedzīvotāju savstarpējās diskusijas un vienošanās par labākajiem risinājumiem pagalmu iekārtošanā veicina arī iedzīvotāju piederības sajūtu savai dzīves videi un apmierinātību.

TEMATIKA - Liepājas kultūrvēsturiskā vide, pilsētas atpazīstamības enkurobjekti, tūrisma piedāvājums

Liepājas pilsētas pašvaldība, apzinoties pilsētas kultūrvēsturiskā mantojuma unikalitāti, saskata potenciālu veicināt šī resursa sociālekonomisko izmantošanu. Ieguldot pilsētas atpazīstamības objektos, ir iespējas veicināt tūrisma nozares attīstību un radīt pievilcīgu vidi pilsētā. Tas skar gan vēsturisko centru, gan atsevišķus kultūras pieminekļus, vides objektus, kā arī militārās, fortifikācijas būves un industriālā mantojuma objektus.

RĪCĪBAS

1. Saglabāt, atjaunot un popularizēt pilsētas kultūrvēsturisko vidi un veicināt tās sociālekonomiskā potenciāla izmantošanu
2. Rekonstruēt Liepājas atpazīstamības objektus un veicināt jaunu kultūras un tūrisma objektu būvniecību
3. Veicināt Liepājas viesiem un iedzīvotājiem saistošas pilsētvides attīstību, paplašinot tūrisma infrastruktūras un produktu piedāvājumu

TEMATIKA - Liepājas pludmales pievilcība

Lai veicinātu Liepājas pludmales plānveidīgu attīstību un veidotu vienota dizaina telpisko risinājumu, 2013.gadā Liepājas pilsētas pašvaldība izsludināja atklātu metu konkursu par tematiskā plānojuma izstrādi pilsētas pludmales attīstībai. Metu konkursa ietvaros ir risināts teritorijas funkcionālais plānojums, inženiertehniskais aprīkojums, pieejamības risinājumi, krastu kāpu erozijas ierobežošanas un kāpu aizsardzības risinājumi, labiekārtojuma dizaina piemēri un pludmales atpazīstamība. Secīgi iesākto darbu turpināšanai nepieciešams izstrādāt tehnisko projektu un veikt tā īstenošanu.

Attēls "Liepājas pilsētas publiskā infrastruktūra"

- Labiekārtojama zaļā teritorija
- Natura 2000 teritorija
- Aizsargājamās apbūves zona
- Tramvaja līnija
- Perspektīvā tramvaja līnija
- Euro velo velceļiņš
- Pieejams mols
- Labiekārtojama pludmale
- Labiekārtojama ūdensmalā
- Jaunbūvējams identitātes objekts

Liepājas pilsētas teritorijā noteiktas divas peldvietas – pie glābšanas stacijas un dienvidrietumu pludmale. Liepājas pilsētas pašvaldība ir iesaistījies Zilā karoga kustībā, kas ir populārākais tūrisma ekosertifikāts un norāda uz peldvietas tīrību, kārtību un vides prasību ievērošanu. Kā perspektīvā pilsētas peldvieta ir noteikta Karostas pludmale no ziemeļu mola līdz vēsturiskā Liepājas cietokšņa fortifikācijas būvei.

RĪCĪBAS

1. Secīgi īstenot Liepājas pludmales un tai piegulošo teritoriju vienota dizaina labiekārtojumu, saskaņā ar Liepājas pilsētas pludmales tematisko plānojumu
2. Nodrošināt ikgadēju Zilā karoga statusu pilsētas peldvietām, apliecinot peldvietu atbilstību starptautiskiem kvalitātes un drošības kritērijiem

TEMATIKA - Atpūtas iespējas pilsētas ūdens malās un zaļajās teritorijās (parkos, skvēros)

Publiskās rekreācijas vidi Liepājā veido dažādas vērtīgas dabas teritorijas - meži, parki, skvēri, ūdenskrātuves un to piekrastes. Vērtējot šo rekreācijas teritoriju kvalitātes līmeni – labiekārtojumu un funkcionalitāti, tas nav apmierinošs. Pilsēta vēlas paaugstināt esošo rekreatīvo resursu izmantošanas efektivitāti un vienlaikus nodrošināt šī potenciāla saglabāšanu. Tas nozīmē, ka rekreācijas objekti ir jānodrošina ar atbilstošu infrastruktūru un labiekārtojumu. Katrai rekreatīvai videi, izvēloties atbilstošu rekreācijas procesu, tiks nodrošināts vides atbilstības princips.

Liepājnieki un pilsētas viesi jau iepazinuši veiksmīgi iesākto promenādes veidošanu gar Tirdzniecības kanālu, kas kļuvusi par modernu publisku telpu pie ūdens un atklāj vēsturisko vietas raksturu. Šī iesāktā iecere jāturpina, “atverot” ceļu līdz jūrai un pilsētas dienvidu molam.

RĪCĪBAS

1. Uzlabot ūdensmalu pieejamību, labiekārtojot pilsētas kanālmalas un ezermalas saskaņā ar Liepājas pilsētas teritorijas plānojumu
2. Veicināt atpūtas iespējas ūdens malās, paplašinot rekreācijas iespējas pilsētvidē
3. Turpināt pagarināt Vecās ostmalas promenādi gar Tirdzniecības kanāla dienvidu krastmalas, īstenojot labāko risinājumu ērtai gājēju un velosipēdistu nokļūšanai līdz jūrai un dienvidu molam
4. Labiekārtot parkus, skvērus un veicināt to izmantošanu atpūtai un sportiskām aktivitātēm

TEMATIKA - Aktīvā tūrisma iespējas

Aktīvā tūrisma ceļojuma galvenais nolūks ir aktīva atpūta un fiziskas aktivitātes. Pie aktīvā tūrisma veidiem pieskaitāmi: kājnieku tūrisms, ūdenstūrisms, autotūrisms, mototūrisms, velotūrisms u.c., kuru kvalitatīva piedāvājuma attīstībai Liepājā ir plašas iespējas. Lai Liepāja uzturētu atraktīva ceļojuma galamērķa tēlu, jāīsteno visi priekšnoteikumi konkurētspējas paaugstināšanai, t.i., atbilstošās infrastruktūras nodrošinājums.

RĪCĪBAS

1. Pilnveidot publisko infrastruktūru ūdenssportam, ūdens tūrismam un atpūtai pie ūdeņiem
2. Izveidot aktīvā tūrisma attīstībai nepieciešamo publisko infrastruktūru pilsētas dabas un mežaparka teritorijās
3. Labiekārtot teritorijas un objektus gar Eiropas līmeņa velo maršrutiem (EiroVelo10; EiroVelo13), uzlabojot pilsētvidi un tās izmantošanu tūrismam

4. Veicināt dabas taku izveidošanu un augu, putnu vērošanas pasākumu attīstību pilsētas aizsargājamās dabas teritorijās

5. Sekmēt kempinga izveidi Liepājas pilsētas teritorijā

Ar rīcībpolitiku (2.2.) saistītās pašvaldības autonomās funkcijas:

- Gādāt par administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (*ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole*);
- Organizēt sabiedriskā transporta pakalpojumus;
- Piedalīties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā;
- Rūpēties par kultūru un sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu, t.sk. kultūras pieminekļu saglabāšanu.

Atbildīgie par īstenošanu:

Izpilddirektora birojs, Būvvalde, Attīstības pārvalde, Vides un veselības daļa, Kultūras pārvalde, SIA “Liepājas reģiona tūrisma informācijas birojs”, Sporta pārvalde, Pašvaldības policija.

Atbildīgās komitejas un saistītās komisijas:

Pilsētas attīstības komiteja (Tūrisma komisija, Publisku izklaides un svētku pasākumu iesniegumu izskatīšanas komisija, Sabiedriskās kārtības un drošības komisija, Vides komisija, Apstādījumu uzraudzības komisija, Transporta infrastruktūras komisija).

Finanšu komiteja (Budžeta komisija).

3. Attīstības virziens – EKONOMIKA

Pašvaldību iespējas ietekmēt uzņēmējdarbības attīstību savā administratīvajā teritorijā ir ierobežotas, tomēr, apzinoties tās nozīmīgo lomu kopējā pilsētas attīstībā, tiek meklētas iespējas veicināt un attīstīt uzņēmējdarbību Liepājā.

Rīcībpolitika (3.1.) Pilsētas ekonomikas konkurētspējas uzlabošana tradicionālajās nozarēs un vietējai nodarbinātībai svarīgajās nozarēs

Liepājas tradicionālās ekonomikas nozares ir metālizstrādājumu ražošana un metālapstrāde, apakšveļas un tekstilizstrādājumu ražošana, transports un uzglabāšana (tai skaitā ostas darbība), tirdzniecība un auto, moto remonts, būvniecība. Šīm nozarēm ir nozīmīga loma gan ekonomisko rādītāju (neto apgrozījuma) ziņā, gan darba vietu nodrošinājuma ziņā. Tomēr, ņemot vērā ekonomikas attīstību, šo tradicionālo nozaru izaicinājums ir spēt saglabāt konkurētspēju starptautiskā mērogā, jo šīs nozares ir ar augstu eksportspēju. Lai tas notiktu, ir svarīgi vairāki apstākļi – dažādi inovatīvi risinājumi ražošanas procesā, modernas tehnoloģijas, inovatīvu produktu un pakalpojumu ieviešana u.tml.

TEMATIKA - Aktīva uzņēmējdarbības vide

Liepājas pilsētas pašvaldība ir ieinteresēta pēc iespējas labāk nodrošināt uzņēmējdarbībai un tās attīstībai nepieciešamos apstākļus. Viens no šādiem būtiskiem instrumentiem ir biznesa inkubators, kurā ir iespēja īstenot jaunas biznesa idejas. Kopš 2009.gada sākuma Liepājā darbojas SIA „Kurzemes Biznesa inkubators” un tā ietvaros darbību uzsākušie uzņēmumi rada būtisku pozitīvu ietekmi uz uzņēmējdarbības aktivitāti Liepājā.

Uzņēmumu attīstībai ir svarīga pastāvīga zināšanu pilnveidošana, kas sniedz komersantiem iespēju pieņemt pareizos lēmumus un attīstīt savu biznesu. Pašvaldība sadarbībā ar partneriem var piedāvāt dažāda veida zināšanu papildināšanu komersantiem.

RĪCĪBAS

1. Veicināt iedzīvotāju uzņēmējdarbības iniciatīvas un jaunu uzņēmumu veidošanos Liepājā, atbalstot biznesa inkubatora darbības turpināšanu pilsētā
2. Motivēt un atbalstīt Liepājas uzņēmēju kompetenču paaugstināšanu uzņēmumu konkurētspējas celšanai

TEMATIKA - Investoru un investīciju piesaiste pilsētai

Piesaistītie investori un investīcijas ir viens no galvenajiem ekonomiskās un sociālās attīstības veicinošiem instrumentiem. Papildus investīcijas Liepājas uzņēmumos rada pozitīvu pārmaiņu virkni, palielina ražošanas jaudu, modernizē tehnoloģijas un palielina nodarbinātību.

Saskaņā ar Latvijas investīciju un attīstības aģentūras (LIAA) sniegto informāciju par potenciālo investoru interesi, Liepāja ir viena no trim visbiežāk piedāvātajām investīciju vietām Latvijā. Liepājā piesaistītajām ārvalstu investīcijām ir pieaugoša tendence un galvenokārt tās piesaista rūpniecības nozares uzņēmumi un uzglabāšanas, noliktavu saimniecības uzņēmumi, kuru darbība notiek ostas teritorijā. To lielā mērā ietekmē Liepājas Speciālās ekonomiskās zonas nodokļu atvieglojumi, kas ir pievilcīgi investoriem.

Ņemot vērā, ka ārvalstu investīcijām ir nozīmīga loma progresīvāku tehnoloģiju ienākšanā un produktivitātes pieaugumā, nepieciešams pilnveidot un mērķtiecīgāk veicināt ārvalstu investīciju ienākšanu Liepājas ekonomikā. Aktuālās rīcības šajā sakarā ir kompleksa piedāvājuma sagatavošana potenciālajiem investoriem un individuāls darbs ar katru potenciālo investoru.

RĪCĪBAS

1. Stiprināt Liepājas pozīcijas kā ostas pilsētai ar labu investīciju vidi jaunu ražotņu, noliktavu un darījumu centru būvniecībai
2. Nodrošināt potenciālajiem investoriem kompleksu un aktuālu piedāvājumu par Liepājas industriālajām teritorijām, to priekšrocībām, darbaspēka resursiem un to apmācību, kā arī citiem būtiskiem aspektiem
3. Piesaistīt jaunas investīcijas Liepājas Speciālās ekonomiskās zonas teritorijā, nodrošinot nodokļu atvieglojumus līdz 2035. gadam

TEMATIKA - Inovatīvi risinājumi Liepājas uzņēmumos

Lai veicinātu Liepājas ekonomikas izaugsmi ilgtermiņā, viens no galvenajiem izaicinājumiem ir darba ražīguma pieaugums. Augstāka produktivitāte būs priekšnosacījums attīstībai, tai skaitā arī algu kāpumam un labklājības pieaugumam. Nepieciešams veicināt izmaiņas ekonomikā un motivēt inovatīvus komersantus ieguldīt jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādē, to ieviešanā ražošanā. Šie uzlabojumi ļaus ražot augstākas pievienotās vērtības preces un paaugstinās uzņēmumu konkurētspēju.

Kā veiksmīgs piemērs ir jāmin "Zaļo Tehnoloģiju klasteris" Kurzemes biznesa inkubatorā, kurš apvieno progresīvus uzņēmējus „zaļās” ražošanas, inovatīvu tehnoloģiju un produktu izstrādē.

RĪCĪBAS

1. Atbalstīt inovatīvu uzņēmumu veidošanos Liepājā un sekmēt privātā sektora ieguldījumus pētniecībā un inovatīvos risinājumos, jaunu un eksportspējīgu produktu vai pakalpojumu radīšanai
2. Stimulēt Liepājas ražošanas jomas komersantus ieguldīt uzņēmumu modernizācijā, paaugstinot konkurētspēju un eksportu
3. Atbalstīt "Zaļā Tehnoloģiju klastera" attīstību Kurzemes biznesa inkubatorā, veicinot "zaļo" ražošanu, inovatīvu tehnoloģiju un produktu izstrādi
4. Sekmēt energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus Liepājas uzņēmumos

TEMATIKA - Uzņēmējdarbības teritoriju infrastruktūras attīstība

Konkurence par investīcijām pasaulē pieaug, un izšķiroša loma ir uzņēmējdarbības videi. Lai sekmētu jaunu investoru ienākšanu, uzņēmumu dibināšanu un paplašināšanos, nepieciešami ieguldījumi uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūras sakārtošanai un attīstībai.

Centrālās statistikas pārvaldes dati liecina, ka 56% no visām valstī piesaistītajām nefinanšu investīcijām atrodas Rīgas plānošanas reģionā, bet pārējos reģionos - 8 līdz 15 % investīciju.

RĪCĪBAS

1. Atbalstīt industriālo teritoriju attīstību un nodrošināt uzņēmējdarbības attīstībai nepieciešamās infrastruktūras izbūvi, tai skaitā revitalizēt bijušās industriālās teritorijas un citas degradētas teritorijas

Kā viens no šķēršļiem investoru interesei, tai skaitā Liepājā, ir mūsdienu prasībām nepiemērota industriālā zona (tai skaitā publisko inženierkomunikāciju jomā). Apzinoties šo trūkumu, valsts līmenī tiek izstrādāts industriālo zonu veidošanas mehānisms, lai nodrošinātu koordinētu un uz rezultātiem orientētu industriālo zonu attīstību reģionos, kas palīdzētu attīstīt uzņēmējdarbību un piesaistīt jaunas vietējās un ārvalstu investīcijas.

Mērķtiecīgi attīstot industriālo zonu infrastruktūru un nodrošinot atbalstu ražošanas paplašināšanai un modernizācijai, var tikt sniegts būtisks ieguldījums Liepājas ražošanas attīstībā. Bez pieminētajām industriālajām zonām, būtiska loma ir arī pakalpojumu piedāvājumam, lai nodrošinātu kvalificēta darbaspēka esamību. Liepāja kā starptautiskas un nacionālas nozīmes centrs spēj nodrošināt nepieciešamo pakalpojuma koncentrāciju.

TEMATIKA - Ostas attīstība un infrastruktūras pilnveidošana

Liepājas osta funkcionē ne tikai kā starptautiskas nozīmes transporta mezgls, bet tās darbība ir cieši saistīta ar ražošanu, kas ir attīstīta arī ostas teritorijā. Turklāt jāuzsver, ka, sadarbojoties ostas pakalpojumu sniedzējiem un ražotājiem, iespējams attīstīt ostas un ražošanas savstarpēji integrētus pakalpojumus ar augstāku pievienoto vērtību.

Lai nodrošinātu Liepājas ostas attīstību un konkurētspēju, ir nepieciešami nozīmīgi ieguldījumi ostas un to teritoriju infrastruktūrā - turpināt ostas padziļināšanu, rekonstruēt ostas hidrotehniskās būves, uzlabot kuģošanas drošības apstākļus, atbilstoši ostas izaugsmei izbūvēt ostas sauszemes transporta infrastruktūru.

RĪCĪBAS

1. Stiprināt Liepājas ostas pozīcijas Baltijas jūras reģionā, veicinot augstas pievienotās vērtības kravu loģistiku un ar ostas darbību saistītu uzņēmumu izaugsmi
2. Nodrošināt ostas infrastruktūras attīstību atbilstoši tās izaugsmei, iekļaujoties Trans-Eiropas Transporta tīklā (TEN-T)

Ar rīcībpolitiku (3.1.) saistītās pašvaldības autonomās funkcijas:

- Sekmēt saimniecisko darbību pašvaldības teritorijā, rūpēties par bezdarba mazināšanu.

Atbildīgie par īstenošanu:

Liepājas pilsētas domes vadība, Ostas pārvalde; Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvalde, Attīstības pārvalde, SIA „Kurzemes Biznesa inkubators”

Atbildīgās komitejas un saistītās komisijas:

Finanšu komiteja (Budžeta komisija, Iepirkuma komisija).

Pilsētas attīstības komiteja (Transporta infrastruktūras komisija, Tūrisma komisija, Vides komisija).

Rīcībpolitika (3.2.) Liepājas perspektīvie ekonomikas virzieni un to potenciāla attīstīšana

Vairākām pakalpojuma nozarēm pilsētas ekonomikā ir augsts attīstības potenciāls. Šīs perspektīvās ekonomikas nozares pilsētai ir būtisks attīstības impulss, kas radīs plašāku un aktīvāku uzņēmējdarbības vidi, stimulēs kvalificēta darbaspēka mobilitāti, veicinās jaunu uzņēmumu dibināšanu un papildus darbavietas, uzlabos pilsētas atpazīstamību.

TEMATIKA - Tūrisma piedāvājuma un infrastruktūras attīstība

Liepājas kultūras, izklaides un sporta piedāvājums ir epizodisks un nepiesaista pilsētai viesus ziemas sezonā. Kvalitatīvie kultūras un izklaides pasākumi, starptautiski nozīmīgie sporta pasākumi, kuru auditorija ir skaitliski lielākā, spēj tūristus Liepājā noturēt maksimāli divas dienas. Tādēļ Liepājā ir svarīgi attīstīt tūrisma produktus, kuri ir pastāvīgi, balstīti Liepājas resursos un veicinātu ilgstošāku tūristu interesi par Liepāju.

Veselības tūrismam un rehabilitācijas pakalpojumiem Liepājā ir gan senas tradīcijas, gan arī pieejami unikāli dabas dziednieciskie resursi. Veicot ieguldījumus infrastruktūrā, pilnveidojot darbinieku kvalifikāciju un piedāvājot konkurētspējīgu pakalpojumu, Liepājā sekmīgi var attīsties veselības tūrisma nozare.

RĪCĪBAS

1. Stiprināt Liepājas pozīcijas kā kūrorta pilsētai ar labu investīciju vidi jaunu tūrisma objektu būvniecībai
2. Veikt investīcijas kurortoloģijas attīstības pamata infrastruktūrā un veicināt investīciju piesaisti SPA centra, sanatorijas un rehabilitācijas centra izveidei Liepājā un jaunu darbavietu radīšanai
3. Turpināt attīstīt Liepājai raksturīgus un konkurētspējīgus tūrisma produktus un pakalpojumus, kas balstīti bagātīgajā Liepājas kultūrvēsturiskajā mantojumā

TEMATIKA - Attīstīt radošās industrijas

Radošo industriju jomā Liepāja Kurzemes reģionā vērtējama kā nozīmīgs ekonomikas resurss (balstoties uz 2012.gadā Latvijā veikto pētījumu). Pamatā tam ir bagātīgā kultūras dzīve, pieejamā infrastruktūra, izglītības piedāvājums šajā jomā un ar radošajām industrijām saistītais studentu kворums. Jānorāda, ka Eiropas Savienībā veikta analīze atklāj, ka dažās radošo industriju nozarēs ir augstāks jauniešu nodarbinātības īpatsvars nekā visā pārējā ekonomikā. Pastāv viedoklis, ka radošo industriju darbība veicina ne tikai radošu cilvēku piesaisti pilsētai, bet rada pozitīvu interesi par pilsētu arī citu nozaru potenciālo uzņēmēju vidū.

2014. gadā darbu uzsācis Liepājas Radošo industriju klasteris Klastera biedriem tiek nodrošināta informācijas apmaiņa par pieejamiem finanšu instrumentiem un fondiem, tiek organizētas domnīcas un nākotnē plānota starptautiska mobilitāte un konferences. Jaunā sadarbības platforma ir izveidota, lai veicināt radošas pilsētas attīstību, nodrošinot zināšanu un pieredzes apmaiņu, resursu mērķtiecīgu izmantošanu, inovāciju ieviešanu radošajās industrijās un eksporta palielināšanu. Liepājas Radošā industriju klastera nākotnes ieceres ir vērstas uz to, lai radošās industrijas Liepājā attīstītos par eksportspējīgu uzņēmējdarbības sektoru.

RĪCĪBAS

1. Atbalstīt radošo industriju uzņēmējdarbības attīstību Liepājā un nodrošināt nepieciešamo infrastruktūru radošo kvartālu izveidei
2. Veicināt komercializējamu produktu un pakalpojumu izstrādi radošo industriju nozaru uzņēmumos

TEMATIKA - Atbalsts enerģētikas nozarei

Attiecībā uz enerģētikas sektora lomu tautsaimniecībā, jāatzīmē šīs nozares salīdzinoši lielā nozīme un ietekme uz citām tautsaimniecības nozarēm – rūpniecību, transportu, būvniecību. Liepājas tautsaimniecībā enerģētikas nozare (elektroenerģija, gāze, ūdensapgāde) veido proporcionāli nelielu daļu no neto apgrozījuma, taču daudz lielāks šīs nozares piensums ir tajā, ka tā veicina rūpniecības, transporta, būvniecības nozaru ilgtspējīgu attīstību un konkurētspēju ekonomikā.

Enerģētikas nozares nākotnes izaicinājumi ir saistīti ar plašāku vietējo un atjaunojamo energoresursu izmantošanu, inovatīvu enerģētikas un energoefektivitātes tehnoloģiju izstrādi, videi draudzīgiem transporta risinājumiem un energoefektivitātes pasākumiem.

RĪCĪBAS

1. Veicināt enerģētikas nozares attīstību un nozīmi Liepājas ekonomikā
2. Veicināt atjaunojamo energoresursu izmantošanu enerģijas ražošanā un konkurētspējīgu enerģijas cenu
3. Sekmēt inovatīvus pilotprojektus enerģētikas un energoefektivitātes jomā, attīstot viedo tehnoloģiju izmantošanu tautsaimniecībā
4. Stimulēt privāto investīciju piesaisti energoietilpīgos risinājumos ražošanā, būvniecībā un transporta nozarē

Informāciju un komunikāciju pakalpojumu nozarei Liepājā ir potenciāls attīstīties. Pilsētā jau veiksmīgi darbojas vairāki šīs nozares uzņēmumi, kuri ir novērtējuši Liepājas mācību iestādēs sagatavoto speciālistu kompetenci. Ņemot vērā šīs nozares straujo attīstību pasaulē, Liepājai ir veiksmīgas iestrādes šīs nozares attīstībai.

RĪCĪBAS

1. Atbalstīt informāciju un komunikācijas pakalpojumu nozares uzņēmumu darbību pilsētā un augstas pievienotās vērtības produktu ražošanu

Ar rīcībpolitiku (3.2.) saistītās pašvaldības autonomās funkcijas:

- Sekmēt saimniecisko darbību pašvaldības teritorijā, rūpēties par bezdarba mazināšanu.

Atbildīgie par īstenošanu:

Liepājas pilsētas domes vadība, Attīstības pārvalde, SIA "Liepājas reģiona tūrisma informācijas birojs", Kultūras pārvalde, SIA „Kurzemes Biznesa inkubators”.

Atbildīgās komitejas un saistītās komisijas:

Finanšu komiteja (Budžeta komisija, Iepirkuma komisija).

Pilsētas attīstības komiteja (Tūrisma komisija, Vides komisija, Publisku izklaides un svētku pasākumu iesniegumu izskatīšanas komisija).

Rīcībpolitika (4.1.) Liepājas starptautiskā sasniedzamība, pilsētas tēls un atpazīstamība

Laba sasniedzamība un transporta infrastruktūras uzlabojumi ir izšķirošs priekšnosacījums Liepājas turpmākai konkurētspējai un ir svarīgs teritorijas attīstības faktors. Transportam ir būtiska loma ekonomikā un sabiedrībā, veicinot cilvēkresursu mobilitāti, ekonomisko izaugsmi un jaunu darbavietu veidošanos.

TEMATIKA – Savstarpēji saistītas transporta infrastruktūras attīstība Liepājā un tās integrācija Eiropas un starptautiskajos transporta tīklos

Liepājai kā starptautiskas un nacionālas nozīmes attīstības centram ir svarīgi iekļauties starptautiskajos transporta koridoros, tai skaitā Trans-Eiropas transporta tīklā (TEN-T), kurā ietilpst sauszemes, gaisa, sliežu un jūras ceļi. Šāds transporta infrastruktūras tīklojums spēs nodrošināt efektīvākus pārrobežu multimodālo pārvadājumu pakalpojumus, un Liepājai kā loģistikas centram ir būtiski iekļauties šajā tīklojumā. Saskaņā ar Eiropas Komisijas apstiprināto TEN-T tīkla karti valsts nozīmes autoceļš A9 un dzelzceļa līnija Liepājas-Jelgava iekļaujas šī tīklojuma visaptverošajā daļā.

Lai uzlabotu sasniedzamības iespējas un nodrošinātu aktīvu un ātru Liepājas sasaisti ar lielākajiem biznesa centriem Eiropā un arī austrumos, ir nepieciešams attīstīt Liepājas lidostu. Galvenie izaicinājumi lidostā ir saistīti ar atbilstošas infrastruktūras izbūvi, tai skaitā pievedceļa no Liepājas līdz lidostai (P134) rekonstrukciju.

Lai osta varētu kāpināt savu jaudu un maksimāli izmantot ostas teritorijā esošo dzelzceļa infrastruktūru, vienlaikus ar savām aktivitātēm nekavējot pilsētnieku pārvietošanos pār Raiņa ielas pārbrauktuvi, nepieciešams izbūvēt jaunu pārvadu, savienojot Ziemeļu priekšpilsētas mikrorajonu ar pilsētas dienvidu daļu. Pārveda izbūve vienlaikus nodrošinās ostas pieaugošajām jaudām atbilstošu autoceļa pieslēgumu no dienvidiem.

Līdz Liepājai pienākošā dzelzceļa infrastruktūra ir nozīmīga Liepājas ostas darbībai, jo tādējādi Liepājas ostu sasniedz kravas no Krievijas un Baltkrievijas. Šo kravu plūsmu nodrošināšanai Liepājai ir svarīgi, lai VAS „Latvijas dzelzceļš” infrastruktūra un noteiktie tarifi ir konkurētspējīgi un nemazina kravu plūsmu. Jāuzsver, ka ieguldījumi dzelzceļa infrastruktūrā ir ilgtspējīgi. Tas ir videi draudzīgs transporta veids un, uzlabojot mobilitāti ES, tam tiek noteikta prioritāte. Saistībā ar starptautiskā dzelzceļa maršruta „Rail Baltica” projekta īstenošanu Liepāja ir ieinteresēta kvalitatīvos pasažieru pārvadājumos starp Rīgu un Liepāju, veicinot pasažieru plūsmas pieaugumu.

Līdz šim ir bijusi vāji attīstīta un nepilnvērtīgi izmantota prāmju un jahtu satiksme pa ūdensceļiem. Pilnveidojot jahtu pietātnes infrastruktūru un veicinot pilsētas atpazīstamību kā unikālas atpūtas, kvalitatīvu kultūras un augsta līmeņa sporta pasākumu vietu, tiktu plašāk izmantotas ūdensceļu iespējas un pieaugtu viesu skaits.

RĪCĪBAS

1. Nodrošināt regulārus starptautiskus un iekšzemes reisu, attīstot Liepājas lidostas infrastruktūru, atbilstoši starptautiskas nozīmes lidostai, tai skaitā panākot reģionālas nozīmes pievedceļa līdz Liepājas lidostai (P 134) rekonstrukciju
2. Veicināt Liepājai nozīmīgu valsts galveno autoceļu infrastruktūras attīstību (A9; A11), nodrošinot sasaisti ar prioritāro TEN-T tīkla infrastruktūru
3. Pabeigt ostas dienvidu savienojuma autoceļu izbūvi ar pārvadu pār dzelzceļu, paplašinot ostas darbības iespējas un uzlabojot pilsētas ziemeļu daļas (Ziemeļu priekšpilsētas un Karostas) iedzīvotāju pārvietošanās iespējas
4. Veicināt ieguldījumus dzelzceļa infrastruktūrā (Liepāja-Jelgava) un pasažieru komforta paaugstināšanā, nodrošinot sasaisti ar starptautisko dzelzceļa maršrutu „Rail Baltica” un veicinot pasažieru plūsmas pieaugumu

5. Veicināt konkurētspējīgus kravu pārvadājumus pa dzelzeļu līdz Liepājas ostai (t.i., dzelzeļa infrastruktūras attīstība un konkurētspējīgi tarifi), nodrošinot sauszemes un ūdensceļu sasaisti konkurētspējīgai ostas kravu loģistikai
6. Attīstīt Liepājas ostā prāmju satiksmi ar Baltijas jūras reģiona pilsētām, paplašinot Liepājas sasniedzamību pa ūdensceļiem
7. Veicināt reģionālās un vietējās nozīmes autoceļu sakārtošanu Liepājas apkārtnē, uzlabojot darbaspēka un publisko pakalpojumu saņēmēju mobilitātes iespējas

Attēls "Liepājas sasniedzamības raksturojums"

Lai padarītu pilsētu pievilcīgu iedzīvotājiem, pilsētas viesiem un uzņēmējiem, ir nepieciešams identificēt pilsētas salīdzinošās priekšrocības un unikalitāti, tādēļ ir nepieciešams īstenot koordinētas un mērķtiecīgas pilsētas mārketinga aktivitātes, fokusējoties uz pilsētai svarīgām mērķauditorijām - pilsētas iedzīvotājiem, ģimenēm, tūristiem, studentiem, uzņēmējiem u.c. Domājot par pilsētas iedzīvotāju skaita palielināšanu vai saglabāšanu, īpaša vērība jāpievērš dzīvesvidei, lai Liepāja būtu draudzīga un ērta mājvieta, vieta, kur audzināt bērnus un pavadīt vecumdienas. Svarīgi ir izcelt un turpināt attīstīt Liepājas kultūras vērtības ar augsta līmeņa kultūras pasākumu programmām, sporta pasākumu dažādību, tūrisma un aktīvās atpūtas iespējām, šajā sakarā būtiski ir arī turpināt attīstīt pilsētas publisko, kultūras un sporta infrastruktūru. Svarīga loma pilsētas turpmākai attīstībai ir inovāciju un radošo industriju izaugsmi, kas var sekmēt Liepājas atpazīstamību valsts un Eiropas mērogā.

RĪCĪBAS

1. Izveidot vienotu pilsētas atpazīstamības tēlu un uzlabot ārējā mārketinga koordināciju
2. Popularizēt Liepāju kā ģimenei draudzīgu un ērtu mājvietu, lai audzinātu bērnus un sagaidītu vecumdienas
3. Veicināt Liepājas atpazīstamību kā ostas pilsētas ar labu investīciju vidi jaunu ražotņu, noliktavu un darījumu centru būvniecībai
4. Veicināt Liepājas atpazīstamību kā inovāciju un radošuma pilsētu
5. Sekmēt Liepājas atpazīstamību kā unikālas atpūtas, veselības atjaunošanas un tūrisma pilsētu
6. Veicināt Liepājas atpazīstamību kā plašu un iecienītu kultūras pasākumu, augsta līmeņa sporta pasākumu, kā arī cita veida nozīmīgu pasākumu vietu
7. Veicināt Liepājas atpazīstamību kā labu investīciju vidi jaunu dzīvojamo ēku, izklaides, kultūras, sporta ēku izbūvei

Ar rīcībpolitiku (4.1.) saistītās pašvaldības autonomās funkcijas:

- Sekmēt saimniecisko darbību pašvaldības teritorijā.

Atbildīgie par īstenošanu:

Liepājas pilsētas domes vadība, Būvvalde, Attīstības pārvalde, Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvalde, Sabiedrisko attiecību un mārketinga daļa, SIA "Liepājas reģiona tūrisma informācijas birojs", Liepājas Starptautiskā lidosta.

Atbildīgās komitejas un saistītās komisijas:

- Pilsētas attīstības komiteja (Transporta infrastruktūras komisija, Tūrisma komisija).
- Finanšu komiteja (Budžeta komisija, Iepirkuma komisija).

3. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS PROCESS UN IESAISTĪTIE

3.1. Īstenošanas procesa apraksts

Attīstības programmas ieviešana tiek veikta ar šī dokumenta divu pielikumu palīdzību – RĪCĪBAS un INVESTĪCIJU PLĀNU. Katrai rīcībai un investīciju projektam ir noteikts atbildīgais, t.i., kāda no pašvaldības institūcijām. Lai sasniegtu Attīstības programmā minēto, katram atbildīgajam ir jāīsteno konkrētā rīcība, investīciju projekts.

Katra atbildīgā nozare, lai tai būtu pārskatāmi redzamas Attīstības programmā iekļautās nozares rīcības, sagatavo DARBĪBAS PLĀNU, ietverot tajā tikai konkrētās nozares rīcības un investīciju projektus. Pēc nepieciešamības rīcības var detalizēt darbības.

3.2. Nozaru DARBĪBU PLĀNU loma Attīstības programmu īstenošanā

Nozaru DARBĪBU PLĀNI ir Attīstības programmas ieviešanas instrumenti. Katras nozares darbību plāns tiek veidots balstoties uz Attīstības programmas RĪCĪBU PLĀNĀ ietvertajām rīcībām, kur katrai rīcībai ir norādīts atbildīgais.

DARBĪBU PLĀNU katra nozare sagatavo trīs mēnešu laikā pēc Attīstības programmas apstiprināšanas saskaņā ar Attīstības pārvaldes sagatavoto DARBĪBAS PLĀNA paraugu.

3.3. Īstenošanā iesaistīto loks

Lai noteiktu atbildīgo par rīcības īstenošanu pašvaldības ietvaros, Attīstības programmas RĪCĪBU PLĀNĀ kā atbildīgie ir minētas pašvaldības institūcijas un Liepājas pilsētas teritorijā darbojošās valsts iestādes, tomēr katras rīcības īstenošanā var iesaistīties daudz plašāks loks un tas nav ierobežots. Kā potenciāli ieinteresētie īstenotāji katrai no rīcībām RĪCĪBAS PLĀNĀ ir minēti kolonnā “*Iesaistītie īstenošanā*”.

3.4. Pašvaldības institūciju atbildība un iesaistīšanās īstenošanā

Attīstības pārvalde ir atbildīga par Attīstības programmu kopumā, tai skaitā tās pielikumiem. Attīstības pārvaldes uzdevums ir koordinēt dokumenta īstenošanu un sagatavot ziņojumus par kopējo Attīstības programmas ieviešanas progresu.

Pašvaldības institūcijas savas kompetences ietvaros ir atbildīgas par Attīstības programmas īstenošanu. Šis process tiek īstenots nozares DARBĪBAS PLĀNU ietvaros, kur ir norādīts ar kādām darbībām tiks īstenota katra rīcība no Attīstības programmas RĪCĪBAS PLĀNA, kā arī atspoguļota sasaiste ar investīciju projektu.

4. ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS UN NOVĒRTĒŠANAS, KĀ ARĪ AKTUALIZĀCIJAS KĀRTĪBA

4.1. Uzraudzības sistēmas mērķi un uzdevumi

Uzraudzības sistēma tiek izveidota ar mērķi radīt ietvaru, kas nodrošina iespēju izvērtēt pašvaldības attīstības progresu - ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas īstenošanas gaitā sasniegto.

Uzraudzības sistēmas uzdevumi:

- nodrošināt pašvaldības attīstības novērtēšanas iespējas;
- sniegt informāciju par attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas sasniegumiem;
- demonstrēt pašvaldības darbības progresu un sasniegumus;
- nodrošināt ar informāciju sabiedrību, politiķus un citas ieinteresētās puses;
- identificēt jaunas problēmas un iespējas, kurām veltīt tālāko izpēti un darbības;
- sniegt pamatotus priekšlikumus attīstības programmas aktualizācijai;
- sekmēt Liepājas pilsētas pašvaldības institūciju koordinētu darbību pašvaldības attīstības jautājumos.

4.2. Uzraudzības sistēmas elementi, rādītāju veidi

Uzraudzības sistēmas elementi ir uzraudzības rādītāji un institūcijas, kas veic ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas uzraudzību.

Lai novērtētu ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas īstenošanas gaitā sasniegto progresu, tiek izmantoti vairāku veidu uzraudzības rādītāji:

- a) attīstības rādītāji – nozīmīgākie pašvaldības attīstību raksturojošie sociālekonomiskie rādītāji, kuri tiek noteikti mērķiem (2020. un 2030. gadam);
- b) politikas rezultātu rādītāji - tiek noteikti rīcībpolitikām, kuras apvieno noteiktu rīcību kopumu. Šiem rādītājiem mēra realizētās politikas efektivitāti attīstības programmas īstenošanā;
- c) darbības rezultātu rādītāji - tiks noteikti apakšrīcībām jeb darbībām, kuras definēs pašvaldības nozaru institūcijas, izstrādājot ikgadējos Darbības plānus (tādejādi aizstājot līdzšinējos nozaru attīstības plānošanas dokumentus). Ar darbības rezultātu rādītājiem tiek mērīta pašvaldības administrācijas darbības efektivitāte attīstības programmas īstenošanā.

4.3. Atbildīgie par uzraudzības sistēmu

Liepājas pilsētas pašvaldības Attīstības pārvalde vada un koordinē Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības procesu, t.i., veic regulāru un sistemātisku rezultātu pārbaudi, identificējot, vai attīstības programmā definēto rādītāju sasniegšana norit kā plānots. Rīcības plānā par rīcību, apakšrīcību izpildi un projektu īstenošanu norādītās atbildīgās pašvaldības struktūrvienības un institūcijas iesaistās atbilstoši savai kompetencei. Uzraudzības procesā iegūtā informācija ir pamats attīstības programmas novērtējuma veikšanai.

4.4. Uzraudzības process un ziņojumi

Lai nodrošinātu nepārtrauktu attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzību, Liepājas pilsētas pašvaldības Attīstības pārvaldes ekonomikas nodaļa izveido rīcību, apakšrīcību un uzraudzības rādītāju datu bāzi.

Trīs mēnešu laikā pēc Attīstības programmas apstiprināšanas, pašvaldības struktūrvienības, iestādes, aģentūras, kā arī kapitālsabiedrības izstrādā Darbības plānus trīs gadu periodam, balstoties uz Attīstības programmas Rīcības plānu.

Atbildīgās pašvaldības institūcijas katra gada sākumā sagatavo un sniedz pārskatu par konkrētām rīcībām, apakšrīcībām un uzraudzības rādītājiem. Vispirms pārskatu iesniedz attiecīgajai komitejai, pēc tam, Liepājas pilsētas pašvaldības Attīstības pārvaldei.

Lai nodrošinātu, ka sabiedrība var sekot līdzi attīstības programmā noteikto rīcību un rādītāju izpildei, tiek izstrādāti ikgadēji uzraudzības ziņojumi (īstenotās rīcības, apakšrīcības mērķu un rīcībpolitiku sasniegšanas virzienā, uzraudzības rādītāju izpildes progresu, secinājumus un ieteikumus rīcību uzlabošanai ar mērķi sasniegt izvirzītos rādītājus). Šo ziņojumu sagatavošana un publiskošana norit vienlaikus ar pašvaldības publiskā pārskata sagatavošanu, ko realizē Attīstības pārvalde.

Ikgadējais uzraudzības ziņojums tiek iesniegts pašvaldības deputātiem izvērtēšanai un publicēts pašvaldības mājas lapā. Balstoties uz attīstības programmas īstenošanas progresu, pašvaldības budžetu kārtējam gadam, rīcības un investīciju plānu aktualizē ne retāk kā reizi gadā.

Savukārt, trīs gadu uzraudzības ziņojuma ietvaros tiek analizēti un atspoguļoti ilgspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas rādītāju sasniegumi trīs gadu periodā, novērtējot darbības rezultātu un politikas rezultātu ietekmi uz attīstības rādītājiem. Tas ir izvērsts un analītisks ziņojums, kura sagatavošana un publiskošana jāveic 2017.gada pirmajā pusē pirms pašvaldību vēlēšanām. Trīs gadu uzraudzības ziņojums tiek publicēts pašvaldības mājas lapā.

5. PĀRSKATS PAR IZSTRĀDES GAITU UN SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBU

Liepājas pilsētas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Liepājas pilsētas attīstības programmas 2015.-2020.gadam izstrāde tika uzsākta pamatojoties uz Liepājas pilsētas domes 2012.gada 16.februāra lēmumu (*lēmums Nr.52 "Par Liepājas pilsētas attīstības programmas 2014.-2020.gadam, tai skaitā ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam izstrādes uzsākšanu"*). Tomēr jānorāda, ka attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam konceptuālā piedāvājuma izstrāde jau tika uzsākta 2011.gada janvārī, projekta ietvaros Attīstības pārvaldei piesaistot telpisko attīstības plānotāju (*Eiropas Sociālā fonda projekts - „Speciālistu piesaiste Liepājas pilsētas pašvaldībā”*).

Atbilstoši minētajam domes lēmumam, ir sagatavotas divu attīstības plānošanas dokumentu gala redakcijas, kā arī trīs pielikumi:

- a) **Liepājas pilsētas ilgtspējīga attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam** gala redakcija;
- b) **Liepājas pilsētas attīstības programmas 2014.-2020.gadam STRATĒĢISKĀS DAĻAS** gala redakcija ar pielikumiem, kas ir tās neatņemamas daļas:
  - Pielikums (1) ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS
  - Pielikums (2) RĪCĪBU PLĀNS UN INVESTĪCIJU PLĀNS
  - Pielikums (3) VIDES PĀRSKATS
  - Pielikums (4) SABIEDRĪBAS IEBILDUMU UN PRIEKŠLIKUMU KOPSAVILKUMS
  - Pielikums (5) VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJA ATZINUMS

Atbildīgā institūcija par Liepājas pilsētas attīstības plānošanas dokumentu gala redakciju sagatavošanu ir Attīstības pārvalde, bet dokumentu sagatavošanu nodrošināja gan Attīstības pārvaldes, gan Būvvaldes, gan arī Vides daļas speciālisti. Dokumentu izstrādes sākuma posmā tika piesaistīti konsultanti, kuri nodrošināja metodoloģisko atbalstu gan sākotnējās informācijas iegūšanai, sabiedrības iesaistei sākotnējā izstrādes stadijā, gan arī konsultēja dokumentu sagatavošanā.

Dokumentu izstrādes uzraudzību nodrošināja Vadības grupa, kuras sastāvs tika apstiprināts domes lēmumā par dokumentu izstrādes uzsākšanu. Informatīvi ziņojumi par pirmo redakciju izstrādes procesu tika prezentēti Liepājas pilsētas pašvaldības Attīstības komitejā.

Sabiedrības līdzdalības kārtību pašvaldību attīstības plānošanas procesā nosaka 2009.gada 25.augusta MK noteikumi Nr.970 „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā”.

Sabiedrības līdzdalība ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas izstrādē ir notikusi, uzsākot dokumentu izstrādi, kad tika organizētas darba grupas un apkopota informācija pirms dokumentu izstrādes uzsākšanas. Otrs sabiedrības līdzdalības posms dokumentu izstrādes ietvaros norisinājās, iesaistoties attīstības plānošanas dokumentu pirmo redakciju publiskajā apspriešanā un sabiedriskajā apspriedē⁶.

5.1. Sākotnējās informācijas apkopošanas posms, uzsākot dokumentu izstrādi

Uzsākot darbu pie attīstības plānošanas dokumentu izstrādes, Liepājas pilsētas pašvaldība nozīmīgu lomu veļtījusi sabiedrības aktīvai iesaistei plānošanas procesā, paredzot ikvienam liepājniekam iespēju izteikties. Attīstības pārvalde kā atbildīgā par dokumentu izstrādi veica priekšplānošanas jeb metodoloģiskos seminārus, kuru laikā izstrādāja kopējo plānošanas procesu, pielietojamās metodes, kā arī izvirzīja mērķus un uzdevumus, lai sasniegtu rezultātus.

⁶ Publiskā apspriešana ir institūcijas noteikts laikposms, kurā sabiedrības pārstāvji sniedz savus iebildumus un priekšlikumus vai piedalās citās institūcijas organizētās sabiedrības līdzdalības aktivitātēs. Sabiedriskā apspriede ir sanāksme, kurā piedalās un savus iebildumus un priekšlikumus sniedz sabiedrības pārstāvji.

Lai izzinātu iedzīvotāju viedokļus un izmantotu tos jaunās attīstības programmas veidošanā, 2012. gada vasarā deviņu nedēļu garumā pašvaldība organizēja plašu sabiedrības iesaisti sākotnējās informācijas apkopošanā. Kopumā šī procesa ietvaros tika organizēta 21 tematiskā darba grupa un iesaistīt vairāk nekā 240 iedzīvotāji.

Visas tematiskās darba grupas tika sadalītas deviņos **tematiskos semināros**, kuros aktīvi piedalījās **179 iedzīvotāji**. Tematisko semināru rezultātā izvirzītas **177 attīstības tendences un 103 rīcības** mērķu sasniegšanai. Procesā ietvaros tika organizēti **astoņi speciālistu semināri**, kuru mērķis bija rast idejas dokumentu stratēģiskai daļai – mērķi, prioritātes, rīcības un gūt ierosmes pilsētas attīstības scenārijiem. Semināru laikā tika izvirzīti **25 stratēģiskie mērķi, 113 rīcības un identificēta 181 projektu ideja**. Papildus tika organizēts **seminārs mēdiju pārstāvjiem** un atsevišķs **scenāriju seminārs**, kuru mērķis bija apkopot iepriekšējo semināru rezultātus, izstrādāt pilsētas stratēģiskos mērķus, rīcībpolitikas, rīcības un četrus attīstības scenārijus. Kā pēdējais posms informācijas apkopošanā bija **lēmumu pieņēmēju seminārs**, kurā piedalījās domes deputāti, pašvaldības vadība un nozaru speciālisti. Tā galvenais mērķis – izvērtēt pilsētas nākotnes attīstības scenārijus, definēt attīstības fokusu un izvirzīt prioritātes investīciju plānam.

5.2. Pirmo redakciju publiskās apspriešanas process

Liepājas pilsētas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam, Liepājas pilsētas attīstības programmas 2015.-2020.gadam un Vides pārskata 1.redakcijas sabiedriskā apspriešana noritēja sešas nedēļas no 2014.gada 10.janvāra līdz 21.februārim (*saskaņā ar Liepājas pilsētas Domes 2013.gada 12.decembra lēmumu Nr.428 „Par Liepājas pilsētas attīstības programmas 2014.-2020.gadam, tai skaitā ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam, un Vides pārskata 1.redakcijas nodošanu publiskajai apspriešanai”*).

Paziņojums par publisko apspriešanu un sabiedrības iespējām iepazīties ar Liepājas pilsētas attīstības plānošanas dokumentu 1.redakciju tika publicēts pašvaldības mājas lapā www.liepaja.lv sadaļā „Sabiedrības līdzdalība” un laikraksta „Kurzemes Vārds” latviešu un krievu valodas izdevumos.

Atbildīgā institūcija par publiskās apspriešanas procesa norisi un saturisko ietvaru bija Attīstības pārvalde. Sabiedrisko attiecību un mārketinga daļa bija atbildīga par publiskās apspriešanas procesa informatīvo kampaņu, sadarbību ar medijiem un pilsētas iedzīvotājiem.

Lai iesaistītu publiskās apspriešanas procesā pēc iespējas plašāku un dažādāku iedzīvotāju loku, notika tikšanās ar sekojošām mērķa grupām:

- Liepājas pilsētas izglītības iestādēs - ar skolēniem, studentiem, izglītības darbiniekiem, t.sk., Jauniešu mājas un jauniešu nevalstisko organizāciju aktīvistiem;
- ar mikrorajonu iedzīvotājiem Ezerkrastā, Centrā, Ziemeļu priekšpilsētā, Zaļajā Birzī, Karostā, Dienvidrietumu rajonā;
- ar dažādu jomu uzņēmējiem;
- ar nevalstisko organizāciju pārstāvjiem, t.sk., pensionāru biedrībām un citu centru pārstāvjiem;
- ar ostas un Liepājas SEZ pārstāvjiem;
- ar sporta, veselības speciālistiem;
- ar kultūras iestāžu un tūrisma jomas darbiniekiem;
- ar sociālās un nodarbinātības jomas speciālistiem;
- ar pilsētas komunālo pakalpojumu nodrošinātājiem;
- ar domes komisiju pārstāvjiem;
- ar Trīspusējās konsultatīvās padomes locekļiem;
- ar Direktoru padomes pārstāvjiem;
- ar ekspertiem Liepājas pārstāvniecībā Rīgā;

- ar apkārtējo novadu pašvaldību un Kurzemes plānošanas reģiona pārstāvjiem.

Savu viedokli un priekšlikumus par Liepājas pilsētas attīstības plānošanas dokumentu pirmo redakciju iedzīvotāji bija aicināti paust ne tikai mutiskā veidā sabiedriskās apspriešanas sanāksmēs, bet arī sniedzot rakstisku novērtējumu un priekšlikumus. Sagatavotā anketa bija pieejama sanāksmēs un pašvaldības mājas lapas www.liepaja.lv sadaļā „Sabiedrības līdzdalība”.

Sabiedrības pārstāvju sniegtie viedokļi publiskās apspriešanas procesa ietvaros, saskaņā ar normatīvo regulējumu, tika apkopoti pārskatā (skatīt pielikumu Nr.4 Sabiedrības iebildumu un priekšlikumu kopsavilkums).

Ar Liepājas pilsētas attīstības plānošanas dokumentu galīgo redakciju ikviens interesents pēc tā apstiprināšanas varēs iepazīties elektroniskā veidā pašvaldības mājas lapā, drukātā veidā tas būs pieejams Liepājas pilsētas domē, Rožu ielā 6, un mazajā domē Karostā.

Ar mērķi saņemt atzinumu par Vides pārskatu, publiskās apspriešanas ietvaros tas tika nosūtīts Vides pārraudzības valsts biroja norādītajām institūcijām:

- 1) Valsts vides dienesta Kurzemes reģionālajai vides pārvaldei;
- 2) Veselības inspekcijas Kurzemes reģiona higiēnas novērtēšanas un monitoringa nodaļai;
- 3) Kurzemes plānošanas reģiona administrācijai;
- 4) Dabas aizsardzības pārvaldei.

Pamatojoties uz 1998.gada 13.novembra likumu “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un atbilstoši 2004.gada 23.marta MK noteikumiem Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, Liepājas pilsētas Attīstības pārvalde lūdza Vides pārraudzības valsts birojam atzinumu par papildinātajām Liepājas pilsētas attīstības plānošanas dokumentu redakcijām - Liepājas pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam, Liepājas pilsētas attīstības programma 2015.-2020.gadam un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskats. Atzinumu skatīt pielikumā Nr. 5 Vides pārraudzības valsts biroja atzinums.

